

Faculteit Toegepaste Economische Wetenschappen

Academiejaar 2010 - 2011

**Een onderzoek naar de nood en de
mogelijkheden van een eigen locatie voor
Democracy**

Leen Baetens

UA-begeleider: Ellen Loots

Projectbegeleider: Eric Smout

Scriptie ingediend tot het bekomen
van het diploma Master in het Cultuurmanagement Major Arts

Deze masterproef beschouw ik als een kans om een meerwaarde te geven aan mijn diploma van Master in Cultuurmanagement.

De confrontatie met de dagelijkse praktijk van een muziekclub in combinatie met het schrijven van een masterproef, vond ik zeer geslaagd. Het heeft me veel bijgebracht over de werking van Democrazy, zowel intern als in het Gentse en Vlaamse culturele landschap.

Toch is deze masterproef niet alleen het resultaat van mijn persoonlijke kennis en inspanningen. Ik heb ook veel te danken aan de bijdrage van een aantal mensen.

In de eerste plaats wil ik mijn UA-begeleider Ellen Loots bedanken voor haar advies en feedback. Ik kon bij haar terecht met alle vragen en kreeg altijd een snel en adequaat antwoord.

Ook zou ik graag alle personen die ik geïnterviewd heb willen bedanken voor de tijd die ze voor me vrijmaakten tijdens het interview.

In het bijzonder wil ik de mensen van Democrazy en vooral Eric Smout bedanken voor de goede samenwerking en de kansen die ze mij gegeven hebben.

Tot slot richt ik ook een woord van dank aan Michiel Coupé voor het kritische naleeswerk van deze masterproef.

Gent,

29 mei 2011

Woord Vooraf.....	II
Inhoudstafel.....	III
Lijst van tabellen en figuren	V
Abstract.....	1
Abstract.....	3
1. Inleiding.....	5
1.1. Probleemstelling	5
1.2. Missie en situering Democracy.....	8
1.3. Begripsafbakening	9
1.4. Maatschappelijke en wetenschappelijke relevantie	11
2. Methodologie	13
2.1. Soort onderzoek	13
2.1.1. Structuur.....	13
2.1.2. Theorieonderzoek	14
2.1.3. Veldonderzoek	15
2.2. Onderzoeksopzet.....	15
2.2.1. Probleemstelling	15
2.2.2. Onderzoekstechnisch ontwerp	15
2.3. Geldigheid en betrouwbaarheid in kwalitatief onderzoek	21
2.4. Ontwerpen interview en vragenlijst.....	21
2.5. Hypotheses.....	21
2.6. Persoonlijk interview	22
3. Omgevingsanalyse van de Vlaamse muziekclubs en Democracy	23
3.1. Muziekclubs in Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Gent	23
3.1.1. Het Kunstendecreet en het cultuurbeleid van Minister Joke Schauvliege.....	23
3.1.2. Het cultuurbeleid van de provincie Oost-Vlaanderen.....	25
3.1.3. Het cultuurbeleid van stad Gent.....	25
3.1.4. Partners: Poppunt, Clubcircuit en OKO.....	26
3.2. Historiek van Democracylocaties	27
3.3. Huidige financiële situatie	34
4. Conceptueel model.....	38
4.1. Hypotheses.....	38
4.2. Vragenlijst en de hypothesen voor onderzoek 1	40
4.3. Vragenlijst voor onderzoek 2.....	44
5. Onderzoek.....	45
5.1. Vlaanderen	45
5.1.1. Algemeen beeld	45
5.1.2. Hypothesen toetsen.....	46
5.2. Democracy : Gent	60
5.2.1. Hypothesen extrapoleren naar Democracy.....	60
5.2.2. Het inhoudelijk verhaal van Democracy.....	62
5.2.3. De ideale locatie volgens Democracy	70
5.2.4. Het financieel verhaal	72
5.2.5. Mogelijke locaties	81
5.2.6. Mogelijke partners	86
6. Conclusie.....	90
6.1. Heeft Democracy een eigen locatie nodig?	90
6.2. Wat zijn de mogelijkheden voor een eigen locatie?	92

7. Aanbevelingen	94
7.1. Aanbevelingen aan Democracy	94
7.2. Aanbevelingen aan de overheden	96
7.2.1. De Vlaamse Gemeenschap:	96
7.2.2. Stad Gent:.....	97
8. Bibliografie	98
9. Lijst van bijlagen	105
10. Bijlagen	106

LIJST VAN TABELLEN EN FIGUREN

Tabel 1. Aantal concerten per zaal in 2010.

Tabel 2. Afbetalingstermijn volgens een krediet met gelijke kapitaalsaflossingen.

Tabel 3. Afbetalingstermijn volgens een krediet met annuïteiten.

Figuur 1. Klassieke infrastructuurfinanciering en PPS infrastructuurfinanciering.

In deze thesis focussen we op de infrastructuur van muziekclubs en meer specifiek Democracy. Democracy is een Gentse muziekclub zonder vaste concertzaal en is daarmee een van de weinige in Vlaanderen. Wegens een gebrek aan een permanente locatie organiseert de club haar concerten in acht verschillende locaties, waarvan vier locaties frequent worden gebruikt. De werking van Democracy draait goed, de organisatie maakt winst en heeft hoge bezoekersaantallen; maar Democracy vreest dat de huidige groei teniet kan worden gedaan doordat ze te afhankelijk zijn van de zaaluitbaters.

In deze thesis tonen we aan de hand van hypothesen aan dat Democracy werkelijk nood heeft aan een eigen locatie. We stellen vijf hypothesen op die we toetsen aan vier organisaties, waarvan drie muziekclubs en een kunstencentrum. Dit zijn Het Depot uit Leuven, De Kreun uit Kortrijk en 5 voor 12 en Villanella, beiden uit Antwerpen.

Nadat we de hypothesen toetsen aan de informatie die we hebben vergaard tijdens de interviews met de algemeen leiders van deze organisaties, extrapoleren we ze naar Democracy. Hieruit blijkt of Democracy een eigen locatie nodig heeft. Vervolgens focussen we op de huidige situatie van Democracy en proberen we de zoektocht van Democracy naar een eigen locatie en de visie van het Gents stadsbestuur op deze kwestie zo duidelijk mogelijk weer te geven.

Hierna stellen we een financieel plan op. In dit financieel plan gaan we na of Democracy voor een bepaald percentage mee zou kunnen investeren in een vaste locatie en op welke termijn het die investering dan kan afbetalen. We gaan hier ook na wat de financieringsmogelijkheden zijn.

De volgende stap in het onderzoek houdt in dat we de verschillende mogelijkheden van een eigen locatie onderzoeken. We onderzoeken waar het mogelijk is om een eventuele concertzaal voor Democracy te realiseren en met welke partners Democracy deze locatie zou kunnen beheren. Al deze elementen geven een duidelijk beeld van de noden en mogelijkheden van een eigen locatie voor Democracy.

We concluderen dat Democracy werkelijk nood heeft aan een eigen locatie omdat ze zo minder afhankelijk zullen zijn van de zaaluitbaters en meer kans op overleven hebben.

In het onderzoek stellen we ook vast dat er een aantal mogelijke locaties en partners zijn. Die mogelijkheden zijn echter nog heel vaag en moeten verder onderzocht worden.

Uit het onderzoek naar de financieringsmogelijkheden besluiten we dat Democracy voor een bepaald percentage mee kan investeren in een locatie en deze investering op redelijke termijn terugbetalen. Om een investeerder te kunnen overtuigen, zal Democracy echter een uitgewerkt financieringsplan en exploitatiebeleid moeten opstellen.

Deze thesis is ook een poging om alle informatie over deze kwestie te analyseren en te bundelen. We geven een duidelijk beeld van de huidige situatie van Democracy en van de mogelijke toekomstscenario's.

ABSTRACT

This study focuses on the infrastructure of music clubs, specifically the infrastructure of Democracy.

Democracy is a music club in Ghent. It is one of the only clubs in Flanders without its own concert infrastructure.

Due to the lack of a permanent location, the club organises its concerts in eight different locations, four of which are frequently used. The organisation works well, makes some benefit and has a high attendance rate; but Democracy worries that today's growth may come to an end because the club depends too much on the owners of the locations they rent.

In this study we use hypotheses to show that Democracy needs its own concert location.

We build up five hypotheses and we test them by interviewing four organisations: Het Depot from Leuven, De Kreun from Kortrijk and 5 voor 12 and Villanella, both from Antwerp.

After testing the hypotheses and deciding whether to accept or reject them, we apply the results to Democracy. From this, we establish whether Democracy needs its own location or not.

After this, we focus on the current situation of Democracy. We try to reflect Democracy's search for its own location and the opinion of the Ghent city council on this issue as clear as possible.

Further on, we draw up a financial plan. In this plan we explore whether Democracy is able to invest a certain amount of its now money in this new location. We consider how much time it would take Democracy to pay off this investment and we also explore different credit facilities.

Next, we examine the different possibilities of a concert infrastructure in Ghent. We examine where Democracy could realise its own concert location and which partners they could engage to manage this location.

All these elements make clear why Democracy needs its own location and what possibilities it would bring them.

We conclude that Democracy really needs its own location. It will make them less dependent on others and it will give them more chances to survive.

In our exploration of the possibilities we find that there are a few possible locations and partners, but these possibilities are still very vague and need further research.

Out of our exploration of the different credit facilities we conclude that Democracy could invest to a certain extent in its own location and that they could pay off this investment within

a reasonable period of time. If they want to convince an investor to come up with the rest of the money needed for the location, Democrazy will have to write a detailed financial plan and an operational plan.

This study is also an attempt to analyse and collect all the information on this issue.

We give a clear view on the current situation of Democrazy and on some potential plans for the future.

1. Inleiding

1.1. Probleemstelling

Cultuur en infrastructuur zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het belang van culturele infrastructuur komt in de beleidsnota's van de huidige minister van cultuur Joke Schauvliege duidelijk naar voren:

Investeren in culturele infrastructuur heeft niet enkel een positieve impact op de culturele werking van een organisatie, maar geeft ook een maatschappelijke meerwaarde op vlak van economie, tewerkstelling, het leven in de stad of het dorp (Schauvliege, 2008: 33).

De combinatie van cultuur en infrastructuur is echter niet zo vanzelfsprekend. Er is bovendien nog een derde factor, namelijk de politiek.

Volgens Willem Jan Neutelings kunnen we zelfs spreken van een driehoeksrelatie tussen cultuur, architectuur en politiek (Neutelings, 2011: 39). Er is de laatste jaren veel veranderd in deze relatie. Veel organisaties kunnen vandaag dankzij infrastructuursubsidies van de Vlaamse, stedelijke en in beperkte mate de provinciale overheid genieten van een eigen locatie.¹ Zo ook de muziekclubs; in de landschapstekening muziek van 2008-2009 lezen we dat de meeste muziekclubs in Vlaanderen een eigen infrastructuur hebben (Landschapstekening muziek 2008-2009: 6-7).

Maar dit geldt niet voor alle clubs. Uit een onderzoek naar culturele infrastructuur in Gent blijkt dat er onder andere voor versterkte muziek een duidelijk gebrek is aan repetitieruimtes en dat er gebrek is aan een kleinere clubzaal (vzw Repetitieruimtes, 2008: 12). Hier situeert zich het onderwerp van deze thesis. Muziekclub Democracy in Gent is al jaren vragende partij voor een kleinere clubzaal. Ondanks het feit dat Democracy geen eigen concertlocatie heeft, blijft de organisatie wel draaien, maakte zij recent komaf met de historische schuldenberg en kan ze winstcijfers presenteren (Smout, persoonlijke communicatie, 28 maart 2011). Eric Smout, artistiek leider van Democracy is er echter van overtuigd dat de huidige werking niet houdbaar is op lange termijn wegens de te grote afhankelijkheid van de zaaluitbaters.

De organisatie bezit niet voldoende middelen om zelf in infrastructuur te investeren en wil hiervoor beroep doen op publiek of privaat geld.

Democracy is echter een onafhankelijke vzw en dus geen eigendom van de overheid. Er moeten stevige en onderbouwde argumenten gevonden worden, wil men de overheid ervan

¹ Voor een definitie van 'eigen locatie' zie Begripsafbakening op pagina 11.

overtuigen om te investeren in een vaste locatie voor Democracy. Bovendien is het niet zo vanzelfsprekend dat de overheid hier zomaar investeert.

Het gaat voornamelijk om de stedelijke overheid. Van de Vlaamse overheid moet in eerste instantie niet veel verwacht worden. De Vlaamse overheid geeft om de beurt aan bepaalde actoren in het cultureel landschap infrastructuursubsidies. Muziekclubs behoren sinds vorig jaar niet meer tot die groep en kunnen hier dus niet meer van genieten. Een uitgebreide uitleg hierover vind je in hoofdstuk 3. De provinciale overheid doet veel voor de muziekcultuur maar vooral in het kader van het ontdekken van nieuwe talenten en niet door te investeren in de infrastructuur van een organisatie.

Behalve overheidsinvesteringen zijn er uiteraard nog andere mogelijkheden zoals privé-investeringen, sponsoring of renteloze leningen. We vinden het belangrijk om ook deze mogelijkheden te onderzoeken. In deze thesis zullen we dan ook even dieper ingaan op mogelijkheden als publiek-private samenwerking (PPS) en renteloze leningen.² Het is immers niet zo vanzelfsprekend dat een organisatie van de overheid verwacht dat zij alles gaat financieren. De overheid doet het wel, maar vaak met leegstaande panden. Zoals bijvoorbeeld zaal Eden in Leuven of Studio Herman Teirlinck in Antwerpen.

In deze thesis willen we een antwoord geven op de vraag welke de noden zijn van Democracy voor een eigen concertzaal en willen we de huidige situatie kaderen in het licht van de zoektocht naar een vaste stek. Deze scriptie zien we ook als een bundeling van alle kennis en elementen. Het is niet de bedoeling van deze thesis om een argumentatie te ontwikkelen om het stadsbestuur te overtuigen om in een vaste locatie voor Democracy te investeren. De is de taak van Democracy zelf.

Elke culturele sector moet in oktober 2011 haar subsidiedossiers indienen bij de Vlaamse overheid wil ze in aanmerking komen voor nieuwe subsidies gedurende de periode 2013-2016. Hierin zal Democracy opnieuw motiveren waarom zij een eigen locatie willen.

Dit laatste is geen eenvoudige opdracht. Om het met de woorden van architect Neutelings te zeggen: Democracy moet 'als opdrachtgever getuigen van een sterke visie en moet daarnaast ook demagoog zijn om een publiek draagvlak te creëren, een lobbytigger om politieke steun te mobiliseren en een charmeur om voldoende fondsen voor het project los te maken' (Neutelings, 2011: 41). Zoals Neutelings erkent is het heel onwaarschijnlijk dat al deze eigenschappen in één persoon voorkomen.

Deze thesis wordt echter niet geschreven in het kader van deze subsidieaanvraag. Het staat Democracy uiteraard vrij om hieruit informatie te gebruiken om haar vraag naar een vaste

² Zie hoofdstuk 5 voor een uitgebreide uitleg.

stek te onderbouwen, maar het onderhandelen en lobbyen valt buiten het bestek van deze thesis.

We zullen het onderzoek opdelen in verschillende stappen. We beginnen met een analyse van de historiek en omgeving van muziekclubs in het Vlaamse landschap en, meer specifiek, van Democracy. Ook de huidige financiële situatie van Democracy komt hierbij aan bod. In het volgende deel stellen we een conceptueel model op. Dit conceptueel model bestaat uit twee verschillende elementen. Het eerste element zijn de hypotheses. Die hypotheses gebruiken we om op een wetenschappelijke wijze te kunnen aantonen of Democracy al dan niet een eigen locatie nodig heeft. We toetsen de hypotheses aan de hand van interviews die we bij een viertal organisaties hebben afgenomen. Die getoetste hypotheses extrapoleren we vervolgens naar Democracy en hieruit concluderen we of en waarom Democracy een eigen locatie nodig heeft.

Het tweede element zijn de interviews, die leggen we voor aan een aantal specifiek uitgekozen respondenten binnen dit milieu. Enerzijds zijn er de interviews van de algemeen leiders van de muziekclubs en anderzijds de interviews met de Katrien Laporte, de kabinetssecretaris van de schepen van cultuur, Bram Ghyoot, een medewerker van het cultuurcentrum van Gent en Rik Vandecaveye, een centrale figuur in de onderhandelingen en coördinator van het Gents Kunstencentrum Vooruit. Deze interviews vinden we terug in de bijlage.

Na het toelichten en motiveren van het conceptueel model volgt het werkelijke onderzoek, waarin we ons eerst toeleggen op de Vlaamse situatie en vervolgens de Gentse situatie en meer specifiek Democracy behandelen. Dit houdt in dat we eerst aan de hand van de antwoorden uit de interviews de hypotheses aanvaarden of weerleggen. Nadien extrapoleren we de getoetste hypotheses naar Democracy, stellen we het inhoudelijk verhaal van Democracy voor. We geven ook een overzicht van de voorwaarden van Democracy voor een eigen locatie en simuleren we wat het op financieel vlak voor Democracy zou betekenen om een eigen locatie te hebben. Tot slot komen ook nog de mogelijke locaties voor een eigen concertzaal en mogelijke partners aan bod en stellen we de conclusie en enkele aanbevelingen op.

We merken op dat dit onderzoek enkel op lange termijn effect kan hebben. Zelfs indien de stad de komende subsidieronde beslist om te investeren in een vaste locatie voor Democracy, kan het nog verschillende jaren duren eer Democracy werkelijk een definitieve locatie heeft. 'De tijd die nodig is van initiatief tot opening ligt voor culturele infrastructuurprojecten dan ook op minimaal tien jaar – als het project al doorgaat', aldus Neutelings (2011: 41). Dat eender welk infrastructuurproject een werk van lange adem is, is

geen nieuwtje voor Democracy. In de historische analyse zullen we zien dat Democracy al enige ervaring heeft met het uitvoeren van publieke infrastructuurprojecten.

1.2. Missie en situering Democracy

Vzw Democracy is een muziekclub met activiteiten op een aantal plekken in de stad Gent (Democracy, 2010: Over Democracy [online]). De focus ligt op alternatieve pop- en rockconcerten voor een zo breed mogelijk publiek, met bijzondere aandacht voor een relevant, kwalitatief, uitgebalanceerd, divers en origineel aanbod van muzikale acts en dj's en een evenwichtige mix van binnen- en buitenlandse namen (Smout, 2010: 8).

Daarbij komen allerlei genres als hiphop, dubstep, drum and bass, pop, alternatieve rock, elektronica, metal, dance, funk, soul, reggae, ... in beeld. De werking concentreert zich op het formaat van een middelgrote club, de muziekavonden hebben doorgaans een capaciteit van minimum 200 personen tot max. 1000 personen (Democracy, 2010: Over Democracy [online]).

Een essentieel element in de werking is het bieden van podiumervaring aan jonge, Vlaamse muzikanten. De integratie met andere pijlers of disciplines (beeldende kunst, multimedia, literatuur en video) wordt gestimuleerd en de ontwikkeling van andere afdelingen uit de pop- en rocksector (muziekeducatie, ...) wordt op de voet gevolgd.

Samenwerken met andere organisaties is eveneens een belangrijk en natuurlijk gegeven voor Democracy. Op structurele basis worden volgende projecten gerealiseerd: concerten in Vooruit (in samenwerking met KC Vooruit), De Beloften (i.s.m. vzw De Beloften), Boomtown (i.s.m. vzw Oude Beestenmarkt), beheer van Repetitieruimtes in de Leopoldskazerne (i.s.m. vzw Repetitieruimtes, vzw Kinky Star en vzw Nucleo). Ook in volgende zalen wordt er op structurele basis geprogrammeerd: Handelsbeurs, de Centrale, Charlatan, Minus One, White Cat en schouwburg NTGent. Sinds het voorjaar van 2010 wordt er (voorlopig) niet meer gewerkt in zaal Minnemeers wegens de geluidsproblematiek.

Democracy werkt ook reeds verscheidene jaren samen met Feest in het park en vormt samen met Cirq en Ladda vzw DOK, die vanaf juni 2011 de site van de oude dokken in Gent gedurende 2 jaar omdoopt tot een bruisende en creatieve ontmoetingsplek (Democracy, 2010: DOK Gent [online]).

Democracy heeft verschillende relaties in het kunstenveld. Op stedelijk niveau is Democracy de schakel tussen een aantal 'grotere' cultuurhuizen en podia (Vooruit, Handelsbeurs,...) en het kleinschalige cafécircuit. Op regionaal niveau profileert Democracy zich als bovenlokaal

muziekcentrum met uitstraling naar een grote regio. Op Vlaams niveau is Democracy lid van OKO en vzw Clubcircuit en op internationaal niveau bouwde Democracy de voorbije jaren uitstekende contacten uit met buitenlandse boekingskantoren, agenten en managementkantoren waardoor het mogelijk wordt om zonder tussenpersonen acts en artiesten naar Gent te halen om zo een exclusief aanbod te presenteren (Smout, 2010: 8).

Democracy is erkend en gesubsidieerd binnen het Kunstendecreet en ontvangt steun van de Stad Gent en de Vlaamse Gemeenschap. Partners en sponsors van Democracy zijn Studio Brussel en Clubcircuit (Democracy, 2010: Over Democracy [online]).

Het feit dat Democracy geen eigen locatie heeft is alom bekend in het Vlaamse muzieklandschap. Aan de huidige situatie is een hele geschiedenis voorafgegaan. Democracy startte haar werking op een vaste locatie in de Reinaertstraat waar ze na vijf jaar moest vertrekken. Ter vervanging van deze locatie kwam men op de proppen met het Basileaproject. Democracy stapte samen met twee andere verenigingen in een vzw met de bedoeling een oude boot, de Basilea, te renoveren tot fuifzaal met repetitieruimtes. Dit project is na tien jaar van werken, onderhandelen en vele duizenden euro's investering afgelopen op een sisser. Ondertussen was Democracy voorlopig ingetrokken in de oude cafetaria van de wielerpiste't Kuipke, en na enkele jaren verhuisd naar een loods in de Skaldenstraat. Daar moesten ze na enige tijd weer weg en toen startten ze de samenwerkingen met verschillende andere organisaties in het Gentse. Vandaag werkt Democracy nog steeds samen met Vooruit, Handelsbeurs, Minus One, Charlatan, NTGent Schouwburg, De Centrale, White Cat en de Sint-Baafsweide. Democracy is echter nog altijd op zoek naar een eigen locatie. Meer informatie en meer context over de voorgeschiedenis vinden we in hoofdstuk drie waarin we ook de omgeving van Democracy analyseren.

1.3. Begripsafbakening

Voor we aan het onderzoek over de nood van een eigen infrastructuur beginnen, maken we eerst duidelijk wat wij verstaan onder de begrippen eigen infrastructuur, vaste infrastructuur, erfpacht en muziekclub.

Voor de definitie van *infrastructuur* baseren we ons op de definitie in het Van Dale woordenboek en in het cultuurbeleidsplan. Van Dale definieert infrastructuur als de onderbouw van het economische leven, het totaal van onroerende voorzieningen zoals wegen, bruggen, opslagplaatsen, vliegvelden, oefenterreinen, pijpleidingen enz (Geerts & Den Boon, 1999: 1430). Hier wordt infrastructuur beschouwd als onroerend goed.

Uit het reglement voor subsidiëring van culturele infrastructuur met bovenlokaal belang maken we op dat infrastructuur voor de Vlaamse Gemeenschap zowel roerende als onroerende goederen betreft en dat het telkens gaat over materiële infrastructuur. Van niet-materiële sociale infrastructuur is in het reglement geen sprake. Dit maken we op uit het gebruik van de begrippen: afschrijving, instandhouding, onderhoud, architecturale kwaliteit, bouwvergunning, milieueffectenrapport en rapport inzake brandveiligheid (Sohn, 2008: 33 en Ministerie van de Vlaamse Regering, 2001: 1-6).

De betekenis die wij in deze scriptie aan infrastructuur geven betreft materiële infrastructuur en meer bepaald onroerende goederen. Het gaat over de gebouwen/concertzalen waarin de muziekclubs hun optredens houden.

In sommige gevallen wordt ook de term locatie gebruikt, hiermee bedoelen we hetzelfde als infrastructuur.

Eigen slaat op het feit dat in die zaal het grootste deel van de activiteiten doorgaan. Hiervoor hoeft de organisatie niet noodzakelijk eigenaar te zijn (De Nul, 2009: 10-11). Wel is het belangrijk dat de organisatie zelfstandig kan beslissen over het gebruik van de zaal en het grootste beslissingsrecht heeft (bovenop de andere gebruikers). Hetzelfde wordt bedoeld met vaste infrastructuur. We spreken in deze thesis zowel van een *eigen* als een *vaste* locatie.

Bij het hebben van een locatie zijn er vier mogelijkheden (De Nul, 2009: 10-11):

- 1) de organisatie is eigenaar van de zaal
- 2) de organisatie heeft de zaal in erfpacht
- 3) de organisatie is de enige huurder van de zaal
- 4) de organisatie huurt de zaal met andere organisaties maar heeft beslissingsrecht en voorrang op de andere organisaties

In de drie laatste mogelijkheden kan de organisatie de locatie dus enkel *beheren*, maar niet *bezitten*. Dit laatst kan je enkel doen als het je eigendom is.

Wanneer je een *erfpacht* bezit, betekent dit dat je het recht hebt om het volle genot te hebben van een onroerend goed dat aan iemand anders toebehoort gedurende een periode van minimaal 27 jaar tot maximaal 99 jaar. De persoon (of vennootschap), die dit recht verleent, is de eigenaar (Van Damme, 2000: Recht van erfpacht [online]).

De huidige situatie bij Democrazy is dat de activiteiten voornamelijk doorgaan in Vooruit, Handelsbeurs, De Centrale en Charlatan, maar deze infrastructuur is geen eigendom van

Democracy. Democracy kan dan ook niet zelfstandig beslissen over het gebruik van de zaal, maar is hiervoor afhankelijk van de eigenaar zelf.

Een *muziekclub* is een organisatie waarvan de werking in hoofdzaak betrekking heeft op presentatie, publiekswerking en omkadering van muzikanten (kunstendecreet). De activiteiten van muziekclubs beperken zich dus niet enkel tot het organiseren van optredens. Ook het aanbieden van activiteiten en repetitieruimtes hoort bij de standaardactiviteiten van vele clubs (Muziekcentrum Vlaanderen, 2008: 42).

Naast muziekclubs zijn er ook *muziekcentra*. Deze zijn echter niet gedefinieerd in het kunstendecreet. De vorige minister van cultuur (Bert Anciaux) beschouwde hen als "monodisciplinaire kunstencentra" om ze toch enigszins te catalogeren. Muziekcentra worden op dezelfde manier behandeld en gesubsidieerd als de muziekclubs. Het grootste verschil met een muziekclub is dat zij jonger zijn dan de meeste clubs binnen het Clubcircuit, dat ze veel meer focussen op educatie, workshops en het aanbieden van repetitieruimtes en het begeleiden van artiesten. In vergelijking met de clubs vervullen ze ook een productieve functie, en dus niet louter receptief (Steens, persoonlijke communicatie [email], 30 april 2011).

1.4. Maatschappelijke en wetenschappelijke relevantie

De maatschappelijke relevantie van het Democracydossier is moeilijk te betwisten. Het dossier sleept al verscheidene jaren aan en vele personen zijn er bij betrokken: niet alleen Democracy, ook de zaaluitbaters waar ze mee samenwerkt (Vooruit, Handelsbeurs, Charlatan, De Centrale, Minus One, White Cat en St-Baafsweide) en verschillende beleidsmensen. Een illustratie hiervan is het beleid al die jaren in het Basileaproject bleef geloven en financieel steunen. Het beleid erkende de nood aan een extra concertzaal in Gent (Van Damme, 2004: 15; Cocquyt, 2006: 13 en vzw Repitieruimtes, 2008: 12). Hoewel de onderhandelingen reeds enige tijd stil liggen is het dossier nog niet afgerond en blijft het mensen beroeren. Bovendien is er binnenkort een nieuwe subsidieperiode (2012) en zal de Vlaamse regering een nieuwe beslissing nemen inzake het Democracydossier.

We mogen ook de impact van Democracy op het uitgaansleven en de jongerencultuur in Gent niet vergeten. Gent heeft als middelgrote stad en als levendige studentenstad belang bij de aanwezigheid van een goeddraaiende muziekclub (Vandecaveye, persoonlijke communicatie [interview], 30 maart 2011).

Deze thesis heeft ook wetenschappelijke relevantie. Tot nu toe vond er weinig onderzoek plaats naar het belang van een eigen infrastructuur in deze sector. Hoewel dit onderzoek

voornamelijk draait rond Democracy, zullen op systematische manier de voor- en nadelen van een eigen locatie worden opgelijst. We zullen deze gegevens extrapoleren naar Democracy, maar dit is mogelijk voor vele organisaties.

We hebben zonet de grote lijnen van ons onderzoek toegelicht en een redenering opgezet die onze probleemstelling ondersteunt. Desalniettemin is het belangrijk om dit alles te kaderen en een duidelijk beeld te schetsen van de gebruikte methode tijdens het onderzoek en dit onderzoek te plaatsen in het verhaal van Democracy.

Alvorens over te gaan naar de bespreking van het werkelijke onderzoek, lichten we onze methodologie toe en bespreken we de historiek en de context waarin Democracy zich bevindt.

2. Methodologie

Dit onderzoek bestaat uit twee delen. In het eerste deel formuleren we de hypotheses, die we nadien toetsen. Dit doen we door bij vijf organisaties een interview af te nemen waarin we informeren naar de historiek van de locaties, de huidige infrastructuur, de voor – en nadelen van een eigen locatie enz.

In het tweede deel spitsen we ons specifiek toe op Democracy en ook hiervoor maken van gebruik van kwalitatieve onderzoeksmethoden namelijk interviews.

2.1. Soort onderzoek

Het gevoerde onderzoek is een kwalitatief onderzoek. Het bestaat deels uit een theorieonderzoek en deels uit een veldonderzoek.

Alvorens dit onderscheid toe te lichten maken we eerst de structuur binnen deze thesis duidelijk.

2.1.1. Structuur

Het eerste deel van het onderzoek bestaat uit het onderzoeken van de *nood* aan een eigen locatie. Hiervoor stellen we hypotheses op die we toetsen aan de hand van interviews bij een viertal organisaties. Nadien extrapoleren we de getoetste hypotheses naar Democracy.

Vervolgens hebben we interviews afgenomen van een aantal beleidsmensen en een belangrijk figuur bij de onderhandelingen. De initiële bedoeling hiervan was om de verschillende *mogelijkheden* voor een eigen locatie uit te werken. Maar op basis van de informatie verkregen in de interviews hebben we beslist om in het tweede deel van het onderzoek een *inhoudelijk verhaal* op te stellen over het locatieprobleem van Democracy. Dit verhaal is een poging om alle kennis en onderzoek inzake dit dossier te bundelen en gestructureerd weer te geven, en om de unieke en noodzakelijke aanwezigheid van Democracy in het Gentse landschap te benadrukken. Daarnaast hebben we ook een *financieel verhaal* opgesteld. Dit is een simulatie van de financiële situatie van Democracy als de organisatie een eigen locatie heeft. Het inhoudelijk een financieel verhaal kan gelden als een instrument om het stadsbestuur te overtuigen van de nood aan een eigen locatie voor Democracy, maar dit is niet de hoofdbedoeling.

Deze structuur is ook duidelijk weergegeven in de inhoudstafel en in de structuur van deze scriptie.

In hoofdstuk 1 geven we een uitgebreide inleiding van het onderzoek, stellen we het onderwerp van ons onderzoek voor, verklaren we de meest gebruikte begrippen en verantwoorden we de keuze voor dit onderwerp.

Het volgende hoofdstuk is volledig gewijd aan de methodologie die we in dit onderzoek hanteren zodat het voor de lezer mogelijk is te begrijpen waarom we welke techniek gebruiken.

In hoofdstuk 3 schetsen we de omgeving waarin Democracy opereert en geven we een bondige omschrijving van haar voornaamste partners. Hier komt ook een historische analyse van Democracy aan bod, waarin we focussen op de verschillende locaties die Democracy reeds heeft gehad. We ronden af met een beknopt overzicht van de financiële situatie van Democracy.

In hoofdstuk 4 stellen we de hypotheses en bijbehorende interviewvragen voor en motiveren we onze keuze voor deze hypotheses en vragen.

Die informatie verwerken we ten slotte in hoofdstuk 5, het werkelijke onderzoek. We starten met een algemeen beeld van de Vlaamse situatie en gebruiken de informatie uit de interviews om de vooraf opgestelde hypotheses te aanvaarden of verwerpen. Nadien spitsen we ons toe op Democracy. We extrapoleren de vooraf getoetste hypotheses naar Democracy. Hier zal blijken of Democracy al dan niet nood heeft aan een eigen locatie en waarom dat zo is. Vervolgens stellen we een inhoudelijk verhaal op over de waarde van Democracy binnen het Gentse en Vlaamse muzieklandschap. Van het inhoudelijke verhaal gaan we over naar het financieel verhaal waarin we simuleren wat het voor Democracy zou betekenen als de organisatie een eigen locatie heeft. De laatste pagina's van hoofdstuk 5 wijden we aan de ideale locatie voor Democracy, de verschillende locatiemogelijkheden en de mogelijke partners.

In hoofdstuk 6 formuleren de conclusie en in hoofdstuk 7 komen de aanbevelingen aan bod.

Dit onderzoek is deels een theorie – en deels een veldonderzoek. We geven hieronder een korte toelichting.

2.1.2. Theorieonderzoek

We hebben gekozen voor een theoriegericht onderzoek. Dergelijk onderzoek richt zich op het beschrijven, begrijpen, verklaren en voorspellen van verschijnselen (Billiet & Waeye, 2006: 18-20). In dit onderzoek starten we met een weliswaar beperkte literatuurstudie waarin voornamelijk persartikels en beleidsdossiers aan bod komen. Nadien hebben we door middel van inductie op basis van literatuur (pers en beleid), bevindingen van ander onderzoek en eigen aanvoelen enkele hypotheses opgesteld. Vervolgens hebben we op deductieve wijze

deze hypotheses getoetst om nadien over te gaan tot het aanvaarden of verwerpen van de hypotheses. Deze hypotheses werden tot slot geëxtrapoleerd naar één specifieke case; Democracy (Billiet & Waege, 2006: 34-35). Al de gegevens werden verzameld met behulp van kwalitatieve onderzoeksmethoden namelijk interviews.

2.1.3. Veldonderzoek

Naast het theorieonderzoek voeren we ook een veldonderzoek. Dit houdt in dat de onderzoeksvragen en hypotheses bij aanvang minder scherp zijn gesteld. Ze worden gaandeweg specifieker en kunnen zelfs wijzigen. Dit is mogelijk doordat de analyse van de gegevens al wordt aangevat tijdens het veldwerk. Zo is er een voortdurende wisselwerking tussen het observeren (interviewen) en verwerken van de gegevens (Billiet & Waege, 2006: 26). Vandaar hebben we het ook wel over een explorerend veldonderzoek waarbij we (zoals hierboven vermeld) op systematische wijze afwisselen tussen inductie en deductie (Billiet & Waege, 2006: 39, 76-77).

2.2. Onderzoeksopzet

Het onderzoeksopzet bestaat uit twee grote delen: de probleemstelling en het onderzoekstechnisch ontwerp.

2.2.1. Probleemstelling

De probleemstelling is in de inleiding reeds aan bod gekomen. We hebben de verwachtingen en doelstellingen van het onderzoek bepaald en de probleemstelling opgesplitst in verschillende deelvragen die in het onderzoek verder worden uitgewerkt.

2.2.2. Onderzoekstechnisch ontwerp

Het onderzoekstechnisch ontwerp hangt nauw samen met de probleemstelling. Het soort probleemstelling is immers bepalend voor de praktische uitvoering van het onderzoek. In het onderzoekstechnisch ontwerp vragen we ons af wat we gaan waarnemen, bij wie, op welke manier, met welke middelen en waar en wanneer er zal worden waargenomen (Billiet & Waege, 2006: 78-85).

In de bijlage vinden we de planning van ons hele onderzoek. Hieronder overlopen we de praktisch uitvoering van het onderzoek.

a) Wat?

Wat we zullen waarnemen heeft betrekking op de probleemstelling en de daaruit geformuleerde deelvragen. Een antwoord op de eerste deelvraag '*Heeft Democracy een eigen locatie nodig?*' willen we krijgen door het onderzoeken van de volgende aspecten: Heeft de organisatie een eigen infrastructuur? Wat zijn de voor- en nadelen van een eigen infrastructuur? Wat is de invloed van een eigen zaal op de financiële, organisatorische en publiekswerking? Hoe afhankelijk is de organisatie van de verschillende overheden?

Om deze aspecten te onderzoeken stellen we hypothesen op en nemen we van een vijftal organisaties (inclusief Democracy) een interview af.

In de tweede deelvraag vragen we ons af *waarom* Democracy een eigen locatie nodig heeft en proberen we een gestructureerd en objectief verhaal op te stellen op *inhoudelijk en financieel* vlak. We positioneren het dossier van Democracy in de stedelijke context en gaan na wat Democracy zo belangrijk maakt in het Gentse landschap. We onderzoeken ook welke voorwaarden Democracy stelt aan zijn nieuwe locatie. In het financieel deel maken een simulatie van als Democracy een eigen locatie zou hebben. We gaan na of Democracy een deel van zijn eigen middelen kan inbrengen in de financiering en op welke termijn ze dit kan afbetalen.

b) Wie?

Om op bovenvermelde vragen een antwoord te kunnen geven onderzoeken we verschillende cases. Omdat de populatie van relevante gevallen moeilijk af te bakenen was, hebben we met inspraak van Eric Smout respondenten geselecteerd en geïnterviewd. Om de eerste deelvraag te beantwoorden, hebben we vier respondenten geselecteerd. In de selectie werd rekening gehouden met vijf kenmerken:

- De organisatie moet ervaring hebben met een werking met en een werking zonder eigen locatie.
- Die eigen locatie moet gelegen zijn in een bebouwd gebied in een studentenstad
- De overheid moet bij(ge)dragen (hebben) in de financiering.
- De geïnterviewde moest de algemeen leider zijn van de organisatie
- De geïnterviewde moet ervaring hebben met een werking met en een werking zonder locatie.

De drie eerste kenmerken zijn redelijk voor de hand liggend. We wilden organisaties die voldoende ervaring hadden met een werking met en zonder eigen locatie, met een werking

in een bebouwd gebied en met het aantrekken van de overheid als financier voor infrastructuurwerken.

We kozen ervoor om de algemeen leiders te interviewen omdat zij op de hoogte zijn van de impact van een of geen eigen locatie op de werking en omdat zij inzicht hebben in de situatie en op de beslissingen die genomen zijn. Villanella is weliswaar nog niet in haar vaste locatie getrokken maar heeft wel al ervaring met werken op een tijdelijk vaste locatie en heeft reeds een heel proces doorlopen voor het verkrijgen van haar toekomstige vaste locatie.

De geïnterviewden zijn Mike Naert van Het Depot, Marc Verstappen van Villanella, Stijn Roggeman van De Kreun, Eric Smout zowel voor 5 voor 12 als voor Democracy. Behalve Eric Smout voor 5 voor 12 zijn dit telkens de huidige algemeen leiders van de organisatie. Voor 5 voor 12 is er gekozen voor Eric Smout omdat hij op het moment van de zoektocht naar een eigen locatie algemeen leider was van deze organisatie en nog steeds goed op de hoogte is van de gehele situatie.

In de interviews geven we dus niet de stem van de technicus, de communicatieverantwoordelijke of de productie leider weer. We laten vooral het strategisch managementperspectief naar voren komen.

We geven hieronder een korte omschrijving van de clubs.

1) Het Depot

Het Depot is een Leuvens muziekcentrum dat op het vlak van programmatie de grootste gelijkenissen vertoont met Democracy, ze hebben een brede programmatie maar plannen ook regelmatig een publiekstrekker.

Het Depot heeft eerst tweeënhalve jaar zonder locatie gewerkt en kon nadien intrekken in zaal Eden. In mei 2011 startten er grote verbouwingen aan de zaal waardoor Het Depot op zoek moest naar een tijdelijke locatie voor een tweetal jaar. Momenteel is Het Depot gevestigd in Kapucijnenvoer, een oude verpleegstersschool. Tegen zomer 2012 zouden ze definitief in hun eigen infrastructuur kunnen intrekken. De totale kostprijs van de werken bedraagt vijf miljoen euro. De stad is bouwheer en prefinanciert alles. Uiteindelijk zal de stad Leuven subsidiëren voor 2,7 miljoen euro, de Vlaamse Gemeenschap voor 1,3 miljoen euro en de provincie voor 150.000 euro. Het Depot moet zelf 20% (een miljoen euro) bijdragen en afbetalen in de vorm van erfpachtbijdrage. De belangrijkste verschillen tussen Democracy en het Depot is dat het Depot een muziekcentrum is en dus meer op educatie focust dan Democracy. Daarnaast is het Depot een van de weinige muzikale werkingen in Leuven. Er is geen alternatief en dit verklaart het grote succes van de club. Dit in

tegenstelling tot Gent, waar er naast Democracy wel nog mogelijkheden zijn om optredens mee te pikken (Naert, persoonlijke communicatie [interview], 24 maart 2011).

2) Villanella

Villanella is qua werking het buitenbeentje van de geïnterviewde organisaties, het is geen muziekclub maar een kunstencentrum met haar zetel in Antwerpen. Deze respondent heeft desalniettemin een belangrijke meerwaarde voor het onderzoek. Villanella heeft jarenlang bewust zonder locatie gewerkt maar kiest er nu voor om met een vaste locatie te werken en dit omwille van praktische redenen. Het aantal voorstellingen was te groot om op hun partners te kunnen blijven rekenen. Villanella zal binnenkort intrekken in de voormalige Studio Herman Teirlinck, een voormalige toneelschool, samen met zes andere organisaties. Voor de eerste fase van de werken rekent Villanella op een infrastructuursubsidie van de provincie Antwerpen ter waarde van een miljoen euro, en een miljoen euro privé-inkomsten. Die twee miljoen euro subsidies wil Villanella verdubbelen met subsidies van Europa. Voor de tweede fase van de werken willen ze de privéfinanciering uitbreiden en het publiek mee laten participeren. Maar dit zal pas opgestart en gecommuniceerd worden eens het contract officieel ondertekend is. De ultieme motivatie voor de keuze voor Villanella is dat zij heel lang bewust zonder locatie hebben gewerkt en zich ook zo ontwikkeld hebben. Zij kozen er meer dan anderen voor om de locatie af te stemmen op de inhoud en niet omgekeerd. Tot zij op een gegeven moment hinder ondervonden van het gebrek aan een eigen locatie. Een belangrijk element is tevens dat zij de enige respondent zijn die de infrastructuur met meerdere partners huurt (Verstappen, persoonlijke communicatie [interview], 28 maart 2011).

3) De Kreun

De Kreun is net als Democracy een muziekclub. Het grote verschil met Democracy is echter dat zij over een vaste locatie beschikken in het centrum van Kortrijk, volledig in eigen beheer. De Kreun programmeerde voordien reeds in twee andere zalen van wie zij de enige huurder was. Wat betreft locatie zijn zij de ultieme tegenstelling met Democracy. Democracy is volledig afhankelijk van haar zaaluitbaters en is een van de vele huurders. De Kreun daarentegen is al altijd volledig onafhankelijk van partners en heeft altijd zelf kunnen beslissen om de zaal te verhuren. De Kreun heeft 34% van de totale bouwkost zelf betaald (600.000 euro), de overige 66% (1.150.000 euro) is gefinancierd met infrastructuursubsidies van de stad, gemeenschap, de provincie en Europa (Roggeman, persoonlijke communicatie [interview], 14 april 2011).

4) 5 voor 12

5 voor 12 is een muziekclub die opgericht is in Gent als projectorganisatie en lange tijd niet over een eigen locatie beschikte. Enkele jaren na de verhuizing naar Antwerpen kwam men op de proppen met een infrastructuurproject dat dan toch niet uitgevoerd is. Enige tijd later kon 5 voor 12 haar clubwerking een plaats geven in de Petrol, een voormalig afvalverwerkingsbedrijf. 5 voor 12 heeft volledig met eigen middelen de infrastructuurwerken gefinancierd. Drie jaar na de verbouwingen kon de organisatie gedurende zes jaar rekenen op een jaarlijkse subsidie van 75.000 euro, gelukkig want de club kampt nu nog steeds met een zwaar verlies (Smout, persoonlijke communicatie, [interview], 9 mei 2011).

Voor het tweede deel van ons onderzoek namen we op advies van Eric Smout interviews af van Rik Vandecaveye, Katrien Laporte en Bram Ghyoot.

Rik Vandecaveye is een van de oprichters van kunstencentrum Vooruit in Gent en zetelt in de Raad van Bestuur van Democracy. Hij is goed op de hoogte van het locatieprobleem van Democracy en wordt omwille van zijn ervaring met infrastructuurprojecten vaak betrokken bij onderhandelingen over locatieprojecten of geconsulteerd voor advies (Vandecaveye, 2011). Zijn ervaring, betrokkenheid en bekendheid met het veld waren voor ons belangrijke argumenten om Rik Vandecaveye te interviewen.

Katrien Laporte is kabinetssecretaris van de Gentse schepenen van cultuur Lieven Decaluwe en perfect op de hoogte van de situatie van Democracy. Zij is de contactpersoon voor de onderhandelingen met Democracy en wordt ook binnen Democracy aangeduid als 'de gesprekspartner binnen het Gentse stadsbestuur' (Smout, persoonlijke communicatie [interview], 15 april 2011). Katrien Laporte leek ons goed geplaatst om de visie van het stadsbestuur op de feiten te kunnen weergeven.

Bram Ghyoot is de coördinator van Circa, het cultuurcentrum van Gent. Circa volgt van elke Gentse culturele organisatie de werking op aan de hand van de jaarverslagen en jaarrekeningen. Bram Ghyoot volgt hierin Democracy op en was tot nu toe ook telkens aanwezig op de gesprekken met het stadsbestuur wanneer het de locatie van Democracy betrof (Ghyoot, persoonlijke communicatie [interview], 8 april 2011). Wegens zijn intermediaire functie tussen het stadsbestuur en Democracy leek het ons interessant om ook eens het verhaal van deze kant te horen.

Met die interviews hebben we echter niet de verhoopte informatie verzameld. We hadden gehoopt zicht te krijgen op de mogelijke locaties maar merkten dat er weinig of geen

mogelijkheden zijn. Desalniettemin waren de respondenten van belangrijke waarde. We kwamen tot het besef dat er veel politiek mee gemoeid is en dat er voor het moment een gebrek is aan politieke wil. We zagen het echter niet als onze opdracht op deze politieke wil te creëren. We hebben toen besloten gestructureerd weer te geven *waarom* Democracy een eigen locatie nodig heeft en alle elementen in de zoektocht naar een vaste stek duidelijk te kaderen en de vraag van Democracy naar een eigen locatie op objectieve en gestructureerde wijze te motiveren.

c) Hoe?

De bevraging van de algemeen leiders van de organisaties en van Rik Vandecaveye, Katrien Laporte en Bram Ghyoot verliep aan de hand van een semigestructureerd diepte-interview. Dit is een open interview waarbij gewerkt wordt met een topiclijst. De onderwerpen die aan bod moeten komen, liggen van tevoren vast in die topiclijst, maar de juiste vraag- en antwoordformulering niet (Billiet & Waeye, 2006: 323). Het voordeel hiervan is dat er zo nieuwe inzichten en formuleringen naar boven kunnen komen, een nadeel is wel dat het vergelijken van de gesprekken niet zo eenvoudig is. Daarnaast is het belangrijk om een topiclijst op te stellen met de aspecten en de vragen die zeker in het interview aan bod moeten komen (Wester, Renckstorf & Scheepers, 2006: 514). Het eerste contact met de geïnterviewden verliep via mail.

Voor het financieel deel berekenden we aan de hand van een actualiseringstabel hoe de financiële situatie er voor Democracy zou uit zien in geval van een eigen locatie. We gebruiken hiervoor gegevens van De Kreun.

d) Waar?

Alle interviews werden afgenomen in de huizen van de organisaties of van de betrokkenen. Dit is enerzijds logisch maar anderzijds ook handig om zo te observeren (Billiet & Waeye, 2006: 321). Het gaf ons een indruk van de manier van werken en de structuur van de organisatie. Door ter plaatse te gaan, creëren we bovendien de grootste natuurlijkheid.

e) Wanneer?

De interviews voor deelvraag 1 en voor deelvraag 2 gebeurden door elkaar. Van eind maart tot begin mei namen we zeven interviews af.

f) Verwerking?

We namen de interviews zelf af en verwerkten ze ook zelf, dit deden we interpretatief. Elk interview werd opgenomen en nadien integraal uitgeschreven, op enkele zijwegen die niet

direct iets met het onderwerp te maken hadden na. We kunnen aldus spreken van een grote mate van betrouwbaarheid.

2.3. Geldigheid en betrouwbaarheid in kwalitatief onderzoek

Om de geldigheid en betrouwbaarheid van de gevonden verbanden te onderzoeken, koppelen we onze interpretaties terug naar sleutelgetuigen in het veld. Na de verschillende interviews structureren we onze gegevens en proberen we door de verschillende observaties en situaties heen een patroon te ontdekken. Die structuren, die gebaseerd zijn op onze eigen interpretatie, leg ik nadien voor aan Eric Smout om na te gaan of mijn interpretatie realistisch is (Billiet & Waege, 2006: 154-155).

2.4. Ontwerpen interview en vragenlijst

Bij het ontwerpen van de vragenlijst nemen we enkele algemene aanbevelingen in acht die aan bod komen in het boek van Billiet en Waege (2006). Zo letten we er op dat de vragen verband houden met de onderzoeksvraag, houden we rekening met de afstemming van de taal, geven we achtergrondinformatie en onze persoonlijke motivatie, hanteren we een open houding en delen we mee waarom en hoe deze respondent werd gekozen. We geven ook het doel van het interview mee en we stellen korte en eenduidige vragen. Tijdens het interview luisterden we actief en namen we notities. We vroegen ook of het interview mocht opgenomen worden, wat nooit een probleem was. Het gebruik van deze digitale recorder was zeer handig. Nog diezelfde dag of de dag nadien beluisterden we het interview en typten we alles zorgvuldig uit. Dit zorgt ervoor dat het zeer betrouwbaar is en heeft ook het voordeel dat we ons tijdens het interview op het gesprek konden focussen (Billiet & Waege: 2006: 224 - 284).

2.5. Hypotheses

Na het doornemen van beleidsdocumenten zoals het kunstendecreet en het reglement inzake financiering van muziekclubs, verschillende krantenartikels en na enkele gesprekken met Eric Smout, hebben we vijf hypotheses opgesteld. Deze hypotheses zijn een conceptueel model dat ons moet helpen om de meningen en de gegevens uit de interviews op gestructureerde wijze te interpreteren.

In het hoofdstuk vier stellen we de hypotheses voor, verklaren we hoe we de hypotheses hebben opgesteld en hoe we ze linken aan de interviewvragen.

2.6. Persoonlijk interview

We hebben gekozen voor een persoonlijk interview om de volgende voordelen: de soepelheid, de mogelijkheid tot doorvragen, de mogelijkheid om niet-verbaal gedrag in de omgeving te beoordelen, de controle die je hebt over de setting, de mogelijkheid om de volgorde van de vragen te manipuleren en om spontane uitingen te registreren (Billiet & Waage, 2006: 289-290). De interviews bevinden zich in bijlage 4 tot 9 en bijlage 11 tot 13.

Nu we een duidelijk beeld hebben over de algemene structuur van het onderzoek, hoe we het onderzoek precies zullen aanpakken en welke personen en organisaties we erbij zullen betrekken, gaan we verder naar het volgende hoofdstuk.

In dit hoofdstuk richten we ons specifiek op muziekclubs. Dit doen we in drie puntjes. Eerst geven we een omschrijving van de verschillende partners van Democrazy binnen het Vlaamse, Oost-Vlaamse en Gentse kunstenlandschap. Nadien bespreken we de historiek van Demorazy aan de hand van de verschillende locaties die ze al heeft gehad en tot slot geven we een beknopt overzicht van de huidige financiële situatie van Democrazy.

3. Omgevingsanalyse van de Vlaamse muziekclubs en Democracy

3.1. Muziekclubs in Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Gent

Voor het eigenlijke onderzoek aan bod komt, willen we eerst een duidelijk beeld schetsen van wat muziekclubs precies zijn en hoe zij zich positioneren in het Vlaams, provinciaal en stedelijk beleid en ten opzichte van organisaties zoals Poppunt, Clubcircuit en Oko.

3.1.1. Het Kunstendecreet en het cultuurbeleid van Minister Joke Schauvliege

In de inleiding zagen we dat het Kunstendecreet muziekclubs als volgt definieert: “organisaties waarvan de werking in hoofdzaak betrekking heeft op presentatie, publiekswerking en omkadering van muzikanten” (“Kunstendecreet”, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 2004: 3). Muziekclubs doen dus meer dan concerten organiseren.

Een volgend kenmerk is dat zij zich voornamelijk richten op het undergroundmilieu maar er niet voor terugdeinzen om af en toe ook eens een publiekstrekker te programmeren (Gouweloose, 2006: 6). Muziekclubs bieden podia aan artiesten die qua bereik overwegend tussen de jeugdclubs of café’s en de grotere zalen zitten. Ze zijn een waardevolle schakel voor de provinciale spreiding van muziek (Vanthygem in De Standaard: 9 mei 2008).

Op enkele jaren tijd zijn muziekclubs sterk geprofessionaliseerd. Het clubcircuit is een nieuwe speler geworden in het muzieklandschap die heel wat kansen geeft aan jonge muziekgroepen, maar ook oog heeft voor de gevestigde professionele ensembles (“Landschapstekening 2008”, Beoordelingscommissie Muziek: 6).

Ook Democracy is uitgegroeid tot een gerespecteerde muziekclub, die nog steeds de underground hoog in het vaandel draagt, maar daarom niet per definitie afkerig is van de populairdere alternatieve artiesten (Clubcircuit: Clubs: Democracy [online]).

In de landschapstekening lezen we dat de muziekclubs erg goed verspreid zijn over Vlaanderen en dat ze een grote dynamiek teweegbrengen in het muzieklandschap (“Landschapstekening 2008”, Beoordelingscommissie Muziek: 7).

Muziekclubs ontvangen subsidies ten gevolge van het Kunstendecreet. Hiervoor moeten de organisaties aan de start van elke nieuwe beleidsperiode een beleidsplan indienen waarin ze hun toekomstige werking en de benodigde subsidies motiveren. De subsidies worden verstrekt op basis van de resultaten van de afgelopen beleidsperiode.

Vlaanderen telt in het totaal 19 muziekclubs: Ancienne Belgique, Muziekodroom, 5 voor 12, 4AD, Cactus Muziekcentrum, De Zwerver, De Kreun, N9, Muziekcentrum Nijdrop,

Democracy, Het Depot, Vk*concerts, Trix, Muziekpublique, Villarte, Muziekcentrum Dranouter, Trefcentrum Y, 't Ey en 't Smiske.

Het Depot, Muziekodroom en Trix worden behandeld als muziekclub maar zijn in principe muziekcentra³ (Steens, persoonlijke communicatie [email], 30 april 2011).

In de beleidsnota cultuur van minister Schauvliege lezen we dat zij het belang van culturele infrastructuur hoog inschat. Investeren in culturele infrastructuur is een van de operationele doelstellingen en dit komt terug in drie strategische doelstellingen in de beleidsnota ("Beleidsnota Cultuur", Schauvliege, 2009-2014: 14, 18, 20 en 33).

Het blijft niet enkel bij mooie woorden, de Vlaamse regering ondernam de voorbije jaren daadwerkelijk actie. De Vlaamse overheid verleent via het Fonds Culturele Infrastructuur subsidies aan culturele organisaties. Het Fonds voor Culturele Infrastructuur (Foci) verleent die subsidies niet zomaar. Er wordt gewerkt met drie subsidiepotten. Eén pot, de grootste, is voor het (ver)kopen, (ver)bouwen en renoveren van de eigen gebouwen en het ten laste nemen van het (preventief) eigenaanderhoud en de onroerende voorheffing voor de eigen accommodaties van de Vlaamse Gemeenschap in de sectoren jeugd en cultuur.

De tweede pot is er een voor investeringssubsidies voor grote culturele infrastructuren en sectorale accommodaties in de sectoren jeugd en cultuur. Hiermee heeft de Vlaamse Gemeenschap bijvoorbeeld het resterende subsidiebedrag voor het MAS ter beschikking gesteld.

De derde en kleinste pot is voor alle andere zaken; het (ver)huren, (ver)pachten en het ten laste nemen van de beschikbaarheidvergoedingen voor gebouwen en terreinen binnen het beleidsdomein, en het coördineren van de publiek-private samenwerking en de alternatieve financiering binnen het beleidsdomein. Dit is slechts een bedrag van 1,5 miljoen euro. Alle privé organisaties die geen stedelijke eigendom zijn, kunnen geld vragen om te bouwen, te renoveren en te onderhouden. Voor de twee eerste potten bestaan decreten, maar voor het derde potje bestaat een reglement op basis waarvan de minister kan beslissen om voor een aantal jaren voorrang te geven aan bijvoorbeeld depots van musea, erfgoed en de trekkenwanden in theaters, zoals nu het geval is. De muziekclubs zijn ook gedurende een aantal jaar prioritair geweest en werden bij aanvragen dus voorgetrokken (Vandecaveye, persoonlijke communicatie [interview], 30 maart 2011). In 2001 gaf de Vlaamse minister van Cultuur die prioriteit behalve aan muziekclubs ook aan kunstcentra, muzikeducatieve organisaties en jeugdinfastructuren met bovenlokaal belang, waarvan minstens één

³ Voor een uitgebreide definitie van 'muziekcentra' zie Begripsafbakening in hoofdstuk 1 pagina 11.

initiatiefnemer erkend en/of gesubsidieerd is door een overheid. Deze periode liep van 2001 tot 2010 (CJSM: cultuurbeleid: culturele infrastructuur [online]).

Voor 2011 werd een overgangsjaar ingevoerd. De reeds vroeger geselecteerde infrastructuren werden toen gesubsidieerd voor de nog niet toegekende bedragen (Bogaert, persoonlijke communicatie [email], 6 mei 2011). Vanaf 2012 zullen de clubs niet langer als prioriteit worden beschouwd (Steens, persoonlijke communicatie [email], 30 april 2011).

Enkele muziekclubs hebben van 10 jarige periode gebruik gemaakt om een infrastructuraanvraag in te dienen. 4AD, Nijdrop, De Kreun en Muziekodroom hebben hiervan van kunnen profiteren: zij hebben subsidies ontvangen voor hun infrastructuur. Het Depot was net te laat, vandaar dat bijna heel dit project met stadsgeld wordt gefinancierd. Democracy heeft ook geld ontvangen vanuit de FoCI-kas. Dit geld is allemaal verloren gegaan in het geflopte Basileaproject (Vandecaveye, persoonlijke communicatie [interview], 30 maart 2011).

3.1.2. Het cultuurbeleid van de provincie Oost-Vlaanderen

De provincie doet ook heel wat voor de pop- en rockcultuur, maar dit betreft voornamelijk hun eigen initiatief Rockconcours, waarmee ze focussen op nieuw talent. De provincie financiert soms in infrastructuur, maar dit slechts voor heel kleine bedragen en in het kader van de ondersteuning van jong talent uit de regio (Vandecaveye, persoonlijke communicatie [interview], 30 maart 2011).

3.1.3. Het cultuurbeleid van stad Gent

De stad Gent zet bewust in op culturele infrastructuur. Uit het cultuurbeleidsplan van de stad komt duidelijk naar voren dat ze zich wil profileren als creatiestad. Het feit dat Gent in 2009 de UNESCO-erkenning heeft gekregen als Creative City of Music stimuleert dit des te meer. In het kader van deze erkenning wordt er een vzw opgericht die onder meer tot doel heeft te investeren in condities voor muziekcreatie zodat muziekgroepen in optimale omstandigheden kunnen repeteren. Dat investeren in culturele infrastructuur hoog staat aangeschreven, komt ook naar voren in het rapport dat werd opgemaakt door de vzw repetitieruimtes (vzw Repetitieruimtes, 2008).

De stad Gent wil in de beleidsperiode 2008-2013 vanuit cultuur voluit inzetten op creatie en zo bijdragen tot de uitbouw van Gent tot een 'scheppende stad' ("Cultuurbeleidsplan 2008-2013", Decaluwe: 37). Cultuur wordt beschouwd als een dynamische schakel in de

ruimtelijke ontwikkeling van de stad (“Cultuurbeleidsplan 2008-2013”, Decaluwe: 38) en dit vraagt om een visie en een beleid dat verder draagt dan één beleidsperiode. Daarom wil de stad de uitdaging aangaan om vanuit cultuur in samenwerking met alle relevante partners een stedelijk architectuurbeleid uit te tekenen en op de rails te zetten (“Cultuurbeleidsplan 2008-2013”, Decaluwe: 39). Hoeveel hiervan uiteindelijk al gerealiseerd is, is niet duidelijk. Volgens Rik Vandecaveye moeten we er wel rekening mee houden dat de situatie voor Gent heel anders ligt dat pakweg Antwerpen. In Antwerpen zijn behalve het MAS alle musea eigendom van de Vlaamse gemeenschap. In Gent zijn de meeste musea eigendom van de stad. De stad is verplicht haar musea te onderhouden en geeft daar dan ook veel geld aan uit. Bijgevolg blijft er weinig over om te investeren in infrastructuur die niet haar eigendom is (Vandecaveye, persoonlijke communicatie [interview], 30 maart 2011).

Dat het Basileaproject gefaald is en dat daarbij ongeveer een miljoen euro bij wijze van spreken in het water is gegooid, heeft noch bij de stedelijke noch bij de Vlaamse overheid geleid tot een gebrek aan goodwill om Democracy aan een eigen locatie te helpen. Het Gents stadsbestuur erkent het probleem van Democracy maar vraagt een goede argumentering waarom het stadsbestuur zou moeten investeren (Laporte, persoonlijke communicatie [interview], 7 april 2011).

3.1.4. Partners: Poppunt, Clubcircuit en OKO

Democracy heeft niet alleen banden met de overheid, maar ook met andere organisaties uit het veld.

1) Poppunt

Poppunt is een organisatie die zich inzet voor muzikanten en dj's uit pop, rock, dance en aanverwante genres. Het is een aanspreekpunt voor muzikanten en dj's in Vlaanderen met als doel hun kansen te maximaliseren. Via popadvies, websites, publicaties, projecten en andere initiatieven zorgen ze ervoor dat muzikanten en dj's de juiste informatie in een heldere taal vinden, dat ze meer speelkansen krijgen en dat ze zichzelf beter kunnen promoten. Via dit advies krijgen muzikanten en dj's antwoorden op sociaalrechtelijke, zakelijke, juridische en fiscale vragen. Daarnaast zijn ze bondgenoot van alle organisaties die net als zij zelf werk maken van kansen voor muzikanten en dj's, van de muziekindustrie en alle organisaties in het brede popveld. Hier horen ook beleidsmakers op lokaal, provinciaal of landelijk niveau bij.

Poppunt is eveneens het geestelijke brein en de (mede) organisator van de website vi.be, 100% Puur, de Muzikantendag, Play & Produce, de Pophesisprijs en Popfolio (Poppunt: Over Poppunt [online]).

2) Clubcircuit

Democracy is lid van Clubcircuit. Dit is de koepelorganisatie en spreekbuis van elf clubs in Vlaanderen: De Zwerver, 4AD, De Kreun, Cactus, Democracy, N9, Nijdrop, Petrol, Kultuurkaffee, VK*concerts en Recyclart, dit zowel voor officiële aangelegenheden als in de communicatie naar pers en publiek. De clubs zitten maandelijks rond de tafel om ervaringen uit te wisselen, te overleggen over hete hangijzers en samen projecten op te zetten (Matthieu Van Steenkiste, 2006: [online]).

3) OKO

Tot slot hebben we OKO, Overleg Kunstenorganisaties. Dit is een ledenvereniging voor verschillende kunstenorganisaties, die de belangen van die organisaties uit de professionele kunstensector wil vertegenwoordigen en een sterke, representatieve spreekbuis wil zijn. Zij wil hiervoor zowel beleidsmakers als betrokken actoren en het publiek sensibiliseren over het belang van de kunsten in een samenleving en hen, waar nodig, aanzetten tot engagement. OKO is een aanspreekpunt en gesprekspartner voor overheid, beleidsmakers en beleidsuitvoerende organen. Democracy kan er met al haar vragen inzake de toepassing van fiscaal, sociaal en arbeidsrecht terecht (OKO: Over OKO [online]).

3.2. Historiek van Democracylocaties

Aansluitend bij de analyse van de algemene context waarin muziekclubs opereren, geven we een historisch overzicht van de verschillende locaties van Democracy. Het geeft ons een goed beeld van de reeds jarenlange zoektocht van democracy naar een eigen locatie.

Democracy is opgericht in 1988 en had de eerste tien jaar van haar werking een zaal in de Reinaertstraat. Wegens aanhoudende klachten over geluidshinder start Democracy na een vijftal jaar een zoektocht naar een andere locatie. In 1998 moet Democracy definitief vertrekken uit de Reinaertstraat. De milieuvergunning vervalst en er zijn te veel klachten over geluidshinder (Ceustermans in De Morgen, 1998). Democracy moet op zoek naar een nieuw onderkomen en gaat rond de tafel zitten met het Gentse gemeenteraadslid Dany Vandebossche, volkszanger en beeldhouwer Walter De Buck en gelijkgezinde organisaties als vzw Lejo en vzw Jeugd en Stad. De oplossing die uit de bus komt, is de aankoop van een

kanaalboot, de Basilea, door het havenbedrijf (Van Ryckeghem in De Morgen, 1998). De Basilea, een voormalig passagiersschip dat op de Rijn voer (N in Het Nieuwsblad, 2003), is zeventig jaar oud, 80 meter lang en 10 meter breed en zal omgebouwd worden tot repetitieruimte, concertzaal voor rockgroepen en jongerencentrum (De Ruyck in Gazet van Antwerpen, 1997). Tijdens concerten zal de boot plaats kunnen bieden aan 600 tot 800 personen (N in De Standaard, 2002 en N in De Gentenaar, 1999).

Al snel blijkt echter dat het schip er heel slecht aan toe is en dat Democracy op zoek moet naar een andere locatie. Er wordt gevreesd voor het einde van de muziekclub. Immers, geen concerten betekent geen fuiven en dus geen centen - en dat voor een jeugdhuis dat nog zo'n twee miljoen frank (50.000 euro) aan schulden heeft uitstaan (N in De Gentenaar, 1998). Op dit moment rijpt bij Democracy het idee om concerten te organiseren in andere Gentse zalen. Daarbij hoopt men dat de naam Democracy intussen in voldoende mate een kwaliteitslabel geworden is om het trouwe publiek over de nieuwe drempels te halen (Ceustermans in De Morgen, 1998). Maar zover komt het nog niet. Enige tijd later beslist men om toch met het herstel van de boot door te gaan. Na de zomer van 1999 zouden de activiteiten kunnen starten in de Basilea. Zolang de rockboot nog niet klaar is, vindt Democracy een tijdelijk onderkomen in het Citadelpark, in de oude cafetaria van de wielerpiste't Kuipke (N in De Gentenaar, 1998).

De moeilijkheden blijven de rockboot echter achtervolgen en wanneer Democracy weg moet uit het Citadelpark is de boot nog steeds niet klaar. Democracy moet opnieuw op zoek naar een andere locatie en kan op het laatste nippertje intrekken in een loods in de Skaldenstraat (N in De Gentenaar, 1999 en Lefevre in De Morgen, 1999). Het is een eind van het stadscentrum verwijderd, maar het bevalt Democracy prima, des te meer omdat de zoektocht naar een nieuwe locatie zeer moeizaam verliep (N in De Gentenaar, 1999).

De werken aan de Basilea gaan verder, in maart 1999 wordt hij te water gelaten en vindt er onder strenge veiligheidsvoorwaarden een kleine tentoonstelling plaats aan het Stapelplein. Nadien gaat hij terug naar de Wiedauwkaai voor verdere werken (N in De Gentenaar, 1999). De vooruitzichten zijn rooskleurig. In september 2000 zou Democracy er zijn intrek kunnen nemen (N in de Gentenaar, 1999). Ondertussen wordt er verder onderhandeld over de verkoop van de boot van het Havenbedrijf aan de vzw Vaarwater. Die verkoop wordt eind 1999 beslecht, de vzw koopt de boot van het havenbedrijf en zal de schuld gespreid over tien jaar aflossen. Nu de boot in het bezit van de vzw Vaarwater is, groeit het optimisme dat het verhaal van De Basilea positief zal eindigen. Ondertussen is de einddatum van de werken wel opnieuw verlegd naar eind 2001 (Dufoor in Het Laatste Nieuws, 2000). De vzw heeft meer geld nodig. De stad investeerde reeds 100.000 euro in de structuurwerken, maar de eerste fase van de werken kost nog 500.000 euro en de vzw beschikt niet over voldoende geld. Minister Anciaux geeft de vzw een subsidie ter waarde van 372.000 euro. Voor de

resterende werken is nog eens 500.000 tot 750.000 euro nodig. De financiering daarvan is nog niet rond dus de vzw moet verder op zoek naar investeerders (Pieters in De Morgen, 2000).

Eind 2001 wordt opnieuw niet gehaald, maar men werkt uit volle macht verder aan de boot om hem tijdens de Gentse Feesten 2002 in gebruik te kunnen nemen.

Democracy was toen al weggetrokken uit de loods in de Skaldenstraat. Bij nader inzien lag deze locatie toch te ver verwijderd van het stadscentrum en er kwamen er te weinig bezoekers op af (Vandecaveye, persoonlijke communicatie [groepsgesprek], 29 april 2011).

Rond deze periode gaat Democracy overeenkomsten aan met Vooruit, De Centrale en Charlatan. Democracy zal voortaan zalen van deze organisaties huren om haar concerten te organiseren. Intussen kijken ze wel nog reikhalzend uit naar de opening van de Basilea. Het ziet er immers naar uit dat zes jaar na de aankoop van het Rijnschip de Basilea ten laatste eind 2002 zal functioneren als een drijvend jeugdcentrum aan het Stapelplein. Alle ruimtes zijn reeds verhuurd aan onder meer Democracy en Jeugd & Stad en er bestaat een businessplan voor de uitbating van het café en voor het verhuren van de concertzaal (Dauw in Het Laatste Nieuws, 2001). De toekomst van de boot oogt positief. Alle vergunningen zijn in orde, het schip is veilig en de werken van fase 1 zijn bijna rond (N in Het Volk, 2002). Ondanks alles wordt de datum opnieuw uitgesteld, maar, zeggen de initiatiefnemers: 'het project "Basilea" nadert zijn eindfase'. In juni 2003 zou de Basilea klaar zijn (Van Damme in Het Laatste Nieuws, 2002).

Verschillende instanties hebben reeds subsidies gegeven maar in mei 2003 zit de vzw Vaarwater opnieuw in geldnood. Ook de Vlaamse Gemeenschap legde inmiddels een investeringssubsidie van 545.365 euro op tafel (N in De Standaard, 2003) in het kader van de ondersteuning van infrastructuur voor jeugd, muziekclubs en kunstencentra. Sinds 2001 is er een reglement dat de muziekclubs (en infrastructuur voor jeugd- en kunstencentra) voorrang geeft in de subsidiëring om zo hun infrastructuur en hun uitrusting te verbeteren (beleidsnota culturele infrastructuur Van Grembergen 2002-2004, 2001: 4). Die subsidie is echter bijlange niet voldoende om het hele project te kunnen financieren. De vzw moet op zoek naar private financiering (N in Het Nieuwsblad, 2003). De einddatum wordt opnieuw uitgesteld. Maar uitstel is geen afstel, de initiatiefnemers hopen nog steeds op een goede afloop. Tegen april 2004 zou het schip deze keer echt klaar zijn (Dierkens in De Morgen, 2005). In 2004 wordt de einddatum opnieuw twee maal uitgesteld wegens financiële problemen en problemen met de aanbesteding van het schrijnwerk. Eind 2004 neemt Dany Vandebossche ontslag als voorzitter van de vzw Vaarwater maar hij blijft overtuigd van een goede afloop van het project. Vlaams parlements lid Jan Roegiers (Spirit) volgt Dany Vandebossche op als voorzitter van Vaarwater (N in Het Nieuwsblad, 2005). Men is ervan overtuigd dat de Basilea eind 2005 zal opengaan (Cocquyt in Het Laatste Nieuws, 2004) en

de boot ontvangt nogmaals een subsidiebedrag ter waarde van 35.000 euro van de Gentse gemeenteraad. Vanuit de oppositie klinkt echter gemor. De boot zou te veel geld opsorpen, geld dat beter aan andere projecten en organisaties kan worden besteed (Van Damme in Het Laatste Nieuws, 2004). Het subsidiebedrag volstaat niet om de eerste fase van de werken volledig te kunnen uitvoeren, hiervoor is nog een half miljoen euro extra nodig. Men hoopt dat dit geld zo snel mogelijk gevonden wordt, het ongenoegen bij de oppositie wordt steeds groter en ook de participerende groepen kijken uit naar het einde van de werken. Democracy heeft er alle belang bij dat de opening van de Basilea niet te lang meer op zich laat wachten. In afwachting hiervan is Democracy genoodzaakt om per optreden dat ze organiseren een zaal te huren in Vooruit, Charlatan of De Centrale. Dat kost hen veel geld en meestal zijn de zalen niet geschikt voor het soort concerten dat Democracy programmeert. Gent heeft geen zaal van mediumcapaciteit, een grootte die ideaal is voor de meer alternatieve muziekgroepen. Volgens Vandecaveye, financieel directeur van Democracy, mist Gent (en Democracy) daardoor heel wat interessante optredens. Doordat Democracy afhankelijk is van derden om een zaal te huren, beschikken ze ook niet over de gewenste flexibiliteit in het muziekcircuit en moeten ze heel wat groepen weigeren die ze toch graag zouden programmeren (Dierckens in De Morgen, 2005).

Na jaren van problemen is er dan toch eindelijk licht aan het einde van de tunnel voor de concert- en fuifboot Basilea. Tegen de zomer van 2006 kan er voor het eerst opgetreden worden en wat later is ook de opening van het café gepland (Cocquyt in Het Laatste Nieuws, 2006). Het verhaal is echter nog niet af. Er moet nog steeds geld gevonden worden om de werken te voltooien. Om de boot helemaal af te werken is er nog een miljoen euro nodig maar ze kunnen geen subsidies meer ontvangen en vinden geen private investeerders.

In maart 2007 beslist de vzw Vaarwater om er mee op te houden. Wat er met de boot zal gebeuren, weet niemand. Er zijn drie scenario's: verkopen aan een staalhandelaar, de vzw in vereffening laten gaan of de boot een andere bestemming geven. In september 2007 gaat de vzw in vereffening en zal men proberen om de boot tegen een zo gunstig mogelijke prijs van de hand te doen. Vermoedelijk wordt hij verkocht als oud ijzer omdat dat het meest zal opbrengen. Democracy en de andere organisaties dienen hun ontslag in bij de Raad van Bestuur van de vzw Vaarwater. De boot vindt uiteindelijk een nieuwe eigenaar, een architect koopt het schip voor 50.000 euro en zal het inrichten als kantoor. De meer dan 800.000 euro die in de verbouwing werd gestoken, zijn letterlijk in het water gevallen (N in De Standaard, 2008).

Er zijn gelukkig ook verhalen met een positievere afloop in de zoektocht naar een locatie.

Zelfs met het oog op de toekomstige beschikbaarheid van de Basilea bleef de vraag naar repetitieruimtes in Gent hoog. De vzw Repetitieruimtes (Democracy, Vooruit en Kinky Star) slaagde er in 2004 in het Gentse stadsbestuur te overtuigen om mee naar een oplossing te

zoeken. Dit werd uiteindelijk een leegstaande vleugel van de Leopoldskazerne op de hoek van de Kunstlaan en de Kattenberg. Schepen van Cultuur Sas Van Rouveroj (VLD) maakte 100.000 euro vrij om de vleugel om te bouwen tot repetitie- en atelierruimtes. De bedoeling is om kleinschalig van start te gaan met drie repetitieruimtes op de gelijkvloerse verdieping en twaalf ateliers op de hogere verdiepingen (Dierckens in De Morgen, 2004).

In 2008 wordt Eric Smout de nieuwe artistiek leider bij Democrazy en hij slaagt erin om de muziekclub, die steeds dieper in een (financiële) put raakte, uit het slop te halen (Cauwels in Het Laatste Nieuws, 2008). In mei 2008 start Democrazy opnieuw met een zoektocht naar een vaste stek (Dedeurwaerder in Het Laatste Nieuws, 2008).

De samenwerking met Vooruit, De Centrale en Charlatan blijven behouden. Ook de Minnemeers, oorspronkelijk enkel bedoeld als repetitieruimte, wordt aangetrokken als partner (Cauwels in Het Laatste Nieuws, 2008).

De Minnemeers is eigendom van de stad Gent maar NTGent heeft het gebouw in erfpacht. Naast de erfpachtovereenkomst is er ook nog een beheersovereenkomst die loopt tot 30 juni 2009. Die bepaalt dat in ruil voor de jaarlijkse subsidie de stad 20 dagen per jaar gebruik mag maken van het KNS-gebouw⁴ en maar liefst zes maand aanspraak kan maken op het complex de Minnemeers. Het gebouw wordt gedurende die zes maand ter beschikking gesteld van de Gentse culturele scene (N in De Standaard, 1999 en Dumon in Het Laatste Nieuws, 2002) waaronder ook Democrazy. Het partnerschap met de Minnemeers is van groot belang voor Democrazy, vele concerten worden daar georganiseerd. Dit blijft echter niet zonder gevolgen. Reeds van in het begin van de samenwerking tekent het buurtcomité Waterwijk verzet aan tegen de aanvraag van het NTGent, eigenaar van het gebouw, om in Minnemeers meer rockconcerten en fuiven te mogen organiseren. De buurt vreest lawaaihinder. Democrazy belooft daarop stil te zijn (Dedeurwaerder in Het Laatste Nieuws, 2009), maar dit blijkt een onmogelijke opdracht voor de muziekclub. In 2009 dient een buurtbewoner een klacht in voor geluidsoverlast. Zowel Eric Smout, als Kurt Melens, zakelijk directeur van het NTGent, erkennen dat de slechte isolatie van het dak de zwakke plek vormt van het gebouw. Er wordt gevraagd aan de stad Gent, die eigenaar is van het gebouw, om daarin te investeren. Behalve de investering moet echter ook werk gemaakt worden van een nieuwe exploitatievergunning (Vlaremvergunning) die Democrazy toelaat om zoveel optredens op korte termijn te organiseren in de Minnemeers. De aanvraag voor de Vlaremvergunning wordt ingediend bij de dienst Milieu van de provincie en wordt van naderbij onderzocht door het kabinet van schepen van Leefmilieu Tom Balthazar. Het buurtcomité tekent verzet aan tegen de goedkeuring van de vergunning. Democrazy hoopt

⁴ In juli 2001 veranderde de naam van het gebouw aan het Sint-Baafsplein van de 'Koninklijke Nederlandse Schouwburg' (KNS) in 'Groot Huis'.

dat het niet zo ver komt, want een negatieve beslissing zou een behoorlijk zware domper betekenen voor de club. De Minnemeers is een van hun hoofdlocaties geworden (Neyt in De Standaard, 2009).

Eind 2009 komt er een positief signaal, de stad beslist om de Minnemeers geluidsdicht te maken en zou hiermee starten in februari of maart 2010. Zolang dit niet gebeurd is, mag Democracy geen fuiven meer organiseren in de Minnemeers. Ondanks de inspanningen en goede bedoelingen van Democracy bleef de geluidsoverlast te groot voor de buurtbewoners (N in De Standaard, 2009).

In maart 2010 beslist het Gentse stadsbestuur echter dat Democracy helemaal geen fuiven meer mag organiseren in de Minnemeers. Eric Smout is diep ontgoocheld, des te meer omdat het maar één buurtbewoner is die telkens en klacht indient en dat Democracy er alles aan doet om in harmonie te leven met de buurt. Het gevolg is dat Democracy alle optredens die nog gepland waren in de Minnemeers moet verplaatsen naar Vooruit. Democracy beseft dat ze weinig andere mogelijkheden heeft. Er zijn heel wat kosten aan de Minnemeers om de zaal geluidsdicht te maken en Democracy is voor deze investering afhankelijk van de stad Gent (Van Assche in De Morgen, 2010). Schepen Decaluwé van de stad Gent blijft wel steeds achter het project staan. Hij is voor een omvorming van de Minnemeers tot concertzaal en hij erkent de nood aan concertzalen in het Gentse. Hij benadrukt echter wel dat de voorwaarde hiervoor is dat de zaal geluidsdicht wordt gemaakt en dat er een wettelijke exploitatievergunning is (Cauwels in Het Laatste Nieuws, 2010). Nadat duidelijk wordt dat de kosten aan de Minnemeers 900 000 euro bedragen, wat veel meer is dan verwacht, beslist het stadsbestuur om er tijdens de huidige legislatuur niet meer te investeren. Het wordt wachten tot 2012 op een nieuwe beslissing van het stadsbestuur (Creve in Het Laatste Nieuws, 2010 en N in Het Nieuwsblad, 2010).

De stad is Democracy wel goed gezind. Toen bleek dat Democracy de geplande concerten in de Minnemeers moest afschaffen, heeft zij er via de stadsdagen voor gezorgd dat Democracy de concerten naar Vooruit kon verplaatsen. Bovendien heeft de stad de subsidies voor Democracy in de laatste subsidieronde gevoelig verhoogd naar 25.000 euro. Infrastructuursubsidies waren bij de afgelopen subsidieronde echter niet aan de orde. Deze kost was immers niet ingeschreven in de begroting en een bedrag van 900.000 euro is te groot om er zo maar bij te nemen (Laporte, persoonlijke communicatie [interview], 7 april 2011).

Ideaal voor Democracy zou zijn dat het stadsbestuur in 2012 wel een bedrag vrij houdt voor hun infrastructuur .

Recente interviews met het stadsbestuur in het kader van dit onderzoek toonden alleszins aan dat de bal in het kamp van Democracy ligt. De stad is perfect op de hoogte van het locatieprobleem van Democracy en vindt hun vraag naar een eigen locatie gerechtvaardigd. Democracy staat echter niet alleen met haar infrastructuurdossier. Daarom is de stad streng en kritisch en vraagt ze een sterke argumentering van de organisaties. De stad wil bovendien ook garanties op een goed en duurzaam model. De stad wil veel in een zaal investeren maar eens die zaal af is, moeten het exploitatiemodel en de inkomsten die de partners binnen brengen voldoende zijn om de kosten te dragen (Laporte, persoonlijke communicatie [interview], 7 april 2011).

Vanuit het Fonds voor Culturele Infrastructuur (FoCI) moeten zeker geen nieuwe infrastructuursubsidies verwacht worden. De periode waarin de Vlaamse gemeenschap voorrang gaf aan de infrastructuur van muziekclubs, kunstencentra en jeugdinfrastructuur via het reglement voor culturele infrastructuur van het Fonds voor Culturele Infrastructuur is voorbij. Verschillende clubs hebben hiermee kunnen investeren in hun infrastructuur, ook Democracy. Die centen zijn allemaal naar het Basileaproject en dus allemaal in het water gevallen.

Naast het FoCI is er evenwel ook nog CultuurInvest, een onderdeel van PMV (Participatiemaatschappij Vlaanderen). PMV is een zelfstandige investeringsmaatschappij. Zij financiert ondernemers van bij de start tot aan de groei van hun bedrijf en investeert ook in infrastructuurprojecten. Haar focus is gericht op de duurzame economische ontwikkeling van Vlaanderen (PMV: Over PMV [online]). Binnen PMV is er een onderdeel CultuurInvest. Hiermee richt PMV zich tot ondernemers in de creatieve industrie. Het fonds werkt aan de groei en economische zelfstandigheid van bedrijven die cultuurgebonden producten of diensten aanbieden met een duidelijk marktpotentieel. CultuurInvest verstrekt geen subsidies maar investeert via achtergestelde leningen en kapitaalparticipaties. Vzw's komen echter niet in aanmerking voor de kapitaalparticipatie. Dit betekent dat Democracy een achtergestelde lening zou kunnen aanvragen. Dit houdt wel in dat de organisatie moet rekening houden met een rentepercentage dat gelijk is aan het EU-referentiepercentage voor België, met een minimum van vier procent (PMV: Diensten: CultuurInvest [online] en CultuurInvest, 2011: 2). Het is een mogelijkheid die we verder zullen onderzoeken in hoofdstuk 5, wanneer het financiële onderzoek aan bod komt.

Ondertussen zit Democracy niet stil en blijft de club samenwerken met andere zalen en organisaties. Sedert enkele jaren is Democracy actief op acht locaties: Vooruit, de

Handelsbeurs, Minus One, Charlatan, de Schouwburg van NTGent, De Centrale, White Cat en de Sint-Baafsweide (Democracy: locaties [online]).

Uit dit overzicht blijkt dat de zoektocht naar een eigen locatie als een rode draad doorheen de geschiedenis van Democracy loopt. Democracy bestaat binnenkort 30 jaar en is al sinds haar vijfde werkingsjaar op zoek naar een vaste locatie. Door het gebrek aan een eigen locatie huurt Democracy acht andere locaties. Maar niet alle zalen hebben de gewenste capaciteit of zijn voldoende beschikbaar. Hierdoor mist Democracy veel optredens. Doordat de organisatie afhankelijk is van zaaluitbaters heeft ze niet de gewenste flexibiliteit en onafhankelijkheid die een muziekclub zou moeten hebben.

Ook op lange termijn kan de samenwerking met deze partners negatieve gevolgen hebben voor Democracy. De mogelijkheid bestaat dat een van de partners zijn eigen programmatie opdrijft waardoor er minder plaats is voor de programmatie van Democracy en de club met een tekort aan speeldata en –plaatsten komt te zitten.

Een vaste locatie voor Democracy zou het gebrek aan fuifzalen in Gent kunnen oplossen. In de hoofdstuk 5 bekijken we hoe hoog de nood is aan een vaste locatie voor Democracy en maken we een duidelijke structuur van inhoudelijke en financiële elementen.

Maar eerst geven we een overzicht van de huidige financiële situatie bij Democracy.

3.3. Huidige financiële situatie

Tot enkele jaren geleden leek Democracy ten dode opgeschreven. Er was een verlies van meer dan 100.000 euro en de werking draaide vierkant. In 2008 kwam Eric Smout aan zet en er werd een volledig nieuwe ploeg samengesteld. 2009 was het eerste volledige kalenderjaar in de nieuwe werking van Democracy en het verschil werd meteen zichtbaar in de resultaten op het einde van het boekjaar. Democracy boekte meteen een bescheiden winst van 8.135 euro. De club plande voor de komende jaren telkens een winst van 25.000 euro waardoor het verlies van meer dan 100.000 euro over vier jaar tot nul herleid kon worden (Democracy, 2009: 3). Uiteindelijk waren er zelfs geen vier jaar voor nodig. In 2010 kon Democracy het volledige overgedragen verlies wegwerken waardoor de organisatie nu financieel gezond is. Voor 2011 wordt een veel kleinere winst verwacht. Eric Smout schat dat de winst in 2011 minstens een derde tot een vierde lager zal liggen dan de winst uit 2010. Een gevolg van de verdiende loonsverhoging voor het personeel en van de risicovollere programmatie (Smout, persoonlijke communicatie [interview], 9 mei 2011).

Hieronder geven we een beknopt overzicht van de huidige financiële situatie van Democracy.

Aantal activiteiten en bezoekers

In 2010 organiseerde Democracy 120 activiteiten waarvan 89 in eigen kassabeheer en 33 in samenwerking met andere organisaties (bijvoorbeeld Boomtown).

Op deze activiteiten kwamen 74934 bezoekers af waarvan 35.000 voor Boomtown. Dit betekent een stijging van het totaal aantal bezoekers met 11,8% ten opzichte van 2009.

Omzet 2010

De totale omzet in 2010 bedroeg 947.864 euro, waarvan 631.651 euro uit ticketinkomsten (losse kaartverkoop). Dit betekent een stijging met 56% ten opzichte van 2009.

De drankinkomsten bedroegen 277.618 euro, dit betekent een stijging met 66% ten opzichte van 2009.

Subsidies

De werkingssubsidies in 2010 bedroegen alles samen 222.989 euro. Dit bestond uit 194.962 euro van de Vlaamse Gemeenschap, 25.527 euro van de stad Gent en 2.500 euro van de provincie Oost-Vlaanderen. Dit is een stijging met 135% ten opzichte van 2009. De personeelssubsidies bedroegen net als in 2009 89.291 euro.

Personeel

Democracy telt vijf werknemers: een coördinator, financieel verantwoordelijke, productieverantwoordelijke, communicatieverantwoordelijke en verantwoordelijke voor horeca en vrijwilligers. Daarnaast werkt Democracy ook met zeer veel vrijwilligers en stagairs en met 2 artikel 60-medewerkers. Een organisatie die een artikel 60-medewerker in dienst neemt, moet die niet zelf uitbetalen maar die wordt uitbetaald door het OCMW. Dankzij al deze gratis werkrachten heeft Democracy haar personeelskost van 2008 op 2009 gevoelig kunnen terugdringen. Van 2009 op 2010 is de personeelskost verhoogd doordat er loonstijgingen zijn toegekend. De totale personeelskost bedraagt 1.919.913 euro.

Huurlast

Democracy betaalde in 2010 48.056,54 euro aan de huur van concertzalen. Dit komt neer op 4004,71 euro/maand. De zaalhuur bedraagt ongeveer 4,5 % van de totale kosten.

De huurkost van het materiaal is goed voor 104.516 euro.

Ter ondersteuning van de bovenvermelde gegevens berekenen we hier de rentabiliteit, liquiditeit en solvabiliteit van Democracy.

Rentabiliteit

De rentabiliteit toont aan of de ingezette middelen (activa) en de ingezette financieringsbronnen (passiva) tot een positief resultaat hebben geleid. We berekenen dit door de opbrengsten te verminderen met de kosten en komen op een resultaat van 125.531,50 euro, wat we in vergelijking met vorige jaren als zeer positief kunnen bestempelen.

Liquiditeit

Een onderneming is liquide als zij er in slaagt om haar betalingsverplichtingen op korte termijn na te komen. Daarvoor heeft ze voldoende vlottende activa op korte termijn nodig. De ratio van de liquiditeit bedraagt 1,2. Een gezond bedrijf heeft een liquiditeitsratio van minimaal 1. We kunnen besluiten dat Democracy voldoende eigen middelen heeft en zich in een goede positie bevindt.

Solvabiliteit

De solvabiliteit berekenen we door het eigen vermogen te delen door het vreemd vermogen. Het eigen vermogen bedraagt 45410,84 euro en het vreemd vermogen 111825,25 euro. De solvabiliteit bedraagt 44,7 %. De solvabiliteit bedraagt het best minstens 100%, wat niet het geval is bij Democracy. Dit betekent dat Democracy niet volledig in staat is haar betalingsverplichtingen aan de schuldeisers te voldoen. Haar vreemd vermogen is groter en dan haar eigen vermogen. Gezien het feit dat Democracy tot voor kort nog een schuld van meer dan 100.000 meesleurde is dit wel te begrijpen. Democracy heeft haar verlies weggewerkt maar heeft nog geen groot eigen vermogen kunnen opbouwen.

Resultaat

Democracy is er in geslaagd om op verbazend korte termijn het verlies van de voorbije jaren weg te werken. Het gecumuleerd verlies van 102.844 euro werd in 2010 volledig naar nul herleid dankzij een winstcijfer van 125.000 euro. Dit kwam neer op een overgedragen winst van 22.687 euro. Het resultaat van 2011 zal niet zo verbluffend zijn als dat van 2010 maar desalniettemin voldoende om reserves op te bouwen en het eigen vermogen te laten groeien.

Nu we een duidelijk beeld hebben van de omgeving waarin Democracy zich bevindt, de verschillende partners, de historiek van de locaties en de huidige financiële situatie, hebben

we voldoende informatie om het onderzoek voor te stellen. Eerst stellen we de gebruikte hypothesen en interviewvragen voor (hoofdstuk 4). Nadien komen de onderzoeksresultaten (hoofdstuk 5) aan bod.

4. Conceptueel model

We delen het onderzoek op in twee delen. Het eerste deel betreft het hypotheseonderzoek. Aan de hand van interviewvragen toetsen we onze hypothesen. In de volgende pagina's maken we duidelijk hoe elke interviewvraag aan een bepaalde hypothese is gelinkt.

Het tweede deel behandelt de inhoudelijke en de financiële situatie van de zoektocht van Democracy naar een eigen locatie. Voor het inhoudelijk verhaal gebruiken we naast ander materiaal ook de interviews met Katrien Laporte, Bram Ghyoot en Rik Vandecaveye.

Om de financiële situatie van Democracy te bespreken, maken we een simulatie van de financiële situatie van Democracy in geval van een eigen locatie. Hiervoor werken we niet met vragenlijsten, dus dit komt pas aan bod in hoofdstuk 5.

4.1. Hypotheses

Om onze vraag of Democracy een eigen locatie nodig heeft te beantwoorden, leggen we een vragenlijst voor aan de algemeen leiders van een aantal muziekclubs in Vlaanderen. Samen met deze vragenlijst stellen we een aantal hypothesen op. Dit doen we met behulp van informatie uit gesprekken met vooraanstaande actoren (Eric smout, Rik Vandecaveye, Katrien Laporte), op basis van literatuur (De Nul, 2009: 45-57) en op basis van onze eigen bevindingen. Elke hypothese bestaat uit meerdere deelvragen, die in de vragenlijst aan bod komen.

Met behulp van de antwoorden op de vragen kunnen we de hypothesen aanvaarden of verwerpen en kunnen we een gemotiveerd en onderbouwd antwoord geven op de hoofdvraag.

De vijf hypothesen zijn:

Hypothese 1: Een eigen zaal bevordert het voortbestaan van een organisatie in de eerste plaats omdat het een grote garantie biedt tot continuering van de werking.

Als de organisatie geen eigen zaal heeft, is ze te vaak afhankelijk van partners, derden en zaaluitbaters want ze heeft haar agenda en productie niet in eigen handen. De organisatie heeft ook minder controle of invloed op haar profilering, financiën enz. Dit kan negatieve gevolgen hebben en de organisatie in gevaar brengen (Smout, persoonlijke communicatie [interview], 15 april 2011).

Hypothese 2: Een eigen zaal bevordert het voortbestaan van een organisatie omdat ze dan herkenbaarder is in het straatbeeld en zich beter kan profileren.

Als de organisatie een eigen zaal heeft, kan ze dit naar de buitenwereld toe kenbaar maken. Ze kan ervoor zorgen dat iedereen de zaal gaat identificeren met haar organisatie en omgekeerd. Het is dan ook belangrijk dat de zaal een sfeer uitstraalt die bij de organisatie en haar omgeving past. Een eigen zaal, een eigen profiel vergemakkelijkt bovendien de zoektocht naar sponsors. Een duidelijk profiel oefent niet alleen een aantrekkingskracht uit op sponsors maar ook op het publiek. Bij cultuursponsoring hebben de consumenten vooral aandacht voor het imago van zowel de sponsor als de gesponsorde. Beide imago's moeten verenigbaar zijn en elkaar positief beïnvloeden (De Wolf, 2006: 15 en Roggeman, persoonlijke communicatie [interview], 14 april 2011).

Hypothese 3: Het is op financieel vlak op lange termijn voordeliger om een eigen zaal te hebben.

Als de organisatie een eigen zaal heeft, zal ze afbetalingen moeten doen of huur betalen. De huur zal vermoedelijk aan een gunstig tarief zijn, vermits de organisatie een vaste huurder van de zaal is. Wanneer ze zonder structureel contract en op onregelmatige basis zalen huurt, zal de huurprijs niet alleen hoger liggen, dit is ook nefast voor haar werking, profilering en publieksbereik. Over een vaste zaal beschikken is bovendien ook kostenefficiënter omdat al het materiaal kan blijven staan tot het volgende concert en niet onmiddellijk hoeft afgebroken worden omdat een andere organisatie de dag nadien de zaal gebruikt (Smout, persoonlijke communicatie [interview], 15 april 2011).

Hypothese 4: Het is op organisatorisch vlak (programmatie en productie) op lange termijn voordeliger om een eigen zaal te hebben.

Als een organisatie een eigen zaal heeft of de enige vaste huurder is, is ze vrij om te beslissen wat en wie ze wanneer programmeert. Wanneer ze met meerdere organisaties in een gebouw zit, kan onderling overeen gekomen worden wie wat wanneer doet en heeft ze ook nog haar vrijheid. Die vrijheid is er niet wanneer de organisatie volledig afhankelijk is van zaaluitbaters of partners (Smout, persoonlijke communicatie [interview], 15 april 2011 en Verstappen, persoonlijke communicatie, 28 maart 2011).

Hypothese 5: Organisaties met een eigen zaal zijn sterker afhankelijk van een overheid op vlak van programmatie en productie.

Organisaties met een eigen zaal hebben subsidies ontvangen van de overheid om deze zaal te renoveren of bouwen. De overheid heeft er een grote som geld in heeft gestoken en kan hiervoor iets terugvragen. Dit kan zijn onder de vorm van een aantal dagen die voor externen moeten voorbehouden worden of een verplicht aantal publiekstrekkingen die moeten

geprogrammeerd worden om drempelverlagend te werken (Laporte, persoonlijke communicatie [interview], 7 april 2011).

De eerste vier hypotheses dragen bij tot de stelling dat een organisatie nood heeft aan infrastructurele ondersteuning in de vorm van een eigen zaal. De vijfde hypothese heeft een andere inhoud maar vinden we desalniettemin belangrijk vermits het een gewichtig aspect behandelt, zowel voor de organisatie zelf als voor de overheid als subsidiënt.

4.2. Vragenlijst en de hypotheses voor onderzoek 1

Hier koppelen we aan elke hypothese verschillende interviewvragen en motiveren we de keuze voor deze vragen. De volledige vragenlijst vinden we terug in bijlage 3 en de interviews in bijlage 4 tot en met bijlage 9.

De interviews bevatten belangrijke informatie voor dit onderzoek. De antwoorden op de interviewvragen bepalen immers of de hypothese aanvaard of verworpen wordt. De bespreking hiervan gebeurt in hoofdstuk 5.

Hypothese 1: Een eigen zaal bevordert het voortbestaan van een organisatie in de eerste plaats omdat het een grote garantie biedt tot continuering van de werking.

VRAGEN

1) Waarom kozen jullie voor een eigen zaal?

De redenen om te kiezen voor een eigen zaal staan centraal in dit onderzoek. Het geeft aan welke nood de organisatie hiermee wil tegemoetkomen en hoe belangrijk de organisatie het vindt om te beschikken over een eigen zaal.

2) Was/is het noodzakelijk om een eigen zaal te hebben om de toekomst van jullie organisatie te verzekeren?

Indien een zaal bepalend is voor de toekomst van een werking, zal de organisatie aan de zaal een groot belang hechten en een grote waarde toekennen.

3) Hoe hebben jullie de huidige infrastructuur gevonden?

Hiermee peilen we naar de zoektocht die de organisatie heeft moeten afleggen alvorens een zaal te vinden die beantwoordt aan hun verwachtingen (De Nul, 2009: 49). Dit geeft een idee

hoeveel moeite de organisatie erin heeft gestoken en dus hoe belangrijk een eigen zaal is voor de organisatie.

4) Over welke infrastructuur beschikten jullie voordien? Eigen infrastructuur?

Het is mogelijk dat het gezelschap voordien ook eigen infrastructuur had. In dat geval willen we weten waarom ze op zoek zijn gegaan naar nieuwe infrastructuur (De Nul, 2009: 49).

5) Zijn jullie op zoek naar eigen infrastructuur? Wat zijn de voorwaarden of eisen aan deze infrastructuur?

Hiermee willen we peilen naar de tevredenheid van de organisatie over haar huidige infrastructuur en naar welke zaken ze liever anders had gezien.

Hypothese 2: Een eigen zaal bevordert het voortbestaan van een organisatie omdat ze dan herkenbaarder is in het straatbeeld en zich beter kan profileren.

VRAGEN

1) Heeft het beschikken over een eigen zaal invloed op het publiek?

Het publiek is een van de belangrijkste stakeholders van een muziekclub/kunstencentrum. Bereikt ze dit publiek op een andere manier met een eigen zaal?

2) Heeft het beschikken over een eigen zaal invloed op de publiekswerking?

Doet de organisatie minder of meer inspanningen om het publiek te bereiken omdat ze een eigen zaal heeft?

3) Heeft het beschikken over een eigen zaal invloed op profilering en herkenbaarheid?

Als een organisatie een eigen zaal heeft, kan ze dit gebruiken in haar promotie en communicatie. Ze kan de sfeer van haar zaal afstemmen op het imago van haar organisatie. Als de organisatie daarentegen een zaal huurt van een partner, draagt de zaal het imago van haar partner mee. Het maakt de organisatie minder herkenbaar en zorgt voor een zwakkere profilering.

4) Heeft het beschikken over een eigen zaal invloed op jullie sponsorwerving?

Sponsors zullen pas een organisatie sponsoren wanneer zij zich kunnen vinden in het imago en het profiel van de organisatie. Dat profiel moet duidelijk zijn en verenigbaar met het profiel van de sponsor. Wanneer een eigen locatie bijdraagt tot het ontwikkelen van een duidelijk imago, kunnen we stellen dat het voor organisaties zonder eigen zaal moeilijker zal zijn om

sponsors aan te trekken dan voor organisaties mét een eigen zaal (De Wolf, 2006: 15 en Roggeman, persoonlijke communicatie [interview], 14 april 2011).

Hypothese 3: Het is op financieel vlak op lange termijn voordeliger om een eigen zaal te hebben.

VRAGEN

- 1) Was het een financiële trigger die jullie bewogen heeft om te kiezen voor een eigen zaal?

Hoewel dat we reeds in een vraag uit hypothese 1 gepeild hebben naar de beweegreden van de organisatie om haar werking in een eigen zaal te organiseren, vragen we toch nog eens expliciet of er enige financiële motivatie is. Als de motivatie niet financieel gestuurd is, zal het voornamelijk inhoudelijke argumenten betreffen. We vinden het belangrijk om hierover duidelijke informatie te hebben.

- 2) Heeft het beschikken over een eigen zaal invloed op de financiële werking?

We willen achterhalen welke financiële gevolgen er waren en in hoeverre deze voorzien en gepland waren. We gaan hiermee ook na of het hebben van een eigen zaal het voortbestaan van de groep niet in gevaar heeft gebracht omwille van bijvoorbeeld de hoge maandelijkse vaste kosten (De Nul, 2009: 50).

Hypothese 4: Het is op organisatorisch vlak (programmatie en productie) op lange termijn voordeliger om een eigen zaal te hebben.

VRAGEN

- 1) Heeft het beschikken over een eigen zaal invloed op jullie onafhankelijkheid qua programmatie?

Deze vraag geeft ons opnieuw inzicht in het belang van een eigen zaal voor de organisatie. Veel organisaties dragen hun onafhankelijkheid hoog in het vaandel (Gouweloose, 2006: 6-8). Zijn ze bereid de onafhankelijkheid op vlak van programmatie te laten beïnvloeden in ruil voor een eigen zaal?

- 2) Heeft het beschikken over een eigen zaal invloed op jullie onafhankelijkheid qua productie?

Ook deze vraag verschaft ons inzicht over de impact van een eigen zaal op de organisatie. Is de organisatie bereid om haar productionele onafhankelijkheid te laten aantasten in ruil voor een eigen zaal?

Hypothese 5: Organisaties met een eigen zaal zijn sterker afhankelijk van een overheid op vlak van programmatie en productie.

VRAGEN

- 1) Heeft het stadsbestuur geholpen bij de zoektocht naar een locatie?

Indien het stadsbestuur heeft geholpen bij de zoektocht naar de locatie kan dit wijzen op een afhankelijke relatie ten opzicht van die stad en dus ook ten aanzien van de overheid.

- 2) Krijgen jullie subsidies voor infrastructuurwerken van de provincie, de gemeenschap of de stad?

Het ontvangen van subsidies voor infrastructuurwerken kan wijzen op een afhankelijke relatie ten aanzien van de overheid.

- 3) Heeft een eigen infrastructuur invloed op de hoogte van de subsidies?

Hier gaan we na of de hoogte van de subsidieaanvraag gelinkt is aan de aard en de grootte van de infrastructuur. We vragen ons af of de organisatie meer structurele subsidies kan aanvragen als ze een eigen zaal heeft. Indien ja, kan dit ook wijzen op een afhankelijke relatie ten aanzien van de overheid.

- 4) Zorgt een eigen locatie voor een grotere afhankelijkheid ten aanzien van de overheid?

Op basis van de voorgaande vragen kunnen we deze vraag al gedeeltelijk beantwoorden. Maar we willen graag weten hoe de club die relatie zelf ervaart.

Dit waren alle hypothesen en de bijbehorende vragen. Wanneer we de interviews in de bijlage en de bespreking in hoofdstuk 5 er op nakijken, zullen we zien dat we niet aan elke organisatie al deze vragen gesteld hebben omdat deze soms niet van toepassing waren. Maar er zijn wel telkens voldoende vragen gesteld om de hypothese te kunnen aanvaarden of verwerpen.

4.3. Vragenlijst voor onderzoek 2

Met deze interviews wilden we te weten komen welke mogelijke locaties en partners er waren voor Democracy. Uit de interviews bleek echter dat er maar zeer weinig mogelijkheden zijn. Toch hebben we de informatie uit de interviews goed kunnen gebruiken en hebben we een goed beeld gekregen van hun visie op deze kwestie.

Elk interview heeft ons verschillende informatie meegegeven, de hoeveelheid en het soort verkregen informatie was afhankelijk van persoon tot persoon. In de interviews merk je dat de drie geïnterviewden elk een verschillende achtergrond en invalshoek hebben.

Zie bijlage 4 voor de vragenlijst voor Rik Vandecaveye, Katrien Laporte en Bram Ghyoot.

Nu we al deze informatie vergaard hebben en beschreven hebben hoe we het onderzoek aanpakten, is het tijd om over te gaan naar het werkelijke onderzoek en de onderzoeksresultaten.

5. Onderzoek

In dit hoofdstuk willen we de onderzoeksresultaten toe te lichten.

We analyseren de interviews die we afgenomen hebben bij De Kreun, het Depot, Villanella en 5 voor 12 en bij elke hypothesen besluiten we om ze te aanvaarden of te verwerpen. Nadien passen we de getoetste hypothesen toe op Democracy. Hieruit zal dan blijken op basis van welke elementen Democracy nood heeft aan een eigen locatie.

Vervolgens stellen we het inhoudelijk en financieel verhaal van Democracy op, waarin we nagaan wat het op financieel en inhoudelijk vlak zou betekenen als Democracy een eigen locatie had en wat het zou betekenen als Democracy moet blijven werken zoals nu.

Dit doen we met behulp van informatie uit interviews met Rik Vandecaveye, Katrien Laporte en Bram Ghyoot. Voor het financieel verhaal maken we gebruik van de gegevens uit de vragenlijsten die we naar een zestal muziekclubs doorstuurden.

Deze elementen en verschillende stappen moeten ervoor zorgen dat we een duidelijk beeld krijgen over Democracy in het Gentse en Vlaamse landschap en de vraag van Democracy naar een eigen locatie.

5.1. Vlaanderen

5.1.1. Algemeen beeld

Democracy is de enige rondreizende muziekclub in het Vlaamse landschap. De laatste jaren werd er in verschillende Vlaamse steden met stedelijke, Vlaamse en provinciale middelen geïnvesteerd in infrastructuur voor plaatselijke muziekclubs. Zo heb je Trix in Antwerpen, Muziekodroom in Hasselt, Nijdrop in Opwijk, de Kreun in Kortrijk, 4AD in Diksmuide, De Zwerver in Leffinge en Het Depot in Leuven.

In dit lijstje ontbreekt de muziekclub Democracy in Gent. Nochtans heeft Democracy indertijd infrastructuursubsidies ontvangen voor het geflopte Basileaproject. Sedertdien kregen ze geen infrastructuursubsidies meer en blijft Democracy noodgedwongen een rondreizende muziekclub (Vandecaveye, 2011).

Om te onderzoeken of Democracy werkelijk een eigen locatie nodig heeft, hebben we vijf hypothesen opgesteld.

Hieronder behandelen we om de beurt een hypothese en de bijhorende vragen. Al de bruikbare informatie uit de interviews wordt hier gebruikt.

5.1.2. Hypotheses toetsen

We overlopen hier eerst even kort de belangrijkste gegevens van de organisaties die aan bod komen. Dit zijn Het Depot uit Leuven, De Kreun uit Kortrijk, 5 voor 12 en Villanella beide uit Antwerpen.

Het Depot is een muziekclub die een eigen locatie heeft op het Martelarenplein in Leuven, maar wegens verbouwwerken huist ze momenteel in de voormalige verpleegstersschool Kapucijnenvoer. Voordien huurde Het Depot verschillende locaties. Het Depot is in principe geen muziekclub maar een muziekcentrum, dit betekent dat de nadruk naast het organiseren van concerten ook sterk op educatie ligt.

De Kreun is een muziekclub en die heeft een locatie in eigen beheer in Kortrijk. Dit is een volledige nieuwbouw in tegenstelling tot de andere organisaties. Voordien had De Kreun reeds twee locaties waarvan ze telkens de enige huurder was.

5 voor 12 is een muziekclub die haar locatie in Antwerpen heeft namelijk in Petrol, een voormalig afvalverwerkingsbedrijf dat 5 voor 12 omgebouwd heeft tot concertlocatie. Voordien had 5 voor 12 geen vaste locatie, maar huurde ze meerdere locaties.

Villanella tot slot is een kunstencentrum gelegen in Antwerpen. Villanella is ontstaan en gegroeid als projectorganisatie en het had lange tijd geen eigen locatie. Over enkele maanden zal de organisatie echter intrekken in de voormalige toneelschool Studio Herman Teirlinck. Villanella heeft al ervaring met werken op een vaste locatie, eveneens in de Studio.

Hypothese 1: Een eigen zaal bevordert het voortbestaan van een organisatie in de eerste plaats omdat het een grote garantie biedt tot continuering van de werking.

Als de organisatie geen eigen zaal heeft, is ze te vaak afhankelijk van partners, derden en zaaluitbaters want ze heeft haar agenda en productie niet in eigen handen. De organisatie heeft ook minder controle of invloed op haar profilering, financiën enz. Dit kan negatieve gevolgen hebben en de organisatie in gevaar brengen (Smout, persoonlijke communicatie [interview], 15 april 2011).

1. Waarom kozen jullie voor een eigen zaal?

Voor De Kreun was de reden om te kiezen voor een eigen zaal niet financieel gestuurd. Het is zelfs zo dat de club veel meer kosten heeft aan de huidige infrastructuur dan aan haar gehuurde infrastructuur in Bissegem en de Limelight.

Hetzelfde geldt voor 5 voor 12. Je moet volgens Eric Smout geen eigen locatie willen omwille van een financieel voordeel. 5 voor 12 heeft enorme risico's genomen met haar investeringen in de Petrol. De organisatie heeft het nu nog steeds niet makkelijk.

Bij Het Depot is dit financieel nadeel niet zo uitgesproken, zij ervaren dat een eigen locatie vooral op korte termijn veel duurder uitkomt. Nu moet Het Depot veel vaste kosten betalen, maar op lange termijn is dit goedkoper dan het betalen van zaalhuur. Het Depot heeft in haar eigen locatie ook veel meer horeca-inkomsten.

Ook bij Villanella is de keuze om haar werking onder te brengen in een vaste locatie niet gestuurd door financiële redenen. Op financieel vlak zit Villanella evenwel in een aparte context omdat zij nooit huur hebben moeten betalen. Integendeel, ze kregen vaak programmatiebudgetten om hun ding te doen.

Villanella heeft ook niet gekozen voor een eigen locatie om zo een hoger publieksbereik te bereiken maar voornamelijk om onafhankelijkheid te zijn en over comfort te beschikken.

De eerste tien tot vijftien jaar wou Villanella bewust geen eigen locatie. Het kunstencentrum wou focussen op de uitbouw van de 'software' en niet op de 'hardware'. Villanella beschouwde de stad als podium en ging spelen op plekken waar het publiek zich bevond. Ze toonden aan dat het perfect mogelijk is een inhoudelijk project uit te bouwen zonder eigen locatie. De zoektocht naar een eigen locatie kwam er vooral omwille van kwantitatieve redenen.

Er was meer ruimte nodig voor productie en presentatie. Doordat Villanella's werking groter werd en ze besloten heeft om jonge kunstenaars structureel te steunen, zal het ook een groot voordeel zijn dat ze onafhankelijk kan beslissen over het gebruik van haar zalen.

Het aantal activiteiten werd niet alleen breder maar ook te groot voor de locaties die het kunstencentrum ter beschikking kon krijgen van partners. Ook de sfeer en de uitstraling speelden een belangrijke rol. Villanella wou niet in eender welk gebouw trekken, Studio Herman Teirlinck is dan ook niet zomaar een gebouw. Dat dit gebouw vrij kwam, was een unieke kans die Villanella niet zomaar voorbij kon laten gaan. De sfeer die de locatie uitstraalt past bij Villanella.

Onafhankelijkheid, comfort en het creëren van een eigen sfeer en thuisgevoel waren ook voor De Kreun belangrijke factoren. De Kreun heeft altijd redelijk onafhankelijk van partners, derden en zaaluitbaters kunnen werken maar de onafhankelijkheid nu is toch groter dan voordien. Stijn Roggeman zegt wel een groter verantwoordelijkheidsgevoel te ervaren ten aanzien van de overheid, dit komt in een volgende hypothese aan bod. Ook qua comfort, sfeer en thuisgevoel is de nieuwe zaal zeker een voordeel, maar dit is in geen geval van het feit dat ze de zaal zelf beheren. De Kreun vindt het gewoon aangenaam om te kunnen werken in een nieuwbouw, die gemaakt is om concerten in te organiseren. Wanneer je een

locatie met een oorspronkelijk andere bestemming gebruikt om concerten te geven is dit niet altijd zo eenvoudig.

Het verschil met Villanella is dat voor De Kreun het bereiken van een groter publiek wel een reden was voor een eigen locatie.

De bezoekersaantallen zijn enorm gestegen sinds de werking in de nieuwe locatie. Dit is niet alleen doordat De Kreun in een nieuw gebouw zit, het heeft ook te maken met het gewijzigd personeels-, community- en organisatorisch beleid rond het gebouw.

Net als de vorige organisaties ervaart ook Het Depot de onafhankelijkheid als een groot voordeel. Ze kan haar werking uitvoeren zonder gebonden te zijn aan haar partners en vindt dit positief. Comfort en sfeer zijn eveneens belangrijke elementen. Mike Naert vindt dat Het Depot een warm en open huis moet zijn met een eigen vibe en sfeer, en volgens hem kan je dit enkel realiseren in je eigen huis. Het ultieme doel van de verbouwing van zaal Eden is de fysieke integratie van de werking. De repetitieruimtes, de producersruimte en de workshopruimte zullen allen aanwezig zijn in dezelfde locatie. Die fysieke integratie geeft een andere en positieve dynamiek aan je huis dan wanneer deze zaken verspreid zijn over verschillende locaties. Het kan bijdragen tot een eenduidige en sterke profilering.

5 voor 12 wou door middel van haar eigen zaal vooral minder afhankelijk zijn van haar zaaluitbaters voor productie en programmatie. Ook het bereiken van een groter publiek was een reden.

2. Was het noodzakelijk om een eigen zaal te hebben om de toekomst van de organisatie te verzekeren?

Voor De Kreun was dit inderdaad noodzakelijk. De vorige locaties van De Kreun waren oud en versleten. Om h Toegepast op muziekclubs betekent dit dat zij hun organisatie voldoende tijd moeten geven om zich te ontwikkelen. Dit kan door eerst veel concerten te organiseren in verschillende gehuurde locaties. Door locaties van andere organisaties te huren komen ze op verschillende plekken in de stad en hoeven ze zich nog niet te bekommeren over alles wat er bij het beheren van een locatie komt kijken. Vanaf dat de organisatie een voldoende groot draagvlak heeft gecreëerd en ervaring heeft opgedaan met infrastructuur op verschillende locaties is ze er klaar voor om een eigen locatie te zoeken en zich daar permanent te vestigen. aar toekomst te kunnen waarborgen, moest De Kreun een nieuwere locatie hebben. Omdat er geen mogelijkheden waren in Kortrijk heeft De Kreun voor een nieuwbouw gekozen. Die zaal was dus noodzakelijk voor de toekomst, maar niet omwille van het feit dat het een eigen zaal is.

Ook voor Het Depot was het noodzakelijk om in een eigen zaal te trekken. Wegens omstandigheden kon Het Depot niet meer terecht in de zaal van het jeugdhuis en had het plots veel minder zalen om haar concerten in te organiseren. Toen is hun oog gevallen op

zaal Eden, waar ze voordien al in geprogrammeerd hadden. Zaal Eden was net leeg komen te staan en het Leuvens stadsbestuur wou ze verkopen. Het Depot heeft toen aan het stadsbestuur gevraagd of zij in zaal Eden mochten trekken en het stadsbestuur ging akkoord. Deze eigen locatie betekende de echte start voor Het Depot.

Voor 5 voor 12 was de intrek in een vaste locatie eveneens essentieel voor de werking. Dat 5 voor 12 voordien al op zoek was geweest naar een eigen locatie illustreert het belang dat ze eraan hechtten. Om de werking van 5 voor 12 te continueren was er een eigen zaal nodig. In Antwerpen is er immers geen alternatief zoals Vooruit of Handelsbeurs in Gent waar 5 voor 12 over kon beschikken.

Al deze drie organisaties hadden dus een locatie nodig om hun werking te kunnen verder zetten. Bij Villanella ligt het een beetje anders. Villanella heeft een eigen locatie nodig omdat ze haar werking wil verbreden. Ze wil meer aandacht besteden aan educatie maar had hier als rondreizende organisatie niet de gepaste infrastructuur voor, en dit zal ze in de Studio wel hebben.

3. Hoe hebben jullie de infrastructuur gevonden?

Het Depot, Villanella en 5 voor 12 hebben alle drie bestaande locaties omgebouwd tot hun huidige infrastructuur, of zullen dit nog doen in het geval van Villanella. De Kreun is de enige van de vier respondenten die een nieuwe locatie heeft gebouwd. Voor het realiseren van deze locatie heeft De Kreun een lange weg afgelegd. Dit gebeurde in het kader van een dynamiek op het eind van de jaren negentig die er voor zorgde dat er veel in culturele infrastructuur werd geïnvesteerd. De Kreun is toen naar de stad gestapt met een voorstel voor een nieuwe concertzaal. Na veel onderhandelen werd dit voorstel door de stad goedgekeurd, met als enige voorwaarde dat de stad niet tussen kwam in de financiering (uiteindelijk besliste ze om toch een subsidie van 125.000 euro te geven). Het was zowel op inhoudelijk vlak (onderhandelen, politieke inmenging) als op financieel vlak (subsidies verkrijgen, private financiering zoeken, een eigen financiering opzetten) niet eenvoudig. De zoektocht was een 'politiek spel' van onderhandelen en lobbyen.

Bij het Depot kwam het zeer goed uit dat op het moment dat ze hun zaal in het jeugdhuis verloren, Zaal Eden leeg kwam te staan. Er waren twee opties: ofwel zou de stad het verkopen ofwel trok Het Depot erin. Na onderhandelingen en overleg trok Het Depot erin op voorwaarde dat ze de piste van het Entrepotgebouw aan de Vaartkom zouden verlaten.

Villanella kon net als Het Depot in een locatie trekken die leeg stond. Studio Herman Teirlinck was lange tijd een toneelschool, maar doordat de school verhuisde naar de Singel kwam de locatie leeg te staan. Na lange onderhandelingen kreeg Villanella de toestemming van het Antwerpse stadsbestuur om haar werking te organiseren in de Studio.

5 voor 12 is ingetrokken in de Petrol, een voormalig afvalverwerkingsbedrijf dat ook lange tijd leeg stond.

4. Over welke infrastructuur beschikten jullie voordien?

Het Depot heeft eerst enkele jaren gewerkt zonder eigen infrastructuur. Dit kwam goed uit, de organisatie stond nog niet volledig op poten en dan is het niet altijd een voordeel om al onmiddellijk over infrastructuur te beschikken. De bedoeling was wel om na enkele jaren in te trekken in het Entrepotgebouw aan de Vaartkom. In 2004 werden de repetitiekoten van het toenmalige Fredpopatelier geïntegreerd in de werking en toen had Het Depot voor het eerst een vast adres. Toen het Depot is beginnen groeien, heeft het meerdere locaties gebruikt. Onder andere zaal Eden, een zaal van het jeugdhuis Sojo en de zaal van het STUK. Al deze locaties werden gehuurd. Zoals bekend viel het jeugdhuis Sojo weg en kon Het Depot toen volledig in zaal Eden trekken.

Wegens renovatiewerken zit Het Depot nu tijdelijk (2 jaar) in een voormalige verpleegstersschool (Kapucijnenvoer). Deze locatie wordt gehuurd. Die locatie stond al twee jaar leeg en na gesprekken met de Zusters van Liefde, heeft het Depot deze school tijdelijk ter beschikking gekregen.

De concertzaal van De Kreun bevond zich vroeger in Bissegem en nadien in Limelight, in beide zalen was De Kreun de enige huurder.

Villanella was net als 5 voor 12 een rondreizende organisatie. Beide organisaties hadden voor hun huidige infrastructuur nog geen vaste locatie gehad. 5 voor 12 had wel plannen om een concertzaal te maken in een voormalig pand van Katoen Natie, maar die zijn uiteindelijk toch niet uitgevoerd.

Algemene conclusie hypothese 1

Op basis van alle informatie die we zonet geanalyseerd en besproken hebben, besluiten we de hypothese te aanvaarden.

De organisaties kiezen voor een eigen locatie omdat ze zo onafhankelijker van partners, derden en zaaluitbaters kunnen werken en omwille van het comfort, de sfeer en het bereiken van een groter publiek (behalve Villanella). Dit zijn allemaal elementen die bijdragen tot het voortbestaan van de werking.

Enkel op financieel vlak is het niet altijd eenvoudig. De interviews leren ons dat het niet eenvoudig is om de controle over je financiën te behouden. Zowel infrastructuurwerken als een eigen zaal beheren kost handenvol geld. Als dit niet goed opgevolgd wordt, kunnen die kosten bedreigend zijn voor het voortbestaan van de organisatie. Toch zegt elke organisatie dat een eigen locatie noodzakelijk was voor de continuering van haar werking. Uit de

interviews leren we ook dat de meeste organisaties veel tijd en energie hebben gestoken in de zoektocht naar een eigen locatie, een indicatie van het belang dat ze eraan hechten.

We willen wel benadrukken dat uit de interviews ook blijkt dat een eigen zaal niet noodzakelijk is voor de opstart van een organisatie. Het is belangrijk om de organisatie organisch uit te bouwen en eerst te focussen op de software en dan de hardware van de organisatie. Toegepast op muziekclubs betekent dit dat zij hun organisatie voldoende tijd moeten geven om zich te ontwikkelen. Dit kan door eerst veel concerten te organiseren in verschillende gehuurde locaties. Door locaties van andere organisaties te huren komen ze op verschillende plekken in de stad en hoeven ze zich nog niet te bekommeren over alles wat er bij het beheren van een locatie komt kijken. Vanaf dat de organisatie een voldoende groot draagvlak heeft gecreëerd en ervaring heeft opgedaan met infrastructuur op verschillende locaties is ze er klaar voor om een eigen locatie te zoeken en zich daar permanent te vestigen.

Hypothese 2: Een eigen zaal bevordert het voortbestaan van een organisatie omdat ze dan herkenbaarder is in het straatbeeld en zich beter kan profileren.

Als de organisatie een eigen zaal heeft, kan ze dit naar de buitenwereld toe kenbaar maken. Ze kan ervoor zorgen dat iedereen de zaal gaat identificeren met haar organisatie en omgekeerd. Het is dan ook belangrijk dat de zaal een sfeer uitstraalt die bij de organisatie en haar omgeving past. Een eigen zaal, een eigen profiel vergemakkelijkt bovendien de zoektocht naar sponsors. Een duidelijk profiel oefent niet alleen een aantrekkingskracht uit op sponsors, bij cultuursponsoring hebben de consumenten vooral aandacht voor het imago van zowel de sponsor als de gesponsorde. Beide imago's moeten verenigbaar zijn en elkaar positief beïnvloeden (De Wolf, 2006: 15 en Roggeman, persoonlijke communicatie [interview], 14 april 2011).

1. Heeft het beschikken over een zaal invloed op het publiek?

Sinds de Kreun haar eigen locatie heeft, is het bezoekersaantal enorm gestegen. Dit is niet omdat het een eigen zaal is, maar omdat de zaal nieuw is een meer bezoekers aan kan. Ook het gewijzigd promotie-, community-, personeels- en organisatorisch beleid speelt hierin mee. Doordat De Kreun een eigen locatie heeft, was het mogelijk om haar hele beleid perfect af te stemmen op de infrastructuur. Dit creëert een sterk profiel en dit profiel trekt op zijn beurt bezoekers aan. Onrechtstreeks heeft het feit dat de locatie eigen is dus wel een invloed op het publieksbereik.

Ook Het Depot heeft door haar werking op een vaste locatie te settelen een vast publiek opgebouwd. Het publiek identificeert in één beweging het Depot met de zaal aan het Martelarenplein, dit getuigt van een goede profilering.

Ook 5 voor 12 ervaart dat het publiek de organisatie beter leert kennen wanneer ze een permanente zaal heeft.

Bij Villanella is het een ander verhaal. Vroeger ging Villanella spelen op plekken waar het publiek zich bevond maar nu moet het publiek naar Villanella komen. Vermits de werking in een eigen locatie nog niet is opgestart, heeft ze er geen idee van hoe dit zal uitdraaien.

2. Heeft het beschikken over een zaal invloed op de publiekswerking?

De Kreun heeft altijd een locatie gehad waarvan ze de enige huurder was en heeft dus altijd haar werking kunnen verbinden aan haar locatie. Met een locatie in eigen beheer is het toch nog iets anders, ervaart De Kreun. Sinds ze dit gebouw heeft, heeft ze volop kunnen inzetten op de profilering en het publieksbereik. Zoals vermeld is er een volledig uitgewerkt communitybeleid opgebouwd rond het gebouw. Er is met en rond het gebouw een beeld en sfeer gecreëerd van een warm huis dat open staat voor artiesten en publiek. Na verloop van tijd konden ze het gebouw zelf opzij zetten omdat het beeld op zich voldoende sterk was.

Ook Het Depot is ervan overtuigd dat een eigen zaal bijdraagt tot het creëren van een aangename en unieke sfeer, en dit trekt op zijn beurt publiek aan.

5 voor 12 deelt dezelfde mening en merkt ook op dat een eigen zaal je de mogelijkheid geeft om die te communiceren naar het publiek toe.

Voor Villanella is nog niet duidelijk welk effect de intrek in de Studio op het publiek zal hebben. Het is alleszins niet de bedoeling om met de eigen locatie een ander publiek aan te trekken. De werking blijft gelijk, de Studio en alles wat daarmee samenhangt komen er gewoon bij. Villanella beseft wel dat je met een werking met een eigen zaal andere publieksbanden opbouwt: ze zijn minder vluchtig, maar daarom niet beter.

3. Heeft het beschikken over een zaal invloed op profilering en herkenbaarheid?

Sinds De Kreun in het nieuwe gebouw huist, heeft ze haar volledige profilering afgestemd op het gebouw (cfr. communitybeleid). Nu is de profilering op zich zo sterk dat men het gebouw als fysiek element niet meer nodig heeft.

Ook Het Depot vindt het handig dat nu ze een eigen locatie heeft, en haar filosofie letterlijk kan vertalen in het gebouw en in de omkadering ervan.

5 voor 12 heeft net als De Kreun en Het Depot ervaren dat een muziekclub met een vaste zaal veel meer controle over haar profilering heeft en dit niet kan laten bepalen door iemand anders zoals de verhuurder of zaaluitbater. Een passend profiel uitbouwen is evenwel niet eenvoudig. 5 voor 12 was vroeger de leidende speler in het Antwerpse clubcircuit maar heeft die rol moeten afstaan aan Trix. Petrol wordt ten onrechte gepercipieerd als 'een fuifzaal voor jonge gasten'. Dit heeft zijn effect op het publieksbereik. 5 voor 12 moet zich herprofilen en haar imago van brede en kwaliteitsvolle muziekclub beter uitspelen.

Villanella heeft ervaren dat telkens wanneer je op een andere locatie speelt, je een nieuwe identiteit creëert en dat er een andere sfeer hangt. Zo creëer je als organisatie een veelzijdig profiel dat voor iedereen verschillend is. Als je echter een sterk en duidelijk profiel wil uitbouwen, ben je beter af met een vaste locatie.

Villanella merkt wel op dat een eigen zaal zowel een positieve als negatieve invloed kan hebben op een werking. Als een werking te groot wordt, is de afhankelijkheid van de partners die een zaal ter beschikking stellen een nadeel, maar anders kan dit alleen maar voordelen opleveren in het kader van zichtbaarheid en netwerken.

4. Heeft het beschikken over een eigen zaal invloed op de sponsorwerving?

Alle organisaties geven aan dat het veel eenvoudiger is om sponsors te werven met eigen barinkomsten. Volgens Het Depot werkt een eigen locatie faciliterend op verschillende punten: productie, programmatie, communicatie en publieksbereik. Het versterkt de artistieke werking en de binding met publiek en het maakt het merk van de organisatie fysiek en niet enkel iets vaag.

De sponsoring van een organisatie is niet alleen gelinkt aan haar locatie maar ook aan hoe ze die exploiteert, stelt Eric Smout. Voor een sponsor zijn de omzetcijfers en de bezoekers die je trekt belangrijk. Voor een horecasponsor is ook het drankverbruik cruciaal. Een eigen locatie is dus een beslissend element voor een horecasponsor, want een organisatie met een vaste zaal heeft hogere winsten op haar drank dan een organisatie zonder vaste locatie. 5 voor 12 heeft in haar zalen een heel hoog drankverbruik (ongeveer 50% van de inkomsten) en dit trekt de sponsors aan. De drankinkomsten bij 5 voor 12 liggen veel hoger dan bij Democracy. Dit komt doordat Democracy zelf geen bar heeft en bijgevolg een deel van de inkomsten moet afgeven aan de zaaluitbater.

Inzake sponsoring is Villanella een buitenbeentje. Villanella heeft altijd al een stevig netwerk van mediasponsors gehad. Het kunstencentrum slaagde er telkens in om sponsors aan te trekken per project en dit gaf hun een grote vrijheid van handelen. Zo hadden ze zowel sponsoring van De Morgen als van De Standaard, Humo en Knack, zowel van Radio1 en als van Studio Brussel. Villanella is er zich wel van bewust dat het intrekken in een gebouw een momentum creëert en ze wil dit zeker gebruiken om sponsors en mecenasen te benaderen. Zonder locatie was er dus al een zeker netwerk van sponsors, toch zorgt de intrek in een vaste locatie nog voor een toename.

Algemene conclusie hypothese 2

Uit de resultaten van de interviews concluderen we dat een organisatie met een vaste locatie sterkere banden met het publiek heeft en een eenduidig imago kan creëren.

We besluiten de tweede hypothese te aanvaarden. Een eigen zaal zorgt ervoor dat de organisatie herkenbaarder is in het straatbeeld en het publiek de organisatie kan identificeren en benoemen. De organisatie kan een uniek profiel en een unieke sfeer creëren en die naar haar publiek communiceren. Een eigen profiel vergemakkelijkt bovendien de zoektocht naar sponsors.

Hypothese 3: Het is op financieel vlak op lange termijn voordeliger om een eigen zaal te hebben.

Als de organisatie een eigen zaal heeft, zal ze ofwel afbetalingen moeten doen of huur betalen. De huur zal vermoedelijk aan een gunstig tarief zijn, vermits de organisatie een vaste huurder van de zaal is. Wanneer ze zonder structureel contract en op onregelmatige basis zalen huurt, zal de huurprijs niet alleen hoger liggen, dit is ook nefast voor haar werking, profilering en publieksbereik. Over een vaste zaal beschikken is bovendien ook kostenefficiënter omdat al het materiaal kan blijven staan tot het volgende concert en niet onmiddellijk hoeft afgebroken worden omdat een andere organisatie de dag nadien de zaal nodig heeft (Smout, persoonlijke communicatie [interview], 15 april 2011).

1. Was het een financiële trigger die jullie bewogen heeft om te kiezen voor een eigen zaal?

Voor geen enkele organisatie was de trigger financieel. Iedereen is er zich van bewust dat het exploiteren van een eigen zaal een enorme kost inhoudt, en geen enkele organisatie ontving tot nu toe extra werkingssubsidies. Een van de voorwaarden van FoCI was immers dat je jouw eigen zaal kan uitbaten met de middelen die je op dat moment bezit. Villanella gaat er echter van uit dat ze sowieso extra werkingssubsidies zal ontvangen.

2. Heeft het beschikken over een eigen zaal invloed op de financiële werking?

Elke organisatie ervaart een grotere financiële druk op de organisatie door de werking in een eigen locatie.

De Kreun heeft nu veel meer kosten aan haar infrastructuur dan ze had aan de zaal in Bissegem of de Limelight en zit daarbovenop met een zwaar afbetalingsplan. Het is voor de muziekclub op financieel vlak een heel moeilijke situatie maar tot nu toe slaagt ze er in om de werking financieel gezond en draaiend te houden. De grootste kosten aan de huidige locatie zijn de intrest op de lening, de kapitaalsaflossing, EGW en onderhoud. Gelukkig kon de Kreun rekenen op subsidies. De grootste inkomsten komen voort uit de exploitatie van de zaal en ook via sponsoring komt er veel meer geld binnen.

Ook Het Depot heeft nu veel meer vaste kosten en heeft dus ook meer vaste inkomsten nodig om haar werking gezond te kunnen houden. Sinds Het Depot een vaste zaal heeft ze wel hogere horeca- en sponsorinkomsten.

Ook op Villanella zal er ongetwijfeld financiële druk komen, maar hoe dit zal uitdraaien, weet de organisatie nog niet. De grootste kosten in de nabije toekomst zullen die voor de renovatie van de infrastructuur zijn. Het betalen van de huur zal eveneens een grote kost zijn. Villanella heeft als rondreizend gezelschap nooit huur hoeven te betalen en in haar toekomstige organisatie zal ze dit wel moeten doen.

De meeste financiële druk lag tot nu toe vermoedelijk wel op 5 voor 12. 5 voor 12 heeft alle kosten aan Petrol eerst zelf betaald. Pas drie jaar na de opening heeft de organisatie van de stad gedurende zes jaar een subsidie van 75.000 euro ontvangen. De verbouwingen zorgden voor een gigantische omzetstijging maar waren financieel gezien een heel zware last. 5 voor 12 kampt nog steeds met een verlies dat zeer moeilijk weg te werken is. Die zes jaar durende subsidie van 75.000 euro per jaar zorgt ervoor dat de kost om een zaal te exploiteren wel heel laag ligt. Het helpt dus wel iets, maar niet alles. 5 voor 12 heeft met die verbouwingen een heel groot risico genomen.

Algemene conclusie hypothese 3

We registreren twee verschillende antwoorden. Sommige organisaties (Het Depot, De Kreun) zijn ervan overtuigd dat een eigen locatie goedkoper is, evenwel enkel op lange termijn. Bij andere organisaties (5 voor 12) oefenen de afbetalingslasten en kosten voor exploitatie en onderhoud een zware financiële druk uit op de werking. Villanella verwacht ook een zware financiële druk. 5 voor 12 ziet niet direct verandering. Als vaste huurder of eigenaar van een zaal heeft een organisatie een pak meer vaste kosten dan wanneer ze geen vaste zaal ter beschikking hebt. Het is belangrijk over een goed financieel management te beschikken zodat de organisatie niet in gevaar komt.

We besluiten de hypothese gedeeltelijk te aanvaarden. Een eigen zaal is op korte termijn niet financieel voordelig. Op lange termijn is dat het wel maar zelfs dan heb je geen absolute zekerheid.

Hypothese 4: Het is op organisatorisch vlak (programmatie en productie) op lange termijn voordeliger om een eigen zaal te hebben.

Als een organisatie een eigen zaal heeft of enige vaste huurder is, is ze vrij om te beslissen wat ze wanneer en met wie doet. Wanneer ze met meerdere organisaties in een gebouw zit, kan onderling overeen gekomen worden wie wat wanneer doet en heeft ze ook nog haar vrijheid. Die vrijheid is er niet wanneer de organisatie volledig afhankelijk is van zaaluitbaters

of partners (Smout, persoonlijke communicatie [interview], 15 april 2011 en Verstappen, persoonlijke communicatie [interview], 28 maart 2011).

1. Heeft het beschikken over een eigen zaal invloed op jullie onafhankelijkheid qua programmatie en productie?

De Kreun is nu onafhankelijker voor programmatie en productie dan in de zaal in Bissegem of Limelight, dit is omdat De Kreun nu een veel grotere zaal heeft en geen klachten meer krijgt over geluidsoverlast.

Het beschikken over een eigen locatie heeft wel andere gevolgen voor productie en programmatie. Sinds De Kreun een eigen infrastructuur bezit, heeft de club veel minder tijd en geld om op andere locaties concerten te organiseren. In hun eigen gebouw kunnen ze immers veel kostenefficiënter werken. Maar dit betekent niet dat ze ook artistiek beter werken. De komende jaren kan De Kreun het zich echter niet permitteren om veel op andere locaties te werken. Daarvoor is het gebouw een veel te grote investering geweest en moeten ze nog te veel afbetalen. De Kreun werkt wel heel hard samen met ander Kortrijkse spelers voor Kortrijk Congé en doet vele coproducties. De club leeft dus zeker niet op een eiland en is niet enkel met zich zelf bezig.

Afgezien van een bepaald verantwoordelijkheidsgevoel tegenover de maatschappij, voelt de club zich niet afhankelijk van een overheid. Ze zetten zich bewust af tegen te veel overheidsinmenging, waarover meer in de volgende hypothese.

Ook Het Depot heeft ervaren dat je als organisatie met een vaste locatie onafhankelijk kan werken, zeker wanneer je de enige gebruiker bent van de zaal. Die onafhankelijkheid komt de organisatie ten goede. Het Depot merkt dat hoe vrijer en flexibeler het personeel kan werken, hoe meer zij bereid zijn om er iets goed van te maken en zich maximaal in te zetten. Dit betekent niet dat het Depot de meerwaarde van samenwerkingen en het onderhouden van goede relaties met partners ontkent. Net als De Kreun is de club actief in verschillende samenwerkingsverbanden. Het Depot werkt bijvoorbeeld samen met ander Leuvense organisaties mee aan Kulturama en M-izomer.

Ook 5 voor 12 is zowel voor haar productie als voor haar programmatie minder afhankelijk van partners dan vroeger. Vroeger moest de club haar productie en programmatie afstemmen op de zalen waarin ze organiseerden: o.a. Hof ter Lo, Monty, Bourla, Vooruit en Café D'Anvers. Nu hoeft dit niet meer. Ondanks het feit dat 5 voor 12 geen zekerheid heeft over haar toekomst in de Petrol (5 voor 12 huurt de Petrol van het stadsontwikkelingsbedrijf dat slechts voor maximum één jaar een huurcontract verleent) doet ze gewoon verder en laat ze haar productie en programmatie er niet door beïnvloeden.

Villanella is hier opnieuw het buitenbeentje. Voor het kunstencentrum was het tot voor enkele jaren steeds een voordeel dat ze niet over een vaste locatie beschikten. Dit stimuleerde hun

zoektocht naar nieuwe en originele projecten en ideale locaties om deze projecten uit stemde voeren. Villanella heeft altijd gezocht naar de beste locatie om een project te spelen en paste zo de infrastructuur af op het project in plaats van het project af te stemmen op de infrastructuur. Het grote voordeel hiervan is dat ze zichzelf geschoold hebben tot netwerkorganisatie en dat ze verplicht waren een netwerk met partners te onderhouden. Ze kwamen voortdurend op nieuwe terreinen en werden verplicht na te denken.

Er is echter een kritische grens. Eens die overschreden wordt, heb je een eigen locatie nodig. Deze kritische grens was voor Villanella voornamelijk kwantitatief. Op het moment dat je een goede werking hebt, speciale en nieuwe dingen doet en iets toe voegt aan het landschap, krijg je na verloop van tijd nood aan een eigen plek omdat je aantal activiteiten te groot wordt in vergelijking met wat je ter beschikking kan krijgen van partners.

De keuze voor een eigen locatie is geen overhaaste beslissing geweest. Verschillende mogelijkheden werden bekeken en uiteindelijk is gekozen voor de Studio omdat dit het best aansloot bij het profiel van Villanella en het minst de productie en programmatie zou beïnvloeden. Villanella zal nog steeds projecten op locatie organiseren, hoewel minder frequent. De Studio vervangt de werking zonder locatie niet. Voor een project als De Kunstbende is het essentieel dat dit goed gespreid is over een tiental plekken in Vlaanderen, en dit zal zo blijven ondanks het feit dat ze een eigen locatie hebben. Terwijl bij een andere organisatie een eigen locatie garant staat voor onafhankelijkheid van programmatie en productie, werkt het bij Villanella eerder in de twee richtingen. Villanella moet ervoor waken dat ze haar productie en programmatie niet laat beïnvloeden door de intrek in de Studio maar anderzijds zorgt de Studio er ook voor dat ze meer haar zin kan doen en geen rekening hoeft te houden met partners.

Algemene conclusie hypothese 4

De vierde hypothese aanvaarden we. De stelling dat een eigen locatie er voor zorgt dat je vrij bent om te beslissen wat je wanneer programmeert en hoe de producties verlopen beschouwen we vanaf nu als waarheid.

De organisaties moeten geen rekening houden met partners of zaaluitbaters maar kunnen hun eigen ding doen en genieten van hun artistieke vrijheid. We merken wel op dat de onafhankelijkheid niet te breed mag geïnterpreteerd worden. Het blijft belangrijk om de samenwerkingen en contacten met partners niet uit het oog te verliezen. Het biedt een meerwaarde om af en toen samen je productie en programmatie te regelen of samen evenementen te organiseren.

Hypothese 5: Organisaties met een eigen zaal zijn sterker afhankelijk van een overheid op vlak van programmatie en productie.

Organisaties met een eigen zaal hebben subsidies ontvangen van de overheid om deze zaal te renoveren of bouwen. De overheid heeft er een grote som geld in heeft gestoken en kan hiervoor iets terugvragen, het is mogelijk dat een aantal dagen voor externen moeten voorbehouden worden of dat een verplicht aantal publiekstrekkers moeten geprogrammeerd worden om drempelverlagend te werken (Laporte, persoonlijke communicatie [interview], 7 april 2011)

1. Heeft het stadsbestuur mee geholpen bij de zoektocht naar een eigen locatie?

Bij geen enkele organisatie heeft het stadsbestuur mee geholpen in de zoektocht, maar dat vindt elke organisatie logisch.

Het is aan de organisatie zelf om het initiatief te nemen en de verschillende mogelijkheden te onderzoeken, vinden ze. Uiteraard was de stad er wel om te onderhandelen, om haar goedkeuring te geven en om te subsidiëren.

2. Krijgen jullie subsidies voor infrastructuur van provincie, gemeenschap of stad?

De Kreun, Het Depot en waarschijnlijk ook Villanella hebben infrastructuursubsidies ontvangen van de provincie, de gemeenschap en de stad. De Kreun heeft daarenboven nog subsidies ontvangen van Europa.

5 voor 12 is de uitzondering want zij heeft enkel subsidies van de stad ontvangen. In eerste instantie ontving ze zelfs niets.

5 voor 12 heeft eerst alles zelf gefinancierd maar achteraf, drie jaar na afronding van de werken, hebben ze wel infrastructuursubsidies ontvangen van het Antwerpse stadsbestuur. 5 voor 12 kreeg toen zes jaar lang een subsidie van 75.000 euro per jaar.

De Kreun ontving reeds van in het begin van de werken subsidies. De totale kostprijs van de infrastructuurwerken voor De Kreun bedroeg 2 miljoen euro. Het Kortrijks stadsbestuur en de provincie subsidieerden elk voor 125.000 euro (7 procent). De Vlaamse regering legde via FoCI 900.000 euro (45 procent) op tafel, Europa gaf 200.000 euro subsidie (10 procent) en De Kreun is een lening aangegaan ter waarde van 600.000 euro (27 procent).

Ook Het Depot heeft gebruik gemaakt van subsidies van de stad Leuven, de Vlaamse gemeenschap en de provincie. De totale kostprijs van de werken aan zaal Eden bedraagt vijf miljoen euro. De stad Leuven is bouwheer en prefinanciert alles. Uiteindelijk zal het Leuvens stadsbestuur subsidiëren voor 2,7 miljoen, de Vlaamse Gemeenschap voor 1,3 miljoen euro (26 procent) en de provincie voor 150.000 euro (3 procent). Het Depot moet zelf 1 miljoen (20 procent) bijdragen en afbetalen in de vorm van erfpachtbijdrage.

Bij Villanella is nog niet duidelijk van wie en hoeveel subsidies ze zal ontvangen. De organisatie heeft wel al een plan. Voor de eerste fase van de werken rekenen ze op een miljoen euro subsidies van de provincie en een miljoen euro privé-inkomsten. Die twee

miljoen euro willen ze verdubbelen met subsidies van Europa. Voor de tweede fase van de werken wil Villanella de privéfinanciering uitbreiden en het publiek mee laten participeren. Maar dit project is nog niet opgestart. Villanella wil eerst officieel het contract tekenen alvorens dit naar het publiek en de privésector te communiceren.

3. Wat is de impact van het al of niet beschikken over een eigen infrastructuur op de beleidsplannen en de subsidiedossiers ?

Het exploiteren van een zaal houdt een enorme kost in maar tot nu toe heeft geen enkele organisatie extra subsidies ontvangen voor het uitbaten van hun eigen zaal. Ze moeten de exploitatie van het gebouw erbij nemen, zonder dat ze iemand extra kunnen aanwerven, en dit oefent een grote druk uit op de organisatie.

Villanella hoopt evenwel dat de werkingssubsidies zullen stijgen. De organisatie schat dat ze door haar werking in een eigen locatie 400.000-500.000 euro meer werkingssubsidies nodig zal te hebben. Dit bedrag zal in het nieuw beleidsplan komen en Villanella is ervan overtuigd dat het dit zal krijgen.

4. Voelen jullie zich nu meer afhankelijk van de overheid?

De Kreun voelt zich algemeen gezien niet meer afhankelijk van de overheid dan vroeger. Door de vele subsidies die de overheid in de nieuwe zaal investeerde, wordt De Kreun wel impliciet verplicht om af een toe de drempel te verlagen en een publiekstrekker te programmeren maar ze beschouwen dit niet als een inbreuk op hun onafhankelijkheid in programmatie.

Ook Het Depot vindt niet dat zij sterker afhankelijk zijn geworden van de overheid ondanks de serieuze financiële inspanningen die de overheid doet voor de renovatie van de locatie van Het Depot. Dit heeft ook veel te maken met de erfpachtovereenkomst tussen het Leuvens stadsbestuur en Het Depot. Het Depot moet verantwoording afleggen voor wat ze doen en ze moeten het gebouw als een goede huisvader beheren, maar er is niemand die over hun schouders staat mee te kijken om de artistieke en zakelijke werking te beoordelen.

5 voor 12 is op dat vlak veel afhankelijker. Ze is onafhankelijk voor haar productie en programmatie maar is voor haar locatie wel afhankelijk van de overheid. Ze huurt het gebouw nu van het stedelijk stadsontwikkelingsbedrijf AG SOB en die verleent pas contracten per jaar omdat ze er misschien uit moeten. Op die manier zijn ze dus wel erg afhankelijk van de overheid. 5 voor 12 laat haar programmatie en productie hierdoor echter niet beïnvloeden.

Villanella heeft nog geen ervaring met overheidsafhankelijkheid ten gevolge van infrastructuur waar de overheid in geïnvesteerd heeft, maar gaat ervan uit dat die

afhankelijkheid sowieso groter zal zijn dan nu. En dit zeker op financieel vlak (cfr. verwachte stijging van de werkingssubsidies met 400.000-500.000 euro).

Algemene conclusie hypothese 5

We besluiten de vijfde hypothese te verwerpen. Ondanks het feit dat sommige organisaties met hun eigen zaal zich verplicht voelen af en toe publiekstrekking te programmeren, voelen zij zich niet méér afhankelijk van de overheid dan voordien, zonder eigen zaal. Ze ervaren dit niet als storend of als een inbreuk op hun onafhankelijkheid.

De organisaties zijn wel afhankelijk van de overheid voor infrastructuur- en werkingssubsidies en ze hebben vaak de goedkeuring van de overheid nodig voor het gebruik van haar locatie.

Er is dus wel een zekere afhankelijkheid maar omdat die zich niet manifesteert op vlak van productie en programmatie besluiten we deze hypothese te verwerpen.

5.2. Democracy : Gent

5.2.1. Hypotheses extrapoleren naar Democracy

Hypothese 1: Een eigen zaal bevordert het voortbestaan van een organisatie in de eerste plaats omdat het een grote garantie biedt tot continuering van de werking.

Nadat we deze hypothese toetsten aan vier verschillende organisaties, besluiten we dat deze hypothese waarheid is en bijgevolg ook geldt voor Democracy.

We kunnen dus stellen dat een eigen locatie de werking van Democracy ten goede zal komen, zeker op lange termijn.

Democracy heeft nu geen zekerheid dat het in de verschillende gehuurde locaties concerten zal kunnen blijven organiseren aan hetzelfde tempo als nu.

Eric Smout: 'Het is niet omdat we er nu in slagen om onze werking op verschillende plaatsen te organiseren dat dit in de toekomst ook zal lukken. Het is kortzichtig om zo te denken. Als we op die manier moeten doorgaan, blijft Demo niet bestaan. Omdat we simpelweg te afhankelijk zijn van onze zaaluitbaters. Van zodra er een uitbater beslist om ons niet meer of minder concerten te laten organiseren, zitten we in de problemen.' (Smout, persoonlijke communicatie [interview], 9 mei 2011). Een eigen locatie zou dit probleem kunnen verhelpen. Bovendien heeft Democracy een goed uitgebouwde organisatie en heeft ze al veel ervaring opgedaan met infrastructuur op verschillende locaties. Democracy is er klaar voor om een eigen locatie te zoeken en zich daar permanent te vestigen.

Hypothese 2: Een eigen zaal bevordert het voortbestaan van een organisatie ook omdat ze meer concerten kan geven, herkenbaarder is in het straatbeeld en zich beter kan profileren.

Ook deze hypothese werd na toetsing aanvaard. We kunnen dus stellen dat de Gentse muziekclub zich beter zou kunnen profileren en veel herkenbaarder zou zijn in het straatbeeld wanneer zij over een vaste concertlocatie zou beschikken.

Eric Smout heeft reeds ervaring met werken in een vaste locatie en hij weet dat het veel handiger is om een eigen zaal te hebben en daar je werking aan op te hangen. 'Wij kunnen nu onmogelijk onze locaties gebruiken voor promotie en communicatie omdat we altijd gebruik maken van zalen die zelf een werking hebben. Dit heeft ongetwijfeld gevolgen op ons bereik, onze profilering, bekendheid en herkenbaarheid' (Smout, persoonlijke communicatie [interview], 9 mei 2011).

Hypothese 3: Het is op financieel vlak op lange termijn voordeliger om een eigen zaal te hebben.

Deze hypothese wordt aanvaard, met de belangrijke kanttekening dat het op korte termijn waarschijnlijk niet financieel voordeliger zal zijn. En zelfs op lange termijn is het niet zeker dat je er financieel voordeel uithaalt.

Als vaste huurder of eigenaar van een zaal heb je een pak meer vaste kosten dan wanneer je geen vaste zaal ter beschikking hebt. Het is belangrijk over een goed financieel management te beschikken zodat de vele vaste kosten je organisatie niet in gevaar kunnen brengen. We mogen niet vergeten dat niet alleen de vaste kosten, maar ook de vaste inkomsten naar omhoog zullen gaan. Hoeveel deze laatste zullen stijgen is echter moeilijk te voorspellen.

Het bestuur van Democracy is zich hier goed van bewust. Ze beseffen dat een eigen zaal hoe dan ook een zware druk zal uitoefenen op de werking en de cijfers.

Hypothese 4: Het is op organisatorisch vlak (programmatie en productie) op lange termijn voordeliger om een eigen zaal te hebben.

Deze hypothese werd aanvaard, dus voor Democracy betekent dit dat een eigen locatie ervoor zou moeten zorgen dat ze onafhankelijker kan produceren en programmeren.

Eric Smout: 'Nu moeten we vaak artiesten weigeren omdat er geen plaats of datum is. De programmatie volledig zelf bepalen gaat niet want we zijn te sterk afhankelijk van derden. Derden hebben andere prioriteiten, andere noodzaken en andere gevoeligheden' (Smout, persoonlijke communicatie, [interview], 9 mei 2011).

Hypothese 5: Organisaties met een eigen zaal zijn sterker afhankelijk van een overheid.

Deze hypothese werd verworpen. Een eigen locatie voor Democracy hoeft niet te betekenen dat de organisatie meer afhankelijk is van de overheid. Volgens de geïnterviewde organisaties voelen zij zich verantwoordelijk om een aantal publiekstrekkers te programmeren of hun zaal ter beschikking te stellen aan andere organisaties, maar de overheidsinmenging is heel gering. Uiteraard zal Democracy de overheid nodig hebben voor de subsidiëring van de infrastructuur en hoogstwaarschijnlijk voor de goedkeuring van het contract. Daarnaast is het mogelijk dat Democracy een aantal dagen haar infrastructuur zal moeten ter beschikking stellen van andere organisaties (interview Katrien Laporte).

Uit het hypotheseonderzoek kunnen we besluiten dat wanneer Democracy een eigen locatie zou hebben, dit in positieve zin een effect zal hebben op de continuering van de werking, op haar profilering, programmatie, productie en onafhankelijkheid van overheid en partners. Op financieel vlak moet echter voldoende voorzichtigheid geboden worden.

5.2.2. Het inhoudelijk verhaal van Democracy

Nadat we aan de hand van de hypothesen hebben aangetoond dat Democracy werkelijk nood heeft aan een eigen locatie schrijven we het inhoudelijk verhaal van de huidige werking van Democracy. Dit doen we door de huidige werking te beschrijven, de zoektocht naar een eigen locatie te kaderen, de ideale locatie te bespreken, een simulatie te maken van de werking met een eigen locatie en een kort overzicht te geven van de mogelijke locaties en partners.

De initiële bedoeling was om hier een opsomming te geven van de verschillende mogelijke locaties en de beste mogelijkheden uit te werken en te analyseren.

Hiervoor had ik onder andere interviews met het stadsbestuur gepland. Uit de interviews is echter gebleken dat er op dit moment geen politieke wil is voor dit project.

De stad gaf aan dat het aan Democracy is om haar te overtuigen van de noodzaak van de investeringen.

Dit valt echter buiten het bestek van deze thesis. We hebben er dan voor gekozen om het inhoudelijk verhaal te schrijven en aan de hand hiervan aan te tonen wat het belang is van een muziekclub als Democracy in Gent, en om de verschillende elementen die een rol spelen in de vraag van Democracy naar een eigen locatie op een rijtje te zetten en te motiveren.

Alles begint bij het feit dat Democracy geen vaste concertlocatie heeft. Voor haar concerten moet ze telkens een zaal huren maar ze is nooit de vaste huurder.

Democracy organiseert haar optredens in acht verschillende locaties. Hieronder geven we een korte omschrijving van elke locatie.

- Kunstencentrum Vooruit

Kunstencentrum Vooruit is gelegen in het centrum van Gent en heeft twee zalen, de Concertzaal en de Balzaal. De Concertzaal is ideaal voor concerten met een grote opkomst. De zaal heeft een capaciteit van 1200 personen (Democracy: Locaties [online]). Daartegenover staat wel dat de zaal eigenlijk niet geschikt is voor concerten voor minder dan 600 personen. Bij een dergelijke opkomst wordt er een doek gehangen in het midden van de zaal waardoor maar de helft van de zaal in gebruik is, maar dit is niet optimaal qua concertbeleving. De zaal wordt bovendien zeer veel verhuurd wat niet altijd handig is in combinatie met de korte termijnplanning van Democracy.

De Balzaal van de Vooruit is beter geschikt voor concerten met een lagere opkomst. De zaal heeft een capaciteit van 600 personen. Deze zaal wordt echter zeer veel gebruikt voor de eigen werking van de Vooruit. In 2010 organiseerde Democracy er ongeveer twintig procent van haar concerten (eigen berekening zie tabel op p. 20). Dit lijkt veel, maar als je weet dat de club voor de meeste concerten mikt op een opkomst van 200 tot 600 personen is dit beperkt.

- De Centrale

De Centrale beschikt eveneens over twee zalen: de Kelderzaal met een capaciteit van 300 personen en de Turbinezaal met een capaciteit van 250 personen. In de Centrale kan Democracy enerzijds terecht met de hardere genres (punkrock, metal, ...) en anderzijds met de meer intimistische genres (singer songwriters, wereldmuziek, ...).

- Charlatan

In Charlatan kunnen ongeveer 200 personen genieten van een optreden. Democracy programmeert hier onder andere bands die passen binnen het concept "Big Next" waarmee men het Gentse publiek in contact wil brengen met internationale beloftevolle artiesten. Deze samenwerking verloopt goed maar is niet altijd eenvoudig. Charlatan baat ook een café uit en deze twee activiteiten kunnen moeilijk op eenzelfde moment plaatsvinden. Bovendien heeft Democracy hier geen inkomsten op de drankverkoop, wat bij de vorige locaties wel het geval is. Drankinkomsten zijn voor een muziekclub zeer belangrijk (zie verderop), voor sommigen maken zij zelfs het verschil tussen verlies en break-even.

Vorig jaar was de gemiddelde opkomst in de Charlatan 94 personen. We hebben berekend dat bij een concert met diezelfde opkomst in de Centrale of Vooruit (want enkel hier hebben ze inkomsten op de drank, hoewel niet voor 100 procent) Democracy bijna 1000 euro zou verdienen op haar drankverkoop. Dit is niet min als je weet dat Democracy vorig jaar 17 concerten organiseerde in de Charlatan. Doordat Democracy geen eigen bar heeft, loopt zij dus een groot deel van mogelijke inkomsten mis.

We hebben de gemiddelde drankinkomsten voor de Charlatan berekend door het gemiddelde te nemen van een concertavond in Vooruit en in De Centrale met een opkomst van 0-194. We kozen voor een opkomst van 0-194 omdat dit zowel 100 personen boven als 100 personen onder de gemiddelde opkomst van Charlatan lag. Voor de berekeningen zie bijlage 19.

- Minus One

Democracy organiseert ook af en toe activiteiten in de Minus One. Dit is een ondergrondse fuifzaal die ideaal is voor party's, maar iets minder voor concerten. De zaal heeft een capaciteit van 400 personen. Hier heeft Democracy wel inkomsten op haar drank.

- White Cat

White Cat, een café in de Gentse buurt het Patershol leent zich uitstekend voor de soul- en funkconcerten binnen het Dyn-o-mite-concept. Op deze avonden wordt er zwarte Amerikaanse en Jamaicaanse muziek uit de jaren '50, '60 en '70 gedraaid. Ook de concerten binnen het concept "Out There" gaan door in White Cat. Out There is een gloednieuw concept dat zich vooral concentreert op de experimentele elektronica. Vorig jaar vonden er geen concerten plaats in White Cat, maar in 2011 gingen er al drie concertavonden door.

- Handelsbeurs

Sinds een aantal jaar organiseert Democracy ook concerten in de Handelsbeurs. De zaal heeft een capaciteit van 750 personen. In samenwerking met de Handelsbeurs organiseert Democracy eveneens het pop- en rockfestival Boomtown tijdens de Gentse Feesten.

In Handelsbeurs ontvangt Democracy eveneens geen inkomsten op de drank. De gemiddelde opkomst vorig jaar was 494 personen. Als we uitgaan van hetzelfde drankverbruik per persoon als in Vooruit of De Centrale dan betekent dit dat Democracy ongeveer 4500 euro misloopt aan drank op een concertavond in Handelsbeurs. We hebben de gemiddelde drankinkomsten voor de Charlatan berekend door het gemiddelde te nemen van een concertavond in Vooruit en in de Centrale met een opkomst van 394-594. We kozen voor een opkomst van 394-594 omdat dit zowel 100 personen boven als 100 personen onder de gemiddelde opkomst van Handelsbeurs lag. Voor de berekeningen zie bijlage 20.

- NTGent Schouwburg

Ook de NTGent Schouwburg is een partner voor optredens van Democracy. Deze locatie is uitermate geschikt voor akoestische intieme concerten als Gabriel Rios, Trixie Whitley enz. Het zijn voornamelijk de zogenaamde eindejaarsconcerten die plaats vinden in NTGent Schouwburg. Vorig jaar speelden Trixie Whitley en Daan (twee keer) einde december. In januari vond er ook een concert plaats van Henry Rollins. Democracy heeft hier eveneens geen inkomsten op de drankverkoop.

- Sint-Baafsweide

Tot slot worden er ook op de Sint-Baafsweide activiteiten georganiseerd. Het pop- en rockconcours De Beloften, in het kader van de Coyendans het buurtfeest van de Gentse wijk Macharius-Heirnis-Scheldeoord vindt daar plaats (Democracy: Locaties [online]).

Hieronder vinden we een tabel met het aantal concerten per zaal. De gegevens zijn gebaseerd op een overzicht van 2010.

Tabel 1. Aantal concerten per zaal in 2010.

ZAAL	AANTAL CONCERTEN
Vooruit CZ	33
Vooruit BZ	20
Handelsbeurs	3
Charlatan	17
De Centrale	4
Minnemeers	4
NTGent Schouwburg	4
Minus One	4
Sint-Baafsweide	1
White Cat	0
TOTAAL	89

Bron: Eigen werk aan de hand van het computerprogramma MS Office Excel met hulp van gegevens uit een activiteitenoverzicht van 2010.

In het overzicht van al deze locaties zien we dat Democracy gebruik kan maken van veel verschillende zalen en dat ze haar infrastructuur zoveel mogelijk probeert af te stemmen op het soort concert, zowel qua capaciteit als sfeer. De ervaring als bezoeker van deze concerten leert ons dat dit echter niet altijd zo geweldig goed lukt. Democracy heeft niet altijd de kans om een uitgebreide keuze te maken tussen de verschillende locaties.

Ook op lange termijn dreigt er een beperkter aanbod. Het is bijvoorbeeld perfect mogelijk dat Vooruit een koerswijziging doorvoert waarbij ze een eigen programmator in dienst nemen, waardoor hun zalen meer gebruikt worden voor eigen werking en ze minder verhuurd kunnen worden aan externen zoals Democracy. De concertzaal van de Vooruit wordt nu al bijna voortdurend verhuurd. Er is dus geen marge meer.

Een bijkomend nadeel aan het huren van verschillende zalen is dat het voor Democracy geen zin heeft om eigen materiaal aan te schaffen. Elke zaal is immers verschillend en vraagt een andere installatie. Democracy moet telkens haar materiaal huren en dit is een enorme kost, ongeveer het dubbele van de zaalhuur.

Ook de voortdurende op- en afbouw van materiaal, het beperkt aantal sponsors, het gebrek aan een duidelijk profiel, aan herkenbaarheid en de afhankelijkheid van de zaaluitbaters voor productie en programmatie zijn zaken die Democracy – ondanks de goede samenwerking met de partners – liever zou zien veranderen.

Van zodra een van de partners beslist om zijn agenda voller te programmeren, zal Demo minder mogelijkheden hebben om concerten te organiseren. En geen concerten betekent geen inkomsten, wat het einde zou betekenen van een muziekclub die leeft van het organiseren van concerten.

Om een dergelijk scenario te voorkomen wil Democracy een eigen concertzaal van middelgrote capaciteit met een autonome programmatie.

De resultaten van het hypotheseonderzoek hebben uitgewezen dat deze vraag gerechtvaardigd is en ook een oplossing zou kunnen bieden op de vraag naar een meer autonome programmatie, productie en herkenbare profilering.

Een belangrijk element in heel dit verhaal is dat Democracy de laatste jaren aan een ongelofelijke groei bezig is. In 2008 is Democracy met een volledig nieuwe ploeg gestart en sindsdien geldt de organisatie opnieuw als een trendsetter en een geloofwaardige muziekclub. Het aantal activiteiten en het publieksbereik steeg spectaculair. In 2009 organiseerde Democracy 109 activiteiten en was er een opkomst van 63.500 bezoekers. In 2010 waren er 120 activiteiten en 74934 bezoekers. Ook de omzet verloopt de laatste jaren steeds in stijgende lijn waardoor het gecumuleerde verlies in twee jaar tijd volledig kon weggewerkt worden. Democracy is er - ironisch genoeg - in geslaagd is om van een zwakte (geen vaste locatie) een sterkte te maken.

Maar we mogen niet enkel aandacht hebben voor het financiële verhaal. Ook op het inhoudelijke en sociale leven in Gent heeft Democracy haar stempel gedrukt.

Mike Naert, algemeen leider van Het Depot vindt dat Democrazy een van de weinige voorbeelden is van hoe je als muziekclub zonder eigen locatie toch kan blijven bestaan. 'Democrazy bestaat in het hoofd van de mensen', aldus Mike Naert (persoonlijke communicatie [interview], 24 maart 2011).

Democrazy vreest echter dat dit groeipotentieel en deze werking in gevaar is door het gebrek aan een eigen locatie.

Het belang van Democrazy inzake sociale cohesie, jongerencultuur en uitgaansleven mag niet onderschat worden. Een muziekclub is fundamenteel inzake ontplooiing en ontwikkeling van een alternatieve jongerencultuur. Rik Vandecaveye: 'Ik vind een muziekclub voor elke stad, voor elke grootstad en zeker voor een studentenstad belangrijk. Een muziekclub is een katalysator van jongerencultuur waarbij naast muziek, ook het hele uitgaansleven aan jongeren wordt gepresenteerd en waar zij er op een goede manier mee in contact komen. Wanneer je dit weg snijdt uit een stadsegment komt de stad volgens mij in de problemen.'

Het voortbestaan van de club is niet alleen van belang voor Democrazy zelf, maar ook voor de stad Gent en haar inwoners.

Rik Vandecaveye: 'Gent heeft ongelofelijk veel studenten (60.000), een goed cafécircuit en een relatief goed uitgaanscircuit. Er is echter een gebrek aan kleine zalen. Voor een stad als Gent met een dergelijke grote studentenpopulatie zou het goed zijn als er een muziekclub is die erboven opereert, als continue kracht, en die vanuit een vaste stek kan werken.'

De club kan dé Gentse pop- en rock speler bij uitstek zijn en zorgen voor een positieve exposure voor de stad.

De vaste locatie van Democrazy hoeft geen nieuwbouw te zijn, en de realisatie ervan kan eventueel ingepast worden in een stadsvernieuwing- of stadsontwikkelingsproject. De realisatie van bijvoorbeeld in muziekclub in de ACECSite, een industriële site binnen centrum Gent waarin veel gebouwen gekenmerkt worden door leegstand ⁵, zou een trekpleister zijn voor het hele gebied. Een muziekclub kan helpen om deze industriële buurt een volwaardig en aantrekkelijk stadsdeel te maken, en bijvoorbeeld het inplanten van een muziekclub in de Minnemeers zou einde kunnen maken aan de regelmatige leegstand en niet-optimale invulling van de zaal.

Gent heeft bovendien in 2009 als vierde stad in Europa een Unesco-erkenning ontvangen als Creative City of Music. Daartegenover staat echter dat Gent geen club heeft zoals de AB in Brussel die het muzikale landschap centraliseert.

⁵ Zie pagina 37 voor een uitgebreide uitleg over de ACECSite.

Democracy beschikt over de artistieke en intellectuele capaciteit en de motivatie om het te maken als muziekclub maar het ontbreekt hen hiervoor aan een vaste locatie. Een eigen locatie voor Democracy kan de muziekclub maken tot een lanceerplatform voor jong talent en een podium met internationale uitstraling.

Ook op het gebied van citymarketing kan het voor de stad alleen maar positief uitdraaien om te investeren in culturele infrastructuur. Cultuur bepaalt in belangrijke mate de aantrekkelijkheid, het profiel en de uitstraling van een stad. Zowel inwoners als mensen van buitenaf kunnen zich aangesproken voelen door het programma, de communicatie en uitstraling van de muziekclub. Zoals we in de hypothesen zagen, heeft een muziekclub met een eigen locatie zijn profilering en imago veel meer in de hand dan wanneer die zoals Democracy op onregelmatige basis concertzalen huurt en hierdoor geen eenduidig en eigen profiel kan ontwikkelen.

Democracy kan gerust nog een aantal jaar verder werken op de huidige manier maar op lange termijn is er echt wel nood aan een concreet toekomstbeeld op infrastructureel vlak. De muziekclub drukt al geruime tijd de wens uit om haar werking op een locatie te verankeren. De club is bevreesd dat indien er binnen een aantal jaar geen ander scenario gevonden wordt, dat de continuïteit en kwaliteit van de huidige werking niet langer kan gegarandeerd worden. Ze vrezen dat bij gebrek aan infrastructureel perspectief de spankracht van de werking dreigt verloren te gaan (infrastructuur en structurele verankering). Ook het onderzoek van vzw Repetitieruimtes wees aan dat er nood is aan een middelgrote locatie voor pop- en rockconcerten (vzw Repetitieruimtes, 2008: 12), precies de grootte waar Democracy naar op zoek is.

Naar analogie met voorbeelden in andere Vlaamse steden stelt Democracy een concrete vraag aan de stedelijke overheid om te investeren in deze infrastructuur (Democracy, 2010: 2).

Het Gents stadsbestuur is zeker niet doof voor de vraag van Democracy en wil hun vraag naar een definitieve plek op termijn mee helpen waarmaken. Het nieuwe elan waarmee de muziekclub zich de voorbije jaren gepositioneerd heeft, is aan het Gents stadsbestuur ook niet onopgemerkt voorbijgegaan. De stad Gent verleent dan ook huursubsidies aan Democracy en heeft er, toen ze uit de Minnemeers weg moesten, voor gezorgd dat ze alles in Vooruit konden organiseren.

Ze erkent ten volle de waarde van Democracy en beschouwt de club als de motor en de spelverdeler in een segment dat de leemte tussen cafécircuit en de grote cultuurhuizen opvult, en via allerlei samenwerkingen het pop- en rockprofiel van de stad versterkt ("Het Gentse muzieklandschap", 2009: 2).

Voor het moment ligt alles echter stil. Er is iemand nodig die het hele dossier opnieuw op gang trekt. Van de stad Gent zelf moet er niet veel initiatief of beweging meer verwacht worden. Het feit dat er binnenkort nieuwe verkiezingen aankomen, heeft daar ook mee te maken. Er is niemand die zich voor de laatste maanden van deze legislatuur nog wenst te engageren voor dit project (Laporte, persoonlijke communicatie [interview], 7 april 2011 en Democracy, persoonlijke communicatie [groepsgesprek], 29 april 2011). Het is dus wachten op de volgende Gentse gemeenteraadsverkiezingen en op de beslissing van de coalitie die dan aan zet is.

Hoe gegrond de vraag naar een vaste locatie ook mag zijn, de omschakeling van de huidige werking naar een werking met vaste stek zal niet eenvoudig zijn. En daar is Democracy zich wel degelijk van bewust. Hieruit blijkt dat een vaste locatie zal niet alleen een invloed hebben op de programmering, productie, sponsorwerving, profilering en publieksbereik maar ook op het financiële plaatje van de club. In 5.2.4 bespreken we de financiële situatie van Democracy in geval van een eigen locatie. We gaan of Democracy kan bijdragen in de investeringen en overlopen kort welke kosten en opbrengsten zullen stijgen en dalen. De huurprijs die Democracy zal moeten betalen, zal hoogstwaarschijnlijk lager liggen dan de huidige huurprijs maar er zullen veel vaste kosten bijkomen voor onderhoud en techniek. Anderzijds zullen ook de inkomsten stijgen zoals de barinkomsten, inkomsten uit ticketverkoop en sponsoring enz. Dit zijn echter variabele opbrengsten. De belangrijkste vaste opbrengsten voor een gesubsidieerde instelling, de subsidies, zullen niet stijgen (Laporte, persoonlijke communicatie [interview], 7 april 2011 en FoCI, 2001). Stel dat Democracy een eigen locatie ter beschikking krijgt, zal ze vooraf moeten berekenen hoeveel vaste kosten en vaste opbrengsten ze heeft en hoe het zit met de verhouding tussen variabele kosten en variabele opbrengsten. Zo kan ze uitrekenen hoe groot haar variabele inkomsten moeten zijn om uit de kosten te raken.

En groot voordeel hier is dat Democracy door haar jarenlange werking als rondreizende muziekclub veel ervaring heeft met allerlei soorten concertinfrastructuur, zaalinrichting, zaalsfeer, materiaalhuur en manieren van productie, planning en werken. Het gezelschap kan een historiek voorleggen en heeft haar artistieke bestaansreden al bewezen.

Bovendien heeft ze al eens mogen proeven van de werking op een vaste locatie (in 2010 in de Minnemeers en in de beginjaren van haar werking in de Reinaertstraat) en heeft ze een idee over hoe de concertzaal er moet uit zien, hoe groot ze moet zijn, welke faciliteiten er moeten zijn enz.

De organisatie is bovendien organisch gegroeid en dit zorgt voor een uniek elan binnen de werking. De succesvolle werking van de laatste jaren heeft dit elan alleen maar in positieve zin versterkt. Democracy heeft een eigen identiteit en wil deze aan de buitenwereld kenbaar maken en op een zaal plakken. Demo voelt de drang om een stempel te drukken op het muzikaal leven in Gent en om zich te bewijzen. Het uitbaten van een eigen locatie is de ultieme uitdaging. Het is niet zonder risico's maar wel haalbaar (Democracy, persoonlijke communicatie [groepsgesprek], 29 april 2011).

5.2.3. De ideale locatie volgens Democracy

In een groepsgesprek met de coördinator, de financieel verantwoordelijke en de communicatieverantwoordelijke van Democracy hebben we de voorwaarden van de ideale zaal opgesteld.

De bedoeling was te brainstormen over de voorwaarden van de ideale zaal, zonder een bestaande zaal in het achterhoofd. Hieruit is interessante informatie naar boven gekomen.

We willen benadrukken dat we uitgegaan zijn van de *ideale* zaal en dat Democracy beseft dat dit niet realistisch en haalbaar is. Maar het is een bruikbare basis.

De elementen die we tijdens de samenkomst bespraken zijn huurprijs, grootte en capaciteit van de zaal, moduleerbaarheid, ruimte voor bureaus, repetitieruimtes, bar, soort contract, samenwerking met partners, voorkeur van financiering en de ligging van de locatie.

Democracy beschouwt de huurprijs niet als de belangrijkste component en heeft hierover ook geen echte voorkeur. Ze zijn er van overtuigd dat de huur van een vaste locatie lager zal liggen dan de huidige huurprijs maar weten dat er in geval van een vaste locatie zeer veel vaste kosten voor onder andere onderhoud en techniek bijkomen.

Over de gewenste grootte en capaciteit zijn wel duidelijke wensen. De ideale concertzaal voor Democracy is ongeveer 350 m² en heeft een capaciteit van 600 personen. De zaal zou bovendien moduleerbaar moeten zijn zodat ze ook kan gebruikt worden voor concerten waar maar 200 personen op af komen. Voor de concerten met een hogere opkomst zou Democracy willen uitwijken naar Vooruit.

Er wordt opgemerkt dat moduleerbare zalen wel handig zijn, maar dat het vooral voordelen heeft wanneer je ook je productiekost zoals PA, bemanning, security, verwarming enz kan inperken. Want als je enkel je zaal kan verkleinen (met een doek of dergelijke) ben je er eigenlijk niet veel mee. We besluiten dat twee zalen nog beter zou zijn dan een

moduleerbare zaal. Dit betekent dus een zaal met een capaciteit van 50 tot 200 personen en een met een capaciteit van 200 tot 600 personen.

Hierna bespreken we wat er allemaal aanwezig moet zijn in de ideale locatie: bar, bureaus, repetitieruimtes en backstage.

Een bar moet er sowieso zijn. Dit is niet alleen onmisbaar op een concertavond, het genereert ook een pak inkomsten. Voor veel organisaties betekenen de barinkomsten het verschil tussen break-even en verlies (Smout, persoonlijke communicatie [interview], 9 mei 2011). In geval van twee zalen, heeft de club graag een bar in elke zaal.

Ruimte voor bureaus mogen er zeker zijn, maar repetitieruimtes moeten er niet zijn in de ideale locatie. Democracy heeft de ruimtes in de Leopoldskazerne en vindt dit voldoende. Het ter beschikking stellen van repetitieruimtes is niet hun core business en hoeft dus ook niet bij de vaste locatie te horen. Hetzelfde geldt voor de workshops.

Uiteraard moet er ruimte nodig zijn voor de backstage, volgens Democracy moet deze ongeveer dezelfde grootte hebben als de zaal zelf. Dit komt neer op een totale oppervlakte van 700 m².

Wat betreft het soort contract weet Democracy dat het uitgesloten is om eigenaar te zijn van een eigen locatie omdat ze daar de middelen niet voor hebben.

Na een korte discussie komen we tot de conclusie dat het ideaal zou zijn als Democracy exploitatierecht krijgt over de locatie en er vervolgens kan doen wat ze wil; concerten programmeren en de vrije data doorverhuren aan andere organisaties. Een erfpachtovereenkomst zoals bijvoorbeeld Het Depot in Leuven lijkt ons de beste optie.

Democracy staat er zeker voor open om de locatie samen met andere organisaties te gebruiken maar de voorwaarde is dan wel dat ze hun ding kunnen blijven doen en dat het niet te veel extra werk met zich meebrengt. Dit betekent dat de locatie moet afgestemd zijn op de verschillende activiteiten die er zouden doorgaan, wat niet eenvoudig is. Verderop in dit hoofdstuk geven we een overzicht van de mogelijke partners.

Over hoe deze locatie gefinancierd kan worden of welke financiering Democracy verkiest, heeft de club weinig wensen, voorwaarden of voorstellen. Dat zelf financieren uitgesloten is wegens niet voldoende financiële middelen, hebben we daarnet reeds vermeld.

Veel hangt af van de locatie die gevonden wordt, van de eigenaar van die locatie en van wie bereid wordt gevonden om er in te investeren. Er zijn verschillende soorten constructies mogelijk: publiek-private financiering, subsidies, sponsoring of een renteloze lening... Alle mogelijkheden liggen open.

Over de gewenste omgeving of ligging is Democracy wel duidelijk. De club hoort pal in het centrum te liggen, binnen de stadsring. Verderop in deze thesis zullen we verschillende mogelijke locaties opsommen, het zijn wel telkens vage of nog niet uitgesproken pistes.

Democracy zou graag, zelfs met vaste locatie nog steeds concerten willen programmeren in Vooruit (of eventueel nog op andere locaties) en nog steeds de Beloften en Boomtown mee organiseren. Ze vinden het belangrijk zich te verankeren in de stad en netwerken uit te bouwen (Democracy, persoonlijke communicatie [groepsgepraek], 29 april 2011).

Op het einde van het gesprek wil Democracy toch even kwijt dat vele van de net opgenoemde elementen toepasbaar zijn op de Minnemeers. Dit is de zaal waar Democracy in 2010 enkele maanden concerten in organiseerde maar waar ze wegens geluidsoverlast mee moesten stoppen.

De Minnemeers is een black box van 350 m², qua capaciteit te vergelijken met de Balzaal van Vooruit en beschikt over een uitstekende muziekinfrastructuur. In het muziekcircuit wordt de zaal omschreven als 'een gezellige clubruimte' (Partyon [online], Digg [online], DjGuide [online]).

Enkele factoren zitten de organisatie van concerten in de Minnemeers echter in de weg. Ten eerste het feit dat het gebouw van het NTG is (zij heeft het in erfpacht van de stad), en ten tweede de klachten van geluidsoverlast. Door ongeveer 1 miljoen euro in de zaal te investeren kan de zaal geluidsdicht gemaakt worden, hierop komen we terug in de bespreking van de verschillende mogelijke locaties.

5.2.4. Het financieel verhaal

In dit hoofdstuk simuleren we wat het voor Democracy zou betekenen om mee te financieren in de infrastructuur van haar vaste locatie en geven we een woordje uitleg over de verschillende financieringsmogelijkheden waar Democracy beroep op kan doen. We behandelen zowel de klassieke als de alternatieve financieringsmiddelen.

1) Simulatie van een investeringsplan

Voor de simulatie gebruiken we dezelfde gegevens en dezelfde verhoudingen van subsidies tot eigen middelen als bij De Kreun.

We kiezen voor De Kreun omdat die muziekclub dezelfde zaalcapaciteit (600 personen) heeft als wat Democracy zou willen in haar ideale locatie. De maximale capaciteit is 800,

maar dit is met overdekte buitenruimte inbegrepen, wij houden enkel rekening met de concertzaal. De zaal is op te delen in meerdere ruimtes, wat Democracy ook wil (De Kreun: events@dekreun: Technische fiche [online]). De Kreun heeft bovendien een gelijkaardig profiel als Democracy, het is eveneens een muziekclub en beiden zijn gelegen in het centrum van een grote stad met een middelgrote tot grote studentenpopulatie.

Hieronder vinden we de belangrijkste financiële gegevens in verband met de bouw van De Kreun. We halen deze gegevens uit het document Infrastructuur en structurele verankering dat Democracy enkele jaren geleden opstelde.

Totale bouwkost: 2.000.000 euro

Aandeel stad: 7% = 140.000 euro

Aandeel provincie: 7% = 140.000 euro

Aandeel Vlaamse Gemeenschap: 49% = 980.000 euro

Aandeel Europa: 10% = 200.000 euro

Eigen middelen: 27% = 540.000 (Democracy, 2010: 6)

We hebben wel enkele belangrijke opmerkingen over het verschil tussen de situatie van De Kreun en Democracy.

Eerst en vooral vermoeden we dat de verhoudingen van de infrastructuursubsidies voor Democracy zullen verschillen van De Kreun. We betwijfelen dat Europa geld zal vrijmaken voor de locatie van Democracy.

Ten tweede is het ook belangrijk te beseffen dat De Kreun een nieuwbouw heeft gebouwd en dat de vaste locatie van Democracy hoogstwaarschijnlijk geen nieuwbouw zal zijn, maar dat het zal gaan om een gerenoveerd gebouw. Binnen de stadsring is er immers geen plaats meer hiervoor (Vandecaveye, persoonlijke communicatie [interview] 30 maart 2011). De renovatie van de Minnemeers zou ongeveer een miljoen euro bedragen (Laporte, persoonlijke communicatie [interview], 7 april 2011). Maar over de Minnemeers is er geen zekerheid dat Democracy daar mag intrekken.

Omwille van deze redenen, berekenen we zowel voor investeringen van twee miljoen euro als van een miljoen euro hoeveel Democracy moet bijdragen en op hoeveel jaar zij dit kan afbetalen.

We willen wel duidelijk maken dat we met dit model niet bedoelen dat de overheid de resterende 73 procent moet betalen. We hebben ons gebaseerd op de gegevens van De Kreun om het aandeel van Democracy in de investeringen te berekenen maar verder heeft dit geen betekenis. Verderop in dit hoofdstuk werken we de verschillende

financieringsmogelijkheden uit en lichten we mogelijkheden als publiek-private financiering en CultuurInvest toe.

Hieronder sommen we kort op welke belangrijke wijzigingen we op financieel vlak mogen verwachten:

- Minder kosten voor opbouw en afbraak van het materiaal

Er zal veel minder tijd, energie en geld moeten gaan naar het opbouwen en afbreken van het materiaal.

- Extra inkomsten uit verhuur

Het is ook mogelijk dat Democracy de data dat de locatie niet door hen wordt gebruikt, dat het wordt doorverhuurd aan andere organisaties, dit is dan een extra inkomstenbron.

- Extra kosten voor exploitatie

Het exploiteren van een locatie kost geld en tijd.

Over deze drie gegevens is echter geen cijfermateriaal beschikbaar, dus het is nog afwachten wat de financiële impact hiervan zal zijn.

De grootste kost zal evenwel die zijn voor onderhoud en techniek. Hier hebben we wel gegevens van.

- Stijging van de kosten voor onderhoud en techniek

Democracy zal wel geconfronteerd worden met een stijging van de kosten voor onderhoud en techniek. Deze bedragen nu 860,31 euro per jaar, maar De Kreun geeft gemiddeld 1.400 euro per maand aan onderhoudskosten en we gaan ervan uit dat dit voor Democracy evenveel zal zijn. Dit komt neer op 16.800 euro per jaar.

- Een lagere huurprijs

Als Democracy huur moet betalen, zal dit een lager huurbedrag zijn dan dat ze nu betaalt. Democracy heeft nu geen structurele of lange termijncontracten en dit zal in het geval van een eigen locatie wel zo zijn. Een structureel contract zal de huurprijs gevoelig verlagen want er is minder risico, meer vertrouwen tussen beide partners en een overeenkomst op langere termijn (Smout, persoonlijke communicatie [interview], 15 april 2011).

Hoewel er nog niets geweten is over hoe het contract er zal uitzien, gaan we er sowieso van uit dat ze de locatie niet zal bezitten. In tegenstelling tot De Kreun gaat Democracy geen nieuwe locatie bouwen. Ze zullen dus een contract tekenen over een locatie dat al een eigenaar heeft.

De twee meest courante contracten zijn een huurcontract en een erfpachtovereenkomst. We werken beide uit en berekenen hoe hoog de huurprijs mag zijn, wil Democracy haar locatie binnen een redelijke termijn afbetalen. We gaan ervan uit dat 30 jaar de maximumtermijn is voor een afbetaling.

Op basis van gegevens uit het activiteitenoverzicht bereken we de huidige gemiddelde huurprijs per locatie. Deze bedraagt 545,97 euro en dit komt neer op 48.591,00 euro voor 89 activiteiten. Dit betekent dus gemiddeld 4004,7 euro per maand.

We doen de belangrijkste berekeningen met behulp van een actualiseringstabel. Met deze tabel kunnen we berekenen hoeveel een bepaald bedrag binnen een aantal jaar waard zal zijn, rekening houdend met 2% inflatie en 4% rente. We kunnen hiermee ook berekenen welke bedrag Democracy uitspaart als het bijvoorbeeld 30 jaar lang haar huidige huur niet betaalt. Op die manier kunnen we kijken of dit bedrag hoog genoeg is om de locatie en de andere kosten te betalen. Bij deze berekeningen moeten we ons wel realiseren dat we ervan uitgaan dat de hoogte van de huur en de subsidies gelijk zal blijven.

De actualiseringstabellen bevinden zich in bijlage 15 en 16.

Scenario 1: De investeringen bedragen twee miljoen euro

We starten met de veronderstelling dat de investeringskosten voor een vaste locatie twee miljoen euro bedragen. Zoals reeds vermeld, gebruiken we dezelfde verhoudingen als De Kreun. Dit betekent dat Democracy 540.000 euro eigen middelen zal moeten inbrengen.

We hebben berekend dat het op 30 jaar niet mogelijk is om haar eigen locatie af te betalen en huur te betalen. We stellen hier de berekeningen voor hoe de situatie er uit ziet als Democracy op 30 jaar afbetaalt.

Wetende dat Democracy gemiddeld 4004,71 euro huur per maand betaalt, bereken we met behulp van de actualiseringstabel dat het totale huurbedrag dat ze na 30 jaar heeft 1.082.152,72 euro bedraagt. Dit verminderen we met 540.000 euro en zo weten we dat Democracy 542.152,72 euro over heeft om haar huur, onderhoud, techniek en exploitatie te betalen. We delen dit door 30 en weten dan dat Democracy jaarlijks 18.071,76 euro heeft om haar huur, onderhoud, techniek en exploitatie te betalen. Als we weten dat de kosten voor onderhoud en techniek bij De Kreun jaarlijks al 16.800 euro bedragen zien we dat het onmogelijk is om nog de kosten voor huur en exploitatie te betalen. Democracy heeft dan immers nog maar 1271,76 euro over en kan dus maandelijks maar 105,98 euro betalen voor haar huur en exploitatie. Hoewel de toekomstige huurprijs sowieso lager zal liggen dan de huidige, zegt ons gezond verstand dat 105 euro huur per maand wel zeer weinig is.

Uit bovenstaande berekeningen besluiten we dat het veel beter zou zijn als Democracy tijdens haar afbetalingsperiode geen huur zou moeten betalen. Dan ziet de situatie er volledig anders uit. We doen opnieuw de berekeningen maar nu zonder rekening te houden met een huurprijs. We gaan er nog steeds van uit dat Democracy 540.000 euro moet afbetalen en vermeerderen dit met de kosten voor onderhoud en techniek, namelijk 16.800 euro. Wanneer we dit samentellen met de 540.000 euro afbetalingskosten komen we op 556.800 euro. Met behulp van de actualiseringstabel berekenen we dat Democracy na 13 jaar een bedrag van 548.921,67 euro bijeen kan hebben door haar huidige huurprijs niet meer te betalen. Omdat we wat marge willen inbouwen, concluderen we dat Democracy zonder huur te betalen (wel onderhoud, techniek en exploitatie) haar deel van de locatie kan afbetalen op 15 jaar. Op die manier heeft Democracy zelf 27 procent bijgedragen in de financiering van haar locatie.

Scenario 2: De investeringen bedragen een miljoen euro

Als we veronderstellen dat de investeringskosten voor een vaste locatie 1 miljoen euro bedragen, zien we de afbetalingstermijnen en afbetalingsbedragen telkens met de helft verminderen.

We schetsen even kort hoe de financiële situatie eruit kan zien als de kosten aan de vaste locatie voor Democracy slechts 1.000.000 euro bedragen.

Aandeel stad: 7% = 70.000 euro

Aandeel provincie: 7% = 70.000 euro

Aandeel Vlaamse Gemeenschap: 49% = 490.000 euro

Aandeel Europa: 10% = 100.000 euro

Eigen middelen: 27% = 270.000

Dit betekent dat Democracy slechts een bedrag van 270.000 euro moet afbetalen.

We gaan hier ook uit van 16.800 euro kosten voor onderhoud en techniek. In totaal is dit 286.800 euro.

Ook hier berekenen we hoe hoog de huurprijs mag zijn als Democracy het bedrag over een periode van 30 jaar afbetaalt. Het totale bedrag ter beschikking is nu 1.082.152,72 euro. Verminderd met 270.000 euro bedraagt dit 812.152,72 euro. Door dit te delen door 30 weten we dat Democracy jaarlijks 27.071,76 euro kan uitgeven aan huur, onderhoud, techniek en exploitatie. Als we weten dat de kost voor onderhoud en techniek bij De Kreun 16.800 euro bedraagt betekent dit dat Democracy nog 10.271,76 euro per jaar of 855,98 euro per maand over heeft om haar huur te betalen.

We besluiten dat het veel beter zou zijn als Democracy tijdens de afbetaling geen huur hoeft te betalen. Met een ingebouwde marge van 2 jaar, rekenen we op 8 jaar om de investeringen af te betalen. Uiteraard zonder dat Democracy tijdens die periode huur moet te betalen, anders is het onmogelijk. Een overeenkomst waarin tijdelijk geen huur moet worden betaald of een erfpachtovereenkomst waarin een beperkte erfpachtbijdrage moet worden gegeven zou de beste optie zijn.

2) Klassieke financieringsmogelijkheden

Nu lichten we de verschillende financieringsmogelijkheden toe. We beginnen met de klassieke financieringsmogelijkheden: een termijnekrediet en obligaties.

- Termijnekrediet:

We gaan er van uit dat Democracy 270.000 euro leent om bij te dragen in de investering van haar eigen locatie. Ze leent tegen een intrest van 4 procent en een afbetalingstermijn van 10 jaar. Democracy kan kiezen tussen het krediet met gelijke kapitaalsaflossingen (degressief krediet) of het krediet met annuïteiten (annuïtair krediet). Omdat er in het eerste geval steeds hetzelfde gedeelte aan kapitaal wordt afbetaald, moeten er in het begin grotere betalingen worden gedaan dan op het einde. Op die manier betaalt men minder rente, omdat het kapitaal sneller wordt afgelost. Bij een annuïtair krediet los je telkens een groter kapitaal af. We stellen hieronder de twee mogelijkheden voor. Om het overzichtelijk te houden, gaan we uit van jaarlijkse aflossingen terwijl in de praktijk meestal met maand- of kwartaalaflossingen wordt gewerkt (De Corte, 2010: 143-144).

Tabel 2. Afbetalingstermijn volgens een krediet met gelijke kapitaalsaflossingen.

DEGRESSIEF				
	per aflossing	intrest	kapitaal	uitstaand
				270.000 €
0				
1	37.800 €	10.800 €	27.000 €	243.000 €
2	36.720 €	9.720 €	27.000 €	216.000 €
3	35.640 €	8.640 €	27.000 €	189.000 €
4	34.560 €	7.560 €	27.000 €	162.000 €
5	33.480 €	6.480 €	27.000 €	135.000 €
6	32.400 €	5.400 €	27.000 €	108.000 €
7	31.320 €	4.320 €	27.000 €	81.000 €
8	30.240 €	3.240 €	27.000 €	54.000 €
9	29.160 €	2.160 €	27.000 €	27.000 €
10	28.080 €	1.080 €	27.000 €	- €
Tot	329.400 €	59.400 €	270.000 €	

Bron: Eigen werk aan de hand van het computerprogramma MS Office Excel

Tabel 3. Afbetalingstermijn volgens een krediet met annuïteiten.

ANNUÏTAIR				
per	aflossing	intrest	kapitaal	uitstaand
				270.000 €
0				
1	33.292 €	10.800 €	22.492 €	247.508 €
2	33.292 €	9.900 €	23.392 €	224.116 €
3	33.292 €	8.965 €	24.327 €	199.789 €
4	33.292 €	7.992 €	25.300 €	174.489 €
5	33.292 €	6.980 €	26.312 €	148.176 €
6	33.292 €	5.927 €	27.365 €	120.811 €
7	33.292 €	4.832 €	28.460 €	92.352 €
8	33.292 €	3.694 €	29.598 €	62.754 €
9	33.292 €	2.510 €	30.782 €	31.972 €
10	33.292 €	1.279 €	32.013 €	- 41 €
Tot	332.920 €	62.879 €	270.041 €	

Bron: Eigen werk aan de hand van het computerprogramma MS Office Excel

We zien dat Democracy bij een annuïtaire lening meer intrest moet betalen. Het verschil is echter miniem en betekent niet dat een annuïtaire lening duurder is. Je betaalt wel iets meer, maar je mag je geld ook langer houden.

Of het aangaan van een dergelijke lening haalbaar is, hangt af van hoeveel inkomsten Democracy zal hebben in haar vaste locatie. Een belangrijke vraag is hier of Democracy in de locatie huur zal moeten betalen.

Met behulp van de actualiseringstabel berekenen we dat het voor Democracy mogelijk is om die 330.000 euro zelfs op 8 jaar af te betalen, op voorwaarde dat de inkomsten zo hoog blijven als nu en dat Democracy geen huur hoeft te betalen tijdens haar afbetalingsperiode, hoogstens een beperkte erfpachtbijdrage.

- Uitgeven van obligaties

Het is ook mogelijk om zelf op de markt te gaan een schuldbewijzen geven. Met dit bewijs engageert de organisatie zich om aan de drager van het schuldbewijs op de vervaldag een bedrag te betalen gelijk aan de hoofdsom en om elk jaar rente te betalen. Iedere onderneming ook vzw's, kunnen obligaties uitgeven. Het voordeel hiervan is dat je op die manier bij vrienden en sympathisanten tegen een goedkopere of helemaal geen rente kan lenen. Het uitgeven van obligaties lijkt ons echter niet de beste beslissing voor Democracy. Om je obligaties te kunnen uitgeven moet je een voldoende groot draagvlak en een vertrouwensband hebben met je publiek en dit heeft Democracy niet.

3) Alternatieve financieringsmogelijkheden

De alternatieve financieringsmiddelen die we hier bespreken zijn Cultuurinvest, PPS en een renteloze lening.

- CultuurInvest

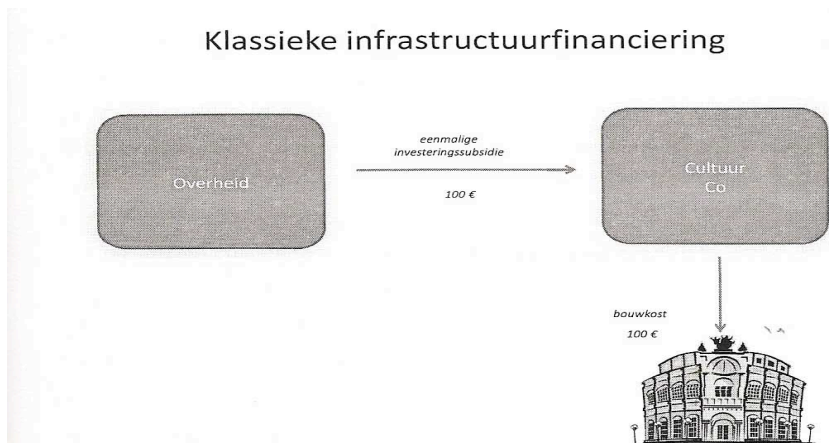
CultuurInvest is een onderdeel van Participatiemaatschappij Vlaanderen, een zelfstandige investeringsmaatschappij. Met CultuurInvest richt PMV zich tot ondernemers in de creatieve industrie. Democracy kan via CultuurInvest een achtergestelde lening aanvragen (PMV: Diensten: CultuurInvest [online] en CultuurInvest, 2011: 2). Dit houdt in dat de lening tegenover andere leningen wordt achtergesteld, dus dat de afbetaling ondergeschikt is aan de afbetaling van andere leningen. Die andere leningen hebben dan zogezegd voorrang op de ondergeschikte lening, wat dus betekent dat de ondergeschikte lening pas kan worden afbetaald als de andere leningen ook afbetaald zijn (De Corte, 2010: 152). Wanneer een organisatie een achtergestelde lening aangaat bij CultuurInvest betekent dit wel dat de organisatie moet rekening houden met een rentepercentage dat gelijk is aan het EU-referentiepercentage voor België, met een minimum van vier procent (PMV: Diensten: CultuurInvest [online] en CultuurInvest, 2011: 2).

We vermoeden echter dat Democracy niet tot de juiste doelgroep behoort om een achtergesteld lening te kunnen aanvragen. Cultuurinvest richt zich voornamelijk tot bedrijven die met culturele content bezig zijn en die vanuit een investeringslogica redeneren. Investeringslogica in het culturele project moeten een terugverdieneffect hebben en Democracy kan niet garanderen dat de investering in een vaste locatie zal uitdraaien op een financieel voordeel (cfr. hypothese 3 op pp. 10-11 en p. 17).

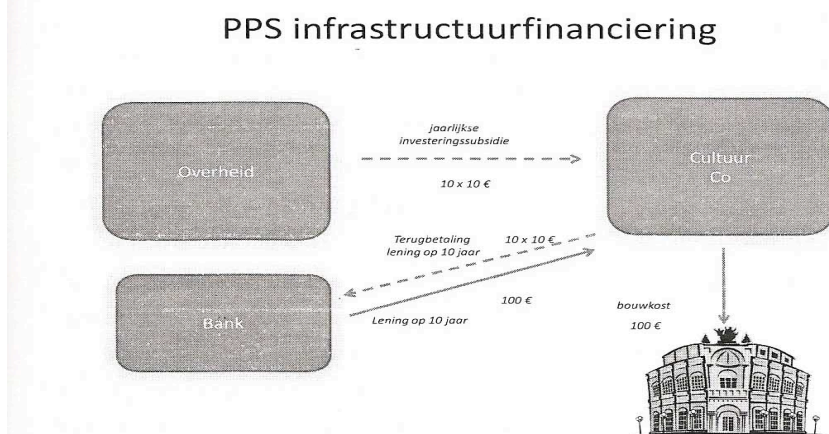
- PPS (publiek-private samenwerking)

Publiek-private samenwerking houdt in dat zowel de overheid als een private partner in een bepaald project investeert. De privépartner (vaak een bank of een andere investeerder) is hierbij de kapitaalverstrekker en de overheid betaalt via een langetermijnsubsidiëring aan de investeerder het bedrag terug. Een belangrijke incentive voor de overheid om hierin mee te gaan is een puur budgettaire redenering, want zij laten de overheid toe om deze financiële engagementen buiten de jaarbegroting te houden. In een klassieke infrastructuurfinanciering zou de overheid aan de culturele instelling een subsidie moeten toekennen gelijk aan de grootte van het totale bouwproject en dit zou zwaar wegen op de totale begroting. Bij een PPS is die subsidie er nog steeds maar wordt ze gespreid betaald (De Corte, 2010: 148). Op onderstaande figuur (De Corte, 2010: 149) is dit duidelijk weergegeven:

Figuur 1. Klassieke infrastructuurfinanciering en PPS infrastructuurfinanciering.

Figuur 58: Klassieke infrastructuurfinanciering

Figuur 59: PPS infrastructuurfinanciering

Bron: De Corte, 2010: 149

In deze constructie is het ook mogelijk dat Democracy een deel betaalt zodat de overheid niet alles moet subsidiëren. We hebben zonet gezien dat Democracy 270.000 euro zou kunnen bijdragen en dit afbetalen op acht jaar.

- Renteloze lening

Democracy kan ook een renteloze lening proberen aan te vragen bij de overheid. Dit betekent dat de overheid het geld voorschiet en dat Democracy op regelmatige termijnen terugbetaalt. Het voordeel hiervan is dat ze geen rente moeten betalen op het geleend bedrag, wat bijvoorbeeld bij CultuurInvest wel moet.

Het is echter wel zo dat een renteloze lening zelden het maximumbedrag van de investering zal bedragen. Bij bijvoorbeeld het Gents stadsbestuur kan een renteloze lening maximum 75 procent van het totale investeringsbedrag betalen. De resterende 25 procent zou Democracy dan zelf moeten betalen. Zonet zagen we dat het voor Democracy mogelijk is om 27 procent bij te dragen en dit op 8 jaar met een rente van 4% af te betalen (in geval van een investering van een miljoen euro). Maar dit is zonder de extra afbetalingen van de renteloze lening gerekend.

We besluiten dat er voor Democracy een aantal financieringsmogelijkheden zijn. Hiervan lijkt de PPS-structuur ons de meest haalbare optie. Hier is er een private investeerder die alles prefinanciert en kan de overheid deze financiële engagementen buiten de jaarrekening houden. Ze kan de subsidie dan gespreid betalen, wat minder druk uitoefent op haar begroting. In deze constructie kan ook Democracy een deel terugbetalen aan de investeerder. Om de investeerder te overtuigen moet ze een duidelijk financieel plan opstellen. Hoewel Democracy zelf niet omwille van financiële redenen (cfr. 5.2.1.) op zoek is naar een eigen locatie, hecht een investeerder of subsidiënt wel belang aan het financiële verhaal.

Tot slot lichten we enkele mogelijke concertlocaties en partners toe.

5.2.5. Mogelijke locaties

In dit deel van het onderzoek stellen we op basis van eerder onderzoek en op basis van informatie verkregen bij Democracy en in interviews locaties voor waar Democracy mogelijk concerten in kan organiseren.

We beschikken over te weinig informatie om een selectie te maken van de beste locaties maar we proberen wel alle beschikbare en interessante info mee te geven.

We zijn gestart met het bekijken van het werkdocument dat Democracy enkele jaren geleden (2007-2008) opstelde voor het Gentse stadsbestuur. De bedoeling hiervan was de mogelijke permanente locaties voor Democracy op te lijsten en een opbouwende invulling te geven voor het beleidsplan voor de periode van 2010-2013.

In het document komen de volgende locaties naar voren: ACECsite, Baudelokapel, Minnemeers, de kelderzaal van de Centrale en de Malmarsite.

De kelderzaal van de Centrale bespreken we hier niet aangezien die nu wel al verhuurd wordt aan Democracy, wat toen nog niet het geval was.

De ACECsite is wel een belangrijk element. Deze site bevindt zich in het noorden van Gent, aan de voormalige Gentse haven en is gelegen langs de stadsring R40, in de nabijheid van het Dampoortstation. Het voormalige havengebied wordt ook bestempeld als de “Oude Dokken”. Veel van de bedrijfsgebouwen op die site staan al verschillende jaren leeg. Enkele jaren geleden werd besloten om het gebied een nieuwe bestemming te geven als woonwijk met culturele en sociale voorzieningen. Het masterplan van de Oude Dokken omvat een evenementenplein, twee parken, een paar kleinere pleinen, woongelegenheden, wandel –en fietszones, ondergrondse parkings, kantoorgebouwen en cultuur –en gemeenschapsvoorzieningen. Verschillende loodsen worden gesloopt maar andere krijgen een nieuwe invulling, waaronder ook een culturele. Een van de grote projecten die de omgeving de Oude Dokken wil opwaarderen is het privaat project Dok Noord waar de ACECsite in ligt (De Oude Dokken [online]). In het ruimtelijk uitvoeringsplan is er nog steeds een loods voorzien in de ACECsite die een culturele invulling moet krijgen (Laporte, persoonlijke communicatie [interview], 7 april 2011).

De ACEC is een piste waar reeds veel over overlegd is. Naar het voorbeeld van “De Expeditie”, een leegstaand industrieel gebouw in de ACECsite dat omgevormd is tot een cultureel bedrijventermin, acht Democracy het mogelijk om een van de resterende gebouwen in de ACECsite om te vormen tot concertzaal.

De projectontwikkelaar Hans De Neef heeft hiervoor al overleg gepleegd met de schepen van cultuur om te kijken of er een zaal zou kunnen komen in publiek-privaat beheer. Ondanks het feit dat de basiskost hiervan zeer hoog is doordat er in het gebouw helemaal geen voorzieningen zijn, was dit een heel concrete piste. Er waren architectuurplannen voor uitgetekend maar omwille van door ons niet gekende redenen heeft men heeft dan toch beslist om de plannen niet uit te voeren.

Publiek-private samenwerking is ook volgens Rik Vandecaveye een van de meest haalbare opties. Hij komt vaak in contact met jonge projectontwikkelaars die enthousiast zijn om fuifzalen of concertzalen te bouwen of renoveren (Vandecaveye, persoonlijke communicatie [interview], 30 maart 2011).

De privé partner (vaak een bank of een andere investeerder) is hierbij de kapitaalverstrekker en de overheid betaalt via een lange termijnsubsiëring aan de investeerder het bedrag terug (De Corte, 2010: 148). Zo kan Democracy zonder dat ze zelf grote investeringen moeten doen toch een gebouw plaatsen. Het is zelfs mogelijk dat Democracy zelf een deel investeert zodat de overheid niet alles met subsidies moet terug betalen. Het geldt dat Democracy niet meer moeten uitgeven aan het huren van een concertzaal kunnen ze omzetten in een maandelijkse of jaarlijkse afbetaling aan de projectontwikkelaar (Vandecaveye, persoonlijke communicatie [interview], 30 maart 2011).

De Baudelokapel is gelegen in een woonbuurt in centrum Gent. Een korte zoektocht op internet leert ons dat in deze kapel vroeger nog concerten hebben plaatsgevonden. Op de vraag of de locatie geschikt is voor concerten van Democracy, hoe groot de zaal is en wat de plannen zijn met de kapel hebben wij geen antwoord.

De Minnemeers is enige tijd de vaste locatie van Democracy geweest. Dit heeft echter niet lang geduurd, Democracy moest er weg wegens klachten van geluidsoverlast.

Democracy zou nog steeds graag concerten in de Minnemeers organiseren. De klachten zouden te verhelpen zijn door het gebouw geluidsdicht te maken. Dit houdt echter een kost in van een miljoen euro. Dit is veel, maar slechts een peulschil in vergelijking met de investeringen die de overheid over heeft voor de investeringen in de Waalse Krook. De Waalse Krook is een gebied in centrum Gent, dichtbij Vooruit. In 2015 plant men er de opening van een multimediale site met een nieuwe stedelijke bibliotheek, een centrum voor nieuwe media en het Vlaams Instituut voor Archivering. De Waalse Krook is net als de locatie voor Democracy een cultureel infrastructuurproject in de Gentse binnenstad.

De Vlaamse Gemeenschap zal dit project voor 25 miljoen euro subsidiëren, de stad Gent subsidieert voor 14 miljoen euro en de provinciale overheid subsidieert voor 10 miljoen euro (De Waalse Krook, Pers [online]). Een nieuwe zaal zou nog meer geld kosten. De Minnemeers beschikt immers al over een uitgebreide uitrusting en het gebouw staat vaak leeg.

De stad is echter niet te vinden voor de aanwezigheid van een muziekclub in een woonomgeving. Onderzoek wees echter uit dat er meerdere clubs zijn in woonomgevingen en dit dat niet noodzakelijk voor problemen hoeft te zorgen (Democracy, 2010). De Minnemeers is gelegen binnen de stadsring en dankzij de nabije aanwezigheid van de parking op de Vrijdagsmarkt kunnen parkeerproblemen in elk geval al vermeden worden.

Op de Malmarsite is men intussen begonnen met de werken aan het oude stationsgebouw. Dit is echter geen mogelijke locatie meer voor Democracy want in dit voormalige stationsgebouw komt een kindercrèche.

Naast het werkdocument van Democracy hebben we via de vzw Repetitieruimtes een lijst ter beschikking gekregen van alle Gentse culturele ruimtes. Deze lijst was een bijlage bij de studie van vzw Repetitieruimtes.

Ze bevat ongeveer 150 Gentse culturele ruimtes en is opgedeeld in verschillende soorten infrastructuur, gaande van scholen tot parochiezalen en cafés. Bij elke ruimte is vermeld wie

de eigenaar is, of de eigenaar die ruimte zelf gebruikt en of er nog veel ruimte is voor verhuur aan externen. Wanneer de huurprijs markant hoog of laag was, wordt dit ook vermeld. Bij sommige locaties wordt eveneens vermeld hoe ze gelegen is en welke vorm van cultuurbeleving er mogelijk is. Op basis van deze gegevens en de voorwaarden van de ideale zaal die we met Democracy hadden opgesteld, hebben we besloten alles wat niet binnen centrum Gent lag, geen capaciteit had voor 200 tot 600 personen, zelf een werking had met weinig ruimte voor extern verhuur of waar verhuur pas mogelijk was na overleg te schrappen.

De weinige locaties die dan nog overbleven, zijn die waar Democracy al concerten in organiseert plus de ACECsite en Backstage. De ACECsite hebben we zonet behandeld, maar Backstage is een nieuw element. Het is het gebouw schuin tegenover Vooruit en de voormalige locatie van het Dagblad Vooruit en Drukkerij Het Licht. Toen de drukkerij en de redactie er wegtrrokken, stond het jaren leeg maar uiteindelijk kreeg het complex een waardige herbestemming in de vorm van een cultureel centrum, voornamelijk voor theater. In 2010 werd het gebouw wegens financiële problemen van de eigenaar verkocht aan een vastgoedkantoor. Dit vastgoedkantoor zal er woonruimtes in voorzien dus de mogelijkheid om hier concerten in te organiseren valt weg (Keymeulen in De Gentenaar, 2011).

Er zijn uit het groepsgesprek met Democracy over de voorwaarden van de ideale locatie ook enkele mogelijke locaties naar voren gekomen. Hierbij kwam opnieuw de ACECsite naar voren, een piste die bestempeld werd als vaag maar wel als de meest duidelijke op dit moment.

Ook de Leopoldskazerne kwam aan bod. Democracy gebruikt reeds een deeltje van het gebouw om er haar repetitieruimtes in onder te brengen maar voor de rest staat dit gebouw leeg. De idee werd geopperd dat in de voormalige kazerne wel een sportzaal moet zijn en dat het misschien mogelijk is om dit om te vormen tot concertzaal?

Circus Mahy was eveneens een van de voorstellen. Het plan is om in deze site (de Waalse Krook) een nieuwe multimediale bibliotheek te plaatsen. Hiervoor moeten verschillende gebouwen gesloopt worden maar het zou mogelijk zijn om het circus Mahy te behouden. Na renovatie zou het eventueel onderdak kunnen bieden aan een combinatie van wonen, kantoren, winkelen en horeca. Maar hierover is nog geen duidelijkheid. Het valt echter sterk te betwijfelen of het een optie is voor Democracy. Het gebouw heeft geen enkele voorziening en is zeer slecht geïsoleerd.

Hieronder stellen we nog enkele ideeën voor mogelijke locaties voor. Dit zijn de stadsbibliotheek aan het Woodrow Wilsonplein, de Minus One en de oude stadsbibliotheek.

Zoals net vermeld komt er in de site van de Waalse Krook een nieuwe multimediale bibliotheek. De huidige stadsbibliotheek zal dan zijn huidige functie verliezen. De kans dat er een concertzaal komt voor Democracy is echter miniem. In een interview met de Gentenaar zei schepen van cultuur Lieven De Caluwe dat de bibliotheek een administratief centrum voor het personeel zal worden (Braeckman in De Gentenaar, 2010).

Een ander idee is om Democracy het beheer te geven van de Minus One. Het huidige beheer van de Minus One organiseert zelf weinig of geen activiteiten maar verhuurt de zaal wel heel vaak aan externen. In 2010 organiseerde Democracy er drie keer een concert. Volgens vzw repetitieruimtes heeft deze locatie mogelijkheden maar zijn er wel een aantal grote gebreken. Mits een investering is dat misschien op te lossen? Rik Vandecaveye merkt echter op dat deze gebreken zich niet enkel situeren op het niveau van de infrastructuur. 'Minus One heeft een zeer slecht beheer. De zaal wordt kapot gefuifd en bovendien is de locatie niet ideaal: het is afgelegen en ligt in een migrantenbuurt waar niet iedereen zich op zijn gemak voelt'. De zaal is ongeveer 250 m² en er kan 300 tot 400 man binnen. Het nadeel is dat Democracy voor optredens van 500-600 personen dan wel weer moet uitwijken naar een andere zaal. Een tweede en groter nadeel is dat de zaal zich vooral richt naar de jeugd en de buurt. Het is goed mogelijk dat het Gentse stadsbestuur er niet mee akkoord gaat dat deze zaal wordt ingepalmd door een muziekclub.

Tot slot willen we ook nog ons idee over de oude stadsbibliotheek aan de Ottogracht even toelichten.

De oude bibliotheek maakt deel uit van de Baudelosite. De Baudelokapel zelf is eigendom van het gemeenschapsonderwijs, maar het schoolgebouw en de bibliotheek zijn in handen van de stad. Met het oude bibliotheekgebouw kan de stad niets aanvangen. Niet alleen omdat de renovatie immens duur zou zijn, ook omdat ze er geen functie voor hebben. Daarom stelt de stad deze oude bibliotheek te koop. De stad hoopt op een projectontwikkelaar die er een horecafunctie aan wil geven. De kans lijkt alweer klein dat dit de toekomstige concertzaal van Democracy wordt.

Bovendien is het gebouw een beschermd monument en zijn zelfs een aantal delen van de binneninrichting beschermd. Het is dus geen optie om het gebouw af te breken en opnieuw op te bouwen. Wil men er iets moois van maken, zal er een zware investering nodig zijn (N in Het Laatste Nieuws, 2011).

We hebben hier vele locaties opgesomd maar een kort onderzoek leert ons dat slecht enkele hiervan haalbaar zijn om om te bouwen tot concertlocatie voor Democracy. De meest haalbare mogelijkheden van de zonet opgesomde locaties zijn de ACECsite en de

Minnemeers. Over beide locaties zijn al veel woorden gevloeid, tot nog toe echter zonder resultaat.

We lichten nu kort toe met welke partners Democracy eventueel een locatie zou kunnen beheren.

5.2.6. Mogelijke partners

Democracy staat er voor open om in haar toekomstige vaste locatie samen te werken met partners. Dit biedt meer perspectieven op korte termijn en maakt het dossier zwaarder en interessanter naar de verschillende partners toe. De ultieme motivatie voor een samenwerking met andere partners is het verkrijgen van schaalvoordelen. Wanneer Democracy een gebouw deelt met een andere organisatie worden de vaste kosten zoals de huur verdeeld over meerdere organisaties zodat de kost per organisatie daalt.

Ook het stadsbestuur is voorstander van een samenwerking met een of meerdere actoren.

Democracy kan uiteraard niet met eender welke organisatie samenwerken. Er zijn enkele randvoorwaarden:

- De organisatie moet een culturele functie hebben maar hun aanbod mag niet hetzelfde zijn als Democracy. We denken vooral aan concertorganisaties maar ook aan podiumkunstenorganisaties. Beide organisaties moeten onafhankelijk kunnen werken en elkaars imago zo weinig mogelijk beïnvloeden. De identiteit van Democracy moet duidelijk zichtbaar blijven.
- De organisatie mag niet dezelfde doelgroep aanspreken, omwille van bovenvermelde redenen: de organisaties moeten duidelijk te onderscheiden zijn.
- De organisatie mag geen dagelijkse werking hebben. Op de dagen dat Democracy concerten heeft, kan de organisatie enkel in de voormiddag (of soms helemaal geen) gebruik maken van de locatie, tenzij het een organisatie betreft die enkel de bureauimte nodig heeft. Tijdens de andere dagen kan de partner ook in de namiddag aanwezig zijn en sporadisch zijn ook avondactiviteiten mogelijk.

Op basis van het werkdocument van Democracy en de informatie uit interviews en informele gesprekken hebben we een lijst gemaakt van mogelijke organisaties waar Democracy eventueel een locatie mee zou kunnen delen. Hieronder toetsen we kort enkele mogelijkheden af.

- Vooruit

Vooruit is een Kunstencentrum en is een van de grote culturele actoren in de stad. Het centrum is actief in verschillende culturele disciplines, voornamelijk muziek en podiumkunsten. Er worden ook regelmatig debatten of lezingen gehouden. Het kunstencentrum trekt een gevarieerd maar enthousiast en open minded publiek aan.

De samenwerking tussen Vooruit en Democracy is de belangrijkste structurele samenwerking van Democracy: in 2010 vonden meer dan 50 concertavonden plaats in Vooruit. De samenwerking tussen beide organisaties wordt als een partnership gecommuniceerd, waarbij beide huizen onderdelen van hun programma gezamenlijk communiceren. Er wordt gewerkt met het productieteam en materiaal van vooruit en ook de ticketingkanalen van vooruit worden benut (Smout, persoonlijke communicatie [email], 26 mei 2011).

Een samenwerking met Vooruit in de vorm van een gedeelde vaste locatie is mogelijk maar niet in Vooruit haar huidige locatie. Daar is geen plaats meer en het gebouw is bovendien doordrongen met het imago van Vooruit. Volgens Rik Vandecaveye is het mogelijk zijn om nog een extra zaal te exploiteren waar Democracy vaste huurder van is. 'Stel dat er in de buurt van Vooruit een mogelijkheid is om een concertzaal te bouwen of te renoveren, zou Vooruit kunnen instaan voor het onderhoud. Voor Vooruit is dit immers geen grote moeite, er zijn al vijf podiumzalen die onderhouden moeten worden, één meer of minder zal de werking niet fundamenteel veranderen. Dit is een spoor waarop we met Democracy aan het denken zijn. Het moet mogelijk zijn om in het centrum van de stad een goed exploiteerbare zaal te vinden voor 500 personen waarbij een investeerder wordt gezocht (niet de overheid, tenzij heel beperkt) en waarbij Vooruit de zaal exploiteert maar de volledige inhoudelijke werking zoals programmatie en verhuur aan externen door democracy wordt geregeld.' (Vandecaveye, persoonlijke communicatie [interview], 30 maart 2011).

- Managementkantoren in Gent (Rock'O co, Gentlemanagement, Keremos, ...)

Rock'O co is een onafhankelijk management- en boekingskantoor, erkend en gesteund door de Vlaamse Gemeenschap (Vi.be: Organisations [online]). Gentlemanagement staat in voor het management van enkele van verschillende artiesten uit de hedendaagse alternatieve muziekcène en wordt ook erkend en gesteund door de Vlaamse Gemeenschap (Gentlemanagement [online]). Keremos is een alternatief managementbureau voor jonge bands. Keremos wordt ook structureel gesubsidieerd door de Vlaamse Overheid (Vi.be: Keremos [online]).

Deze kantoren hebben de belangrijkste contacten met de beste bands in het Gentse en Democracy heeft hier een zakelijke band mee. Als er samenwerkingen zijn dan gaat over dit bijzondere projecten. Nu wordt er bijvoorbeeld met Rock'O co en Keremos gepraat om samen een vzw op te richten om een internationaal showcasefestival te organiseren dat

vanaf 2011 jaarlijks in december zou plaatsvinden (Smout, persoonlijke communicatie [email], 26 mei 2011).

Een samenwerking met een van deze actoren in de vorm van een gedeelde locatie kan, maar dan moet de locatie voorzien zijn van kantoren. Dan kan Democracy in de concertzaal zelf nog altijd haar ding doen en kan de werking van het managementkantoor ook doorgaan wanneer Democracy concerten organiseert. De aanwezigheid van bureaus in de locatie was bovendien een element van hun ideale zaal.

De managementkantoren richten zich op een heel andere doelgroep en hebben een heel verschillend aanbod dan Democracy maar bevinden zich wel in hetzelfde culturele veld. Voor een eventuele versmelting van beide imago's moet dus niet gevreesd worden. Democracy richt zich op de concertgangers, het boekingskantoor op de artiesten. Bovendien maakt dit een eventuele samenwerking mogelijk in de vorm van een doorstroom van boekingskantoor naar concertzaal.

- Boekingskantoren vb Greenhouse Talent Pascal van de Velde

Dit is eveneens een managementbureau/boekingskantoor. Democracy heeft met Greenhouse Talent tot dusver 2 coproducties gedaan: Gentleman en DJ Shadow waarbij ze inkomsten en uitgaven delen (Smout, persoonlijke communicatie [email], 26 mei 2011). De samenwerking tussen beide organisaties verloopt goed en samenwerking in een eigen locatie zou mogelijk zijn omwille van dezelfde redenen als vorige managementkantoren: het is perfect mogelijk om samen te werken wanneer Democracy concerten organiseert en beide organisaties bevinden zich in hetzelfde culturele veld maar richten zich op een andere doelgroep.

Uit het overzicht van de mogelijke partners blijkt dat er verschillende mogelijkheden zijn maar geen enkele mogelijkheid is concreet uitgewerkt. Geen enkele van de partners is op zoek naar een nieuwe locatie, dus Democracy zal zelf het initiatief moeten nemen en deze partners overtuigen.

Wat betreft de locaties zijn de mogelijkheden iets meer uitgewerkt maar ook hier zijn er geen concrete pistes.

Naar de toekomst toe lijkt er op het eerste zicht niet veel te veranderen.

Eind mei had Eric Smout een gesprek met Rik Vandecaveye over de toekomstige samenwerking tussen de Vooruit en Democracy. Uit dit gesprek is echter niets nieuws gekomen. Elke partners zal in zijn beleidsplan vermelden dat de situatie blijft zoals ze nu is. Er is geen concrete piste van uitbating of exploitatie voorgesteld. De kans dat de stad met een voorstel of steun op de proppen komt, wordt hierdoor ook kleiner.

De situatie voor Democracy is echter niet hopeloos. In het volgende hoofdstuk formuleren we onze conclusies en aanbevelingen.

6. Conclusie

In dit hoofdstuk formuleren we een duidelijk antwoord op de onderzoeksvraag.

We splitsen dit op in twee delen. In het eerste deel formuleren we een antwoord op de vraag wat de *noden* zijn van Democracy voor een eigen locatie. We bespreken hiervoor de verschillende hypothesen.

In het tweede deel geven we een antwoord op de vraag wat de *mogelijkheden* zijn van een eigen locatie voor Democracy.

6.1. Heeft Democracy een eigen locatie nodig?

Hypothese 1: Een eigen zaal bevordert het voortbestaan van een organisatie in de eerste plaats omdat het een grote garantie biedt tot continuering van de werking.

Op basis van de interviews besluiten we de eerste hypothese aan te nemen. Voor Democracy betekent dit dat een eigen zaal een garantie zal zijn voor de continuering van de werking. Want als Democracy een eigen locatie heeft is het grootste probleem, dat Democracy door een te grote afhankelijkheid van haar partners op een gegeven moment geen concerten meer zal kunnen geven, opgelost.

Hypothese 2: Een eigen zaal bevordert het voortbestaan van een organisatie omdat ze dan herkenbaarder is in het straatbeeld en zich beter kan profileren.

Ook de tweede hypothese wordt aanvaard en doet ons aannemen dat Democracy met een eigen locatie haar imago beter zal kunnen uitspelen, wat een positief effect zal hebben op het bezoekersaantal.

Op een eigen locatie kan Democracy zelf beslissen wat ze wanneer programmeert. Dit garandeert haar artistieke en programmatorische vrijheid op lange termijn en maakt het mogelijk om een sterke identiteit en een binding met een vast publiek te ontwikkelen. Op dit moment communiceert Democracy haar artiesten en projecten, niet haar locaties.

Hypothese 3: Het is op financieel vlak op lange termijn voordeliger om een eigen zaal te hebben.

De derde hypothese kunnen we slechts gedeeltelijk aanvaarden vermits het absoluut niet zeker is dat een eigen locatie een organisatie, zelfs op lange termijn, financieel voordeel

bezorgt. Dit geldt ook voor Democracy en het beleid van Democracy is zich daarvan bewust. In het volgende hoofdstuk geven we enkele aanbevelingen die hierbij aansluiten.

Hypothese 4: Het is op organisatorisch vlak (programmatie en productie) op lange termijn voordeliger om een eigen zaal te hebben.

Dat een organisatie op organisatorisch vlak voordeel zal hebben bij het beschikken over een eigen locatie kunnen we dan weer wel bevestigen. Voor Democracy houdt de aanvaarding van deze vierde hypothese in dat de club meer artistieke vrijheid zal hebben en niet meer met de zaaluitbaters zal moeten overeenkomen qua programmatie en productie.

Met een eigen locatie zal de organisatorische en financiële druk van programmeren op verschillende locaties verdwijnen. Nu moet Democracy zich voortdurend aanpassen aan een andere locatie en moeten er telkens afspraken gemaakt en geëvalueerd worden. Gelukkig zijn er zalen zoals Vooruit waar Democracy frequent in terecht kan. Ook voor de zaaluitbaters zorgen de concerten van Democracy soms voor een extra zware belasting. Een eigen locatie zal ook een oplossing zijn voor de problemen en de tijd die er kruipt inzake de op- en afbouw van materiaal.

Hypothese 5: Organisaties met een eigen zaal zijn sterker afhankelijk van een overheid op vlak van programmatie en productie.

De vijfde hypothese verwerpen we. Uit de resultaten van ons kwalitatief onderzoek leiden we af dat de organisaties met een eigen locatie zich op inhoudelijk en artistiek vlak niet afhankelijker voelen van de overheid. De publiekstrekkers die ze een aantal keer per jaar moeten programmeren of de dagen die ze moeten vrijhouden voor externen worden niet gepercipieerd als tekenen afhankelijkheid. Ze voelen zich daarentegen wel zeer afhankelijk van de overheid voor hun financiën en vaak ook voor hun infrastructuur. Voor Democracy houdt dit dus in dat de overheid een belangrijke partner is inzake de onderhandelingen over en financiering van haar infrastructuur. We willen hier wel opmerken dat het belangrijk is dat Democracy ook naar andere investeerders zoekt, maar dit komt in het volgende puntje aan bod.

Na het aanvaarden of verwerpen van de hypothesen kunnen we de eerste hoofdvraag *heeft Democracy een eigen locatie nodig* beantwoorden: het antwoord is ja. De organisatie heeft een eigen locatie nodig om haar werking op lange termijn te kunnen verzekeren. Democracy is kwetsbaar doordat de verschillende partners kunnen beslissen om Democracy geen plaats meer te geven. Daarenboven wil Democracy onafhankelijk haar productie, programmatie en

profilering bepalen. Dit lukt enkel als Democracy haar concerten in een eigen locatie organiseert zodat ze niet meer afhankelijk is van haar partners. Op financieel vlak zal het echter niet eenvoudig worden.

In het volgende hoofdstuk formuleren we hieromtrent enkele aanbevelingen. Maar eerst gaan we over naar de tweede deelvraag.

6.2. Wat zijn de mogelijkheden voor een eigen locatie?

In de tweede hoofdvraag vroegen we ons af wat *de mogelijkheden voor een eigen locatie zijn*. Dit onderzoek wees uit dat de mogelijkheden gering zijn. Er is op het moment van het afwerken van deze thesis zicht (hoewel heel beperkt) op mogelijke locaties (ACEC, Minnemeers) en op mogelijke partners om deze locatie mee te beheren. Maar geen enkele van deze pistes is concreet.

Uit het onderzoek naar de financieringsmogelijkheden besluiten we dat een PPS-structuur de meest haalbare optie is. Hier is er een private investeerder die alles prefinanciert en kan de overheid deze financiële engagementen buiten de jaarrekening houden. Ze kan de subsidie dan gespreid betalen, wat minder druk uitoefent op haar begroting. In deze constructie kan ook Democracy een deel terugbetalen aan de investeerder.

Om de investeerder te overtuigen van de haalbaarheid van dit project, moet ze een duidelijk financieel plan opstellen.

Het antwoord op de tweede vraag luidt dus dat er enkele mogelijkheden zijn, maar dat zij allemaal nog heel vaag zijn. In hoofdstuk 7 zullen we hier een aanbevelingen we over formuleren. We besluiten ook dat het op financieel vlak voor Democracy mogelijk is om te investeren in een eigen locatie. Ook hieromtrent zullen we een aanbeveling formuleren want de financieringsmogelijkheden moeten nog verder onderzocht worden.

De situatie is echter niet hopeloos. In deze thesis heb ik geprobeerd de unieke en belangrijke positie van Democracy in het Gentse culturele leven duidelijk te maken en de lezer proberen bewust te maken van de eventuele negatieve gevolgen indien de club moet blijven rondreizen.

Uit deze thesis ook duidelijk geworden dat Democracy wel degelijk een idee heeft over hoe haar concertzaal er zou moeten uitzien en dat zij zich bewust is van het grote verschil dat een werking op een vaste stek met zich zou meebrengen.

Democracy is voor investeringen in een vaste locatie volledig afhankelijk van de stad, zolang zij niet subsidiëren, zal er niet veel gebeuren. Het onderhandelen en lobbyen met het

stadsbestuur en het creëren van politieke wil is echter een taak voor Democracy en valt buiten het bestek van deze thesis.

De stad wil uiteraard voor ze hierin mee gaat zekerheid over de haalbaarheid van het project. Dit is voer voor ander onderzoek.

Hopelijk kan deze thesis het debat opnieuw openen en wat beweging in het landschap brengen. De zoektocht van Democracy naar een eigen locatie moet opnieuw op de beleidsagenda komen en de verschillende betrokken actoren moeten stil staan bij het belang van de situatie.

7. Aanbevelingen

Omdat het onderzoek heeft aangewezen dat Democracy een eigen locatie nodig heeft, maar dat er weinig of geen concrete mogelijkheden zijn, hebben we in dit hoofdstuk enkele aanbevelingen geformuleerd. Deze aanbevelingen richten zich in de eerste plaats naar Democracy, maar ook voor de overheden hebben we enkele aanbevelingen geformuleerd.

7.1. Aanbevelingen aan Democracy

Onze eerste aanbeveling naar Democracy toe luidt dat ze op lange termijn structurele contracten moet bedwingen bij haar partners om te voorkomen dat Democracy plots op straat zal staan. Democracy is onzeker over haar toekomst maar het ziet er niet naar uit dat er op korte termijn een vaste locatie zal gevonden worden voor de club. Daarom bevelen we hun aan om goede afspraken te maken met de verschillende zaaluitbaters

We raden Democracy ook aan om (zelfs wanneer de locatie er is) nog steeds actief te zijn in de verschillende samenwerkingen zoals Boomtown en de Beloften, en goede relaties met de partners te onderhouden.

Deze eerste twee aanbevelingen kunnen op korte termijn gerealiseerd worden.

De volgende aanbevelingen komen voort vanuit de opvatting dat Democracy de zoektocht naar een eigen locatie niet mag opgeven en overtuigd moet blijven van haar standpunt.

Het is belangrijk om een draagvlak te creëren. Democracy zou het feit dat ze geen locatie heeft meer kunnen gebruiken in haar communicatie naar het publiek toe. Zoiets als deze recente post op Facebook herinnert het publiek er op ludieke wijze aan hoe de situatie er uit ziet: “Deze fanpagina van Democracy zit trouwens bijna aan 4.000 fans! Niet slecht voor een muziekclub zonder zaal, dacht ik zo.” (Facebook: Democracy [online]).

Democracy moet uiteraard opletten dat ze hier niet mee overdrijft. Want als het publiek een overload van informatie krijgt over het gebrek aan een eigen zaal zal dit snel overkomen als gezaag.

Er moet niet alleen een draagvlak gecreëerd worden bij het publiek, maar ook in het brede culturele landschap. De steun van verschillende muziekclubs in Vlaanderen, van Clubcircuit en van culturele actoren in Gent kan een belangrijke meerwaarde betekenen in de onderhandelingen.

Democracy moet alle mogelijke locatiepistes uitwerken. Ze moet niet enkel aantonen dat er contact is geweest met een aantal actoren maar een exploitatiebeleid voorstellen, haalbaarheidsstudies laten uitvoeren en aantonen dat de voorgestelde locaties mits bepaalde investeringen toekomst hebben als concertzaal.

In dit exploitatiebeleid moet Democracy ook tonen dat ze open staat voor alternatieve financieringsbronnen zoals het verhuren van de zaal en het actief aantrekken van sponsors.

Democracy moet de mogelijke partners waar ze samen een locatie mee kan beheren aanspreken. Een infrastructuurproject waar meerdere organisaties hun schouders onder zetten, heeft een veel groter draagvlak en grotere impact. Voor die partners moet ze een duidelijk plan opstellen en hun overtuigen van de win-winsituatie. Democracy moet hiervoor het initiatief nemen.

Democracy moet ook een breder draagvlak creëren bij Clubcircuit en OKO. Clubcircuit is de koepelorganisatie en spreekbuis van elf muziekclubs in Vlaanderen. OKO vertegenwoordigt de belangen van organisaties uit de professionele kunstensector en is een sterke, representatieve spreekbuis. OKO heeft tot doel om beleidsmakers, betrokken actoren en het publiek te sensibiliseren over het belang van de kunsten in een samenleving en hen, waar nodig, aanzetten tot engagement.

Als Clubcircuit en OKO een bepaald probleem op tafel leggen, heeft dit veel meer impact dan als een afzonderlijke club iets aankaart bij de overheid. Het is Democracy haar taak om aan Clubcircuit en OKO duidelijk te maken dat ze een vaste locatie nodig hebben.

Naar het Gents stadsbestuur toe moet Democracy haar unieke waarde en positie als belangrijke speler in het Gents muzieklandschap meer in de verf zetten. Ze moet haar belang aantonen en de stad overtuigen van het feit dat de huidige groei in gevaar is door het gebrek aan een eigen zaal.

De onderhandelingen met het Gents stadsbestuur moeten levend gehouden worden. Er moet een realistische probleemanalyse gemaakt worden waarbij niet enkel gefocust wordt op het eigen dossier maar waarin ook oog is voor de beleidsplannen van de overheid en de plannen van stadsontwikkeling en citymarketing.

Democracy moet echter niet alleen de overheid proberen overtuigen maar moet ook andere financieringsmogelijkheden uitzoeken, zelfs zonder zicht op een reële locatie. Democracy mag zich niet te afhankelijk van overheid opstellen want er zijn ook nog andere

financieringsmogelijkheden. We denken dat het voor Democracy belangrijk is om na te denken over alternatieve financieringsmogelijkheden (bijvoorbeeld PPS) en op zoek te gaan naar private partners met wie een infrastructuurproject kan gerealiseerd worden. Een publiek-private samenwerking die voor de stad betekent dat ze minder subsidies op tafel moet leggen, terwijl het project wel voldoende geld ter beschikking zal krijgen, kan een optie zijn.

In het kader van de onderhandelingen met eventuele partners, investeerders of met de overheid denken we dat het belangrijk is dat Democracy actiever is en meer initiatief neemt. Dit getuigt van gedrevenheid en geloof in het eigen project. Democracy mag zich assertiever opstellen, uiteraard mag dit niet ten koste zijn van de goede relaties.

Tot slot vinden we het raadzaam om één persoon binnen Democracy verantwoordelijk te maken voor alles wat de zoektocht naar een eigen locatie omvat. Hierbij moeten alle informatie en alle gedane onderzoeken die er binnen Democracy aanwezig zijn over deze kwestie verzameld worden.

7.2. Aanbevelingen aan de overheden

7.2.1. De Vlaamse Gemeenschap:

We vragen de Vlaamse Overheid om de situatie van Democracy te herzien inzake de financiering van muziekclubs. Democracy heeft van het FoCI infrastructuursubsidies ontvangen tijdens de periode waarin muziekclubs voorrang kregen in de verdeling van die subsidies.

We vragen de Vlaamse Overheid echter om rekening te houden met het feit dat de organisatie hiervan niet heeft kunnen genieten. Al deze subsidies zijn in het Basileaproject gestoken, dat gefaald is door slecht management.

Dit zou nu echter niet meer gebeuren. De hele Democracyploeg is vernieuwd. Aan het hoofd staat Eric Smout die al enige ervaring heeft in infrastructuurprojecten, en er is ook Rik Vandecaveye die omwille van zijn ervaring bij de onderhandelingen betrokken is. Er is voldoende competentie om er voor te zorgen dat het deze keer wel slaagt. Zonder subsidies kan er echter niets gebeuren. Als niet alleen de stedelijke overheid subsidieert maar ook de Vlaamse overheid haar duit in het zakje doet zal het project bovendien veel meer draagkracht krijgen en zullen ook misschien ook sneller private investeerders gevonden worden.

7.2.2. Stad Gent:

Het is ongewoon dat een stad met een bruisend cultureel leven, een grote studentenpopulatie en een jonge bevolking geen muziekclub heeft met een eigen zaal.

De Basileaboot ging de grootste fuifboot in Europa worden, het zou een trekpleister zijn voor de stad en een einde maken aan het tekort aan concertzalen. Dit project is gefaald en zes jaar later is er nog steeds geen alternatief, hoewel de nood nog altijd hoog is. Dit is onlogisch en getuigt niet van een sterk cultureel infrastructuurbeleid.

Aan de stad Gent vragen we om haar verantwoordelijkheid op te nemen. Cultuur is een belangrijk element in het profileren en promoten van een stad. Een bruisende jongeren- en muziekcultuur draagt bij tot een positieve exposure.

We bevelen het Gents stadsbestuur aan om duidelijk naar Democracy te communiceren wanneer een beslissing mag verwacht worden. Eens de beslissing is gevallen moet de stad duidelijk motiveren waarom ze die keuze heeft genomen.

Het stadsbestuur kan, zoals Katrien Laporte zegt, Democracy niet zomaar subsidiëren omdat er nog zo veel organisaties met een infrastructuurdossier naar het stad stappen. Daarom vragen we aan het stadsbestuur om duidelijk te maken op basis van welke criteria ze beslist de ene organisatie niet en de andere wel te subsidiëren.

Tot slot bevelen we de stad aan om de aanbevelingen uit het rapport van vzw Repetitieruimtes op te volgen. De studie van vzw repetitieruimtes bevat bruikbare informatie en mag niet verloren gaan. Hierbij aansluitend bevelen we aan om de lijst van Gentse culturele ruimtes die opgesteld is in het kader van deze studie te vervolledigen en te actualiseren.

8. Bibliografie

8.1. Boeken

BILLIET, J. & WAEGE, H. (2006), *Een samenleving onderzocht. Methodes van sociaal-wetenschappelijk onderzoek*, Antwerpen: De Boeck nv, 390 p.

NEUTELINGS, W. J., (2011), 'Architectuur voor de cultuurindustrie' in Tussen droom en daad. Over het managen van (nieuwe) culturele architectuurprojecten, Tiel: Lannoo, 152 p.

WESTER, F., RENCKSTORF, K. & SCHEEPERS, P. (2006), *Onderzoekstypen in de communicatiewetenschap*, Alphen aan den Rijn: Kluwer, 691 p.

8.2. Scripties

DE NUL, D., (2009), *Een onderzoek naar de financiële leefbaarheid van amateurgezelschappen met een eigen infrastructuur*, Universiteit Antwerpen, 88 p.

GOUWELOOSE, A., (2006), *Bewaking en beveiliging bij popconcerten: muziekclubs*, Universiteit Gent, 83 p.

8.3. Krantenartikels

CAUWELS, J. (2008), 'Nieuwe leider Democracy' in *Het Laatste Nieuws*, 08.02.2008.

CEUSTERMANS, C. (1998), 'Milieuwetgeving en lekke boot kelderen Democracy' in *De Morgen*, 02.02.1998.

COCQUYT, B. (2004), 'Basilea gaat eind 2005 open' in *Het Laatste Nieuws*, 22.11.2004.

COCQUYT, B. (2006), 'Basilea opent deze zomer aan Stapelplein' in *Het Laatste Nieuws*, 03.01.2006.

DAUW, D. (2001), 'De Basilea is watervaardig' in *Het Laatste Nieuws*, 04.12.2001.

DEDEURWAERDER, H. (2008), 'Democracy zoekt eigen stek' in *Het Laatste Nieuws*, 02.05.2008.

DEDEURWAERDER, H. (2009), 'Democracy belooft stil te zijn' in *Het Laatste Nieuws*, 30.10.2009.

DIERCKENS, T. (2003), 'Gent helpt Rockboot tegen de lente aan wal' in *De Morgen*, 26.09.2003.

DIERCKENS, T. (2004), 'Gentse muziekgroepen vinden stek in Leopoldskazerne' in *De Morgen*, 07.08.2004.

DIERCKENS, T. (2005), 'Gentse rockboot mist nog half miljoen euro' in *De Morgen*, 17.01.2005.

DE RUYCK, H. (1997), 'Havenbedrijf koopt rockboot' in *Gazet van Antwerpen*, 06.06.1997.

DUFOOR, H. (2000), 'Rockboot eindelijk officieel verkocht' in *Het Laatste Nieuws*, 17.06.2000.

DUMON, P. (2002), 'Publiektheater en Gent sluiten nieuwe overeenkomst' in *Het Laatste Nieuws*, 08.06.2002.

KEYMEULEN, K. (2011), 'Backstage wordt studentenhome' in *De Gentenaar*, 12.02.2011.

LEFEVRE, F. (1999) 'Democracy begint seizoen in (alweer) nieuwe zaal' in *De Morgen*, 30.09.1999.

N. (2003), 'Stad houdt rockboot drijvend' in *Het Nieuwsblad*, 27.09.2003.

N. (2002), 'Het Gentse muziekaanbod' in *De Standaard*, 19.09.2002.

N. (1999), 'Moeilijkheden blijven Basilea achtervolgen' in *De Gentenaar*, 03.04.1999.

N. (1998) 'Democracy vindt tijdelijke stek in Citadelpark' in *De Gentenaar*, 03.09.1998.

N. (1999), 'Democracy vindt stek in haven' in *De Gentenaar*, 01.10.1999.

- N. (1999), 'Rockboot meert aan vlak bij Stapelplein' in *De Gentenaar*, 17.04.1999.
- N. (1999), 'Rockboot vaart in goede richting' in *De Gentenaar*, 30.09.1999.
- N. (2002), 'Rockboot stoomt in goede richting' in *Het Volk*, 24.03.2002.
- N. (2003), 'Grootste fuifboot Gent in geldnood' in *De Standaard*, 07.05.2003.
- N. (2003), 'Verbouwing Basilea tot drijvend jeugdcentrum is ware lijdensweg' in *Het Nieuwsblad*, 08.05.2003.
- N. (2005), 'Jan Roegiers aan roer rockboot Basilea' in *Het Nieuwsblad*, 13.01.2005.
- N. (2008), 'Gent scheurt broek aan rockboot' in *De Standaard*, 03.09.2008.
- N. (2008), 'Democracy is alomtegenwoordig' in *Het Nieuwsblad*, 11.09.2008.
- N. (1999), 'Voorstel om Gents „zalenprobleem" op te lossen' in *De Standaard*, 13.10.1999.
- N., (2009), 'Geen fuiven meer tot Gentse Minnemeers geluidsdicht is gemaakt' in *De Standaard*, 01.12.2009.
- NEYT, G. (2009), 'Buur klaagt over rockfuiven in NTGent' in *De Standaard*, 22.10.2009.
- PIETERS, R. (2000), 'Anciaux pompt geld in drijvende concertzaal' in *De Morgen*, 30.06.2000.
- VAN ASSCHE, G. (2010), 'Minnemeers mag geen popconcerten meer organiseren van stadsbestuur' in *De Morgen*, 11.03.2010.
- VAN DAMME, S. (2002), 'Basilea blijft drijven' in *Het Laatste Nieuws*, 27.09.2002.
- VAN DAMME, S. (2004), 'Weer 35.000 euro voor Basilea' in *Het Laatste Nieuws*, 24.11.2004.

VAN RYCKEGHEM, W. (1998), 'Democracy vindt tijdelijk onderkomen in Gents Citadelpark' in *De Morgen*, 01.09.1998.

8.4. Beleidsdocumenten

Beleidsnota Cultuur 2009-2014 van de Vlaamse Gemeenschap, 39 p.

Cultuurbeleidsplan Stad Gent 2008-2013, 79 p.

CJSM, (2001), *Reglement voor subsidiëring van culturele infrastructuur met bovenlokaal belang*, (online),

<http://www.cjasm.vlaanderen.be/cultuurbeleid/themas/cultureleinfrastructuur/index.html#reglement>, gelezen op 11.4.2011

CULTUURINVEST, *Algemene voorwaarden*, (online),

<http://www.pmv-kmo.be/nl/diensten/cultuurinvest>, gelezen op 23.05.2011

Het Gentse muzieklandschap, Stad Gent, 7 p.

VZW REPETITIERRUIMTES, (2008), *Culturele infrastructuur in Gent*, 23 p.

8.5. Documenten Democracy

DEMOCRAZY, (2009), *Dossier infrastructuur en structurele verankering. Democracy en Minnemeers*, 13 p.

DEMOCRAZY, (2008), *Werkdocument Democracy vzw*, 5 p.

SMOUT, E. (2011), *Actieplan meerjarige subsidie voor het geheel van de werking*, 18 p.

8.6. Elektronische bronnen

CLUBCIRCUIT, *Democracy*, (online), <http://clubcircuit.be/clubs/democracy>, gelezen op 25.03.2011.

DE KREUN, *Technische fiche*, (online),

http://eventsatdekreun.be/technische_fiche_events_at_de_kreun.pdf, gelezen op 24.05.2011.

DEMOCRAZY, (2010), *Over Democracy*, (online), <http://democracy.be/>, gelezen op 23.03.2011.

DE WOLF, (2006), *Sponsors...waarom zou ik?*, (online),

http://essay.utwente.nl/55719/1/scriptie_de_Wolf.pdf, gelezen op 28/3/'11

Dj Guide, *Recloose*, (online), <http://www.djguide.nl/party.p?id=62748>, gelezen op 20.05.2011.

DIGG, *Cd-voorstelling Moiano*, (online), <http://www.digg.be/events.php?id=5219>, gelezen op 20.05.2011.

De Oude Dokken, (online), <http://www.oudedokken.be/> gelezen op 21.05.2011.

De Waalse Krook, (online), <http://www.dewaalsekrook.be/node/103>, gelezen op 18.05.2011

FACEBOOK, (2011), *Democracy*, (online), <http://www.facebook.com/pages/DEMOCRAZY/77703949023>, gelezen op 13 mei 2011.

GENTLEMANAGEMENT, (online), <http://www.gentlemanagement.be/>, gelezen op 26.05.2011.

OKO, *Over OKO*, (online),

<http://www.overlegkunsten.org/OVEROKO/tabid/62/Default.aspx>, gelezen op 11.04.2011.

PARTYON, *Recloose*, (online), <http://www.partyon.be/fuiven/in/oost-vlaanderen/?fuif=Recloose&id=8995>, gelezen op 20.05.2011.

PMV (PARTICIPATIEMAATSCHAPPIJ VLAANDEREN), *Missieverklaring*, (online), <http://www.pmv.eu/nl/over-pmv/test>, gelezen op 24.05.2011.

VAN STEENKISTE, M. (2006), *Tien jaar Clubcircuit: beleid, bakstenen en Belgen*, (online), <http://www.goddeau.com/content/view/2828>, gelezen op 11.04.2011.

VAN DAMME, (2000), *Recht van erfpacht*, (online), <http://www.notare.be/opstal.htm>, gelezen op 4.04.2011.

VI.BE, *Over Rock'O co vzw*, (online), <http://vi.be/organisations/about/home.jsp?id=1060>, gelezen op 26.05.2011

VI.BE, *Keremos*, (online), <http://vi.be/keremos>, gelezen op 26.05.2011.

POPPUNT, (online), <http://www.poppunt.be/public/info.jsp?f=571&lang>, gelezen op 11.04.2011

8.7. Interviews

BAETENS, L., *Het Depot*, interview met NAERT, M., Leuven, 24.03.2011.

BAETENS, L., *Villanella*, interview met VERSTAPPEN, M., Antwerpen, 28.03.2011.

BAETENS, L., *Het locatieprobleem van Democracy*, interview met VANDECAVEYE, R., Gent, 30.03.2011.

BAETENS, L., *Het locatieprobleem van Democracy*, interview met LAPORTE, K., Gent, 07.04.2011.

BAETENS, L., *Het locatieprobleem van Democracy*, interview met GHYOOT, B., Gent, 08.04.2011.

BAETENS, L., *De Kreun*, interview met ROGGEMAN, S., Kortrijk, 14.04.2011.

BAETENS, L., *Democracy (1)*, interview met SMOUT, E., Gent, 15.04.2011.

BAETENS, L., *5 voor 12*, interview met SMOUT, E., Gent, 09.05.2011.

BAETENS, L., *Democracy (2)*, interview met SMOUT, E., Gent, 09.05.2011.

8.8. E-mails

BAETENS, L., (Leen.Baetens@student.ua.ac.be), *Muziekclubs*, e-mail aan STEENS, M., (info@clubcircuit.be), 30.04.2011.

BAETENS, L., (Leen.Baetens@student.ua.ac.be), *Infrastructuursubsidies muziekclubs*, e-mail aan BOGAERT, P., (philip.bogaert@cjsm.vlaanderen.be), 6.05.2011.

BAETENS, L., (Leen.Baetens@student.ua.ac.be), e-mail aan SMOUT, E., (eric@democrazy.be), 26.05.2011.

9. Lijst van bijlagen

Hier vinden we de lijst met alle bijlagen.

Bijlage 1. Planning

Bijlage 2. Structuur van de interviews

Bijlage 3. Vragenlijst voor Het Depot, Villanella, De Kreun, 5 voor 12 en Democracy

Bijlage 4. Het Depot_Interview met Mike Naert

Bijlage 5. Villanella_Interview met Marc Verstappen

Bijlage 6. De Kreun_Interview met Stijn Roggeman

Bijlage 7. 5 voor 12_Interview met Eric Smout

Bijlage 8. Democracy (1)_Interview met Eric Smout

Bijlage 9. Democracy (2)_Interview met Eric Smout

Bijlage 10. Vragenlijst voor Rik Vandecaveye, Katrien Laporte en Bram Ghyoot

Bijlage 11. Het locatieprobleem van Democracy_Interview Rik Vandecaveye

Bijlage 12. Het locatieprobleem van Democracy_Interview met Katrien Laporte

Bijlage 13. Het locatieprobleem van Democracy_Interview met Bram Ghyoot

Bijlage 14. Groepsgesprek met Democracy

Bijlage 15. Actualiseringstabel voor een afbetaling op 15 jaar

Bijlage 16. Actualiseringstabel voor een afbetaling op 8 jaar

Bijlage 17. Dossier infrastructuur en structurele verankering. Democracy en Minnemeers.

Bijlage 18. Gemiddelde drankinkomsten Charlatan

Bijlage 19. Gemiddelde drankinkomsten Handelsbeurs

10. Bijlagen

Bijlage 1. Planning

Om het hele onderzoek gestructureerd uit te voeren en niets over het hoofd te zien, stelden we een planning op.

In de maand februari formuleerden we de probleemstelling en kozen we de onderzoeksmethode. In maart werkten we deze onderzoeksmethode verder uit en stelden we een onderzoeksplan op. We werkten ook de vragenlijsten af en hadden een eerste contact via mail met de organisaties en personen die we willen interviewen.

De interviews werden afgenomen tussen eind maart en begin mei en elk interview werd onmiddellijk uitgeschreven.

Eind april en de hele maand mei verwerkten we alle gegevens uit de interviews en stelden we ons onderzoek op punt. In mei trokken we onze conclusies en voerden we de laatste aanpassingen uit. In juni volgt tenslotte de verdediging en bedankten we de organisaties voor de tijd die ze beschikbaar stelden tijdens de interviews.

Bijlage 2. Algemene structuur interviews

Zoals uit de scriptie is gebleken is, is een groot deel van de informatie gebaseerd op interviews. Het was dus heel belangrijk dat de interviews op een wetenschappelijke wijze en conform de algemene regels werden afgenomen.

De regels voor het ontwerpen van opinievragen vonden we in Billiet & Waege (2006: 266). Voor het afnemen van het interview maakten we gebruik van een topiclijst met de volgende structuur (Wester, Renckstorf & Scheepers, 2006: 515):

a) Introductie van het onderzoek

We stellen onszelf en ons onderzoek voor en we leggen uit wat we van de respondent verwachten.

b) Eerste gespreksonderwerp

Hier moet de respondent zijn eigen gezichtspunt naar voren kunnen brengen. We informeren eerst naar zijn persoon, zijn functie binnen de organisatie en zijn achtergrond.

We vragen ook wat zijn functie was tijdens de zoektocht naar een eigen locatie en de verbouwingen.

c) Centrale gespreksonderwerp

We nemen enerzijds interviews af van de zakelijk leiders van een aantal organisaties en anderzijds van beleidspersonen.

Het interview met de algemeen leiders van de organisaties is opgesplitst in twee delen. Eerst stellen we enkele vragen over de organisatie in het algemeen. Deze vragen informeren naar de grootte van de organisatie, de doelstellingen van de organisatie, het soort activiteiten en het programma van de organisatie.

In het tweede deel komen de vragen specifiek over de locatie aan bod. Deze vragen zijn voor een groot deel gebaseerd op de thesis van Danielle De Nul. Zij deed onderzoek naar de financiële leefbaarheid van amateurgezelschappen en stelde hiervoor een vragenlijst op die aan 40 gezelschappen werd voorgelegd. Aan de hand van die vragenlijsten wou ze de invloed van een eigen zaal op de structuur, het voortbestaan van de groep, de afhankelijkheid van verschillende overheden, het financieel management, de vaste kosten en semiprofessionaliteit nagaan. Ik heb voornamelijk gebruik gemaakt van de vragen die de structuur van de organisatie en het belang van een eigen infrastructuur bevragen.

De interviewvragen zelf vinden we terug in bijlage 2.

De interviews met Katrien Laporte, Bram Ghyoot en met Rik Vandecaveye waren iets minder gestructureerd. Ook deze interviewvragen komen aan bod in bijlage 3.

Bijlage 3. Vragenlijst Het Depot, Villanella, De Kreun, 5 voor 12 en Democracy

In de vorige bijlage lichten we de algemene structuur van de interviews toe.

Hier zullen we de specifieke interviewvragen voorstellen.

Dit is de standaardlijst van de vragenlijst. Aan de uitgetypte interviews kunnen we zien dat niet aan elke organisatie dezelfde vragen werden gesteld. Dit heeft te maken met twee zaken. Ten eerste zochten we voorafgaand aan elk interview informatie op over de organisatie die we gingen interviewen. Zo vonden we soms al antwoorden op onze vragen en moesten we die niet meer stellen tijdens het interview.

Ten tweede verliepen de interviews op zich ook heel verschillend. De ene keer was het een interview volgens de vraag- en antwoordstructuur, de andere keer was de geïnterviewde de hele tijd aan het woord.

De interviews zijn opgebouwd uit twee delen. We starten met enkele algemene vragen om de organisatie te kunnen kaderen en focussen nadien op de infrastructuurvragen.

DEEL I: Algemene vragen

- 1) Kan u de organisatie kort omschrijven?
- 2) Hoe is de organisatie gestructureerd? Hoeveel mensen werken er en welke functies zijn er?
- 3) Zijn jullie actief in of met andere organisaties?
- 4) Heeft de organisatie specifieke toekomstplannen?
- 5) Werken jullie met sponsors?
- 6) Van wie krijgen jullie subsidies: de Vlaamse overheid, de stedelijke overheid en de provincie?
- 7) Wat is het aantal toeschouwers per concert of voorstelling?
- 8) Wat is het aantal concerten of voorstellingen per jaar?

DEEL II: Infrastructuurvragen

- 9) Beschikken jullie over eigen infrastructuur?
- 10) Zijn jullie eigenaar of huurder van deze infrastructuur?
- 11) Wat is de termijn van het beschikkingsrecht?
- 12) Wat is de capaciteit van de infrastructuur?
- 13) Waarom kozen jullie voor een eigen zaal?
- 14) Was/is het noodzakelijk om een eigen zaal te hebben om de toekomst van jullie organisatie te verzekeren?

- 15) Hoe hebben jullie de huidige infrastructuur gevonden?
- 16) Over welke infrastructuur beschikten jullie voordien?
- 17) Zijn jullie op zoek naar andere infrastructuur? Wat zijn de voorwaarden of eisen aan deze infrastructuur?
- 18) Heeft een eigen zaal invloed op het publiek?
- 19) Heeft een eigen zaal invloed op de publiekswerking?
- 20) Heeft een eigen zaal invloed op profilering en herkenbaarheid?
- 21) Heeft een eigen zaal invloed op jullie sponsorwerving?
- 22) Was het een financiële trigger die jullie bewogen heeft om te kiezen voor een eigen zaal?
- 23) Heeft een eigen zaal invloed op de financiële werking?
- 24) Heeft een eigen zaal invloed op jullie onafhankelijkheid qua programmatie en productie?
- 25) Heeft het stadsbestuur meegeholpen bij de zoektocht naar een eigen locatie?
- 26) Krijgen jullie subsidies voor jullie infrastructuurwerken van de provincie, de Vlaamse Gemeenschap of het stadsbestuur?
- 27) Heeft een eigen infrastructuur invloed op de hoogte van de subsidies?
- 28) Heeft een eigen infrastructuur invloed op de afhankelijkheid van de overheid voor programmatie en productie?

Behalve de eerste vier vragen kunnen we elke vraag uit het tweede deel linken met een hypothese. Dit is uitgewerkt in hoofdstuk vier.

De eerste vier vragen van het tweede deel zijn inleidende vragen die los staan van een hypothese. Toch zijn deze vragen belangrijk, ze bepalen immers het verloop van het verdere interview. Dankzij de antwoorden op deze vragen krijgen we een duidelijk inzicht in enkele fundamentele aspecten van de organisatie en haar infrastructuur.

Bijlage 4.

Het Depot: Interview Mike Naert

24 maart 2011

DEEL I: Algemene vragen

1. Kan u uw organisatie kort omschrijven?

Het Depot is een muziekcentrum, geen muziekclub. Een muziekcentrum is in tegenstelling tot een muziekclub de hele dag open en doet meer dan enkel concerten organiseren.

Wij bieden niet alleen concerten aan maar ook instrumentlessen, softwarelessen, PA-cursussen, workshops en masterclasses.

Het Depot heeft een inhoudelijke missie en dat is hét muziekcentrum van Vlaams Brabant zijn waar iedereen zich thuis voelt en zeker het rockminnend publiek en de muzikanten. Het Depot wil een warm en open huis zijn voor iedereen.

2. Hoe is de organisatie gestructureerd? Hoeveel mensen werken hier en welke functies zijn er?

Ik ben de directeur en artistiek programmator en er zijn 5 stafmedewerkers. Dat is voor muzikeducatie en projectcoördinatie (1), productie en logistiek (2), communicatie en promotie (3), administratie, ticketing en financiën (4) en externe relaties (5).

Zes medewerkers is werkelijk het minimum. De werkdruk is heel hoog, maar meer kunnen we ons niet veroorloven wegens te lage subsidies. Acht of negen medewerkers zou ideaal zijn. En dan is dit nog minder dan Trix of Muziekodroom.

We kunnen ook rekenen op een grote ploeg vrijwilligers en alles van techniek is freelance.

3. Zijn jullie actief in of met andere organisaties?

Het Depot is niet actief in Clubcircuit maar is een aantal keer per jaar wel aanwezig op de vergaderingen. We zitten ook in een (nog niet geformaliseerd overleg) met twee andere muziekcentra die net als het Depot een uitgebreide educatieve en faciliterende werking hebben: Muziekodroom en Trix. Zij zijn ook beide geen lid van Clubcircuit. Vanuit de samenwerking met ons drie proberen we het overleg met Clubcircuit te formaliseren.

We werken ook samen met alle andere culturele huizen in Leuven mee aan Kulturama en werken samen met Museum M en 30 CC voor een heel concreet project: M-idzomer. Dit is een kunstenfestival in de tuinen van museum M en in de gebouwen van museum M. Mix van beeldende kunst, performances, stand-up comedy en live muziek. De programmatie en productie van de muziek neemt het Depot op zich.

Het Depot is een belangrijke speler in Leuven, zowel voor stad als de universiteit.

In Leuven speelt de universiteit een belangrijke rol. Er is onlangs een cultuurcharter gesloten tussen de stad en de universiteit en daar zitten alle grote Leuvense cultuurhuizen in. Het Depot is daar met trots één van. De andere cultuurcentra zijn Stuk, Museum M, Cultuurcentrum en 30 cc. Er is nog een vijfde partner: een overkoepeling van enkele jongerencultuurorganisaties: Fabuleus, Artforum en Moos. We zijn een trekker op het vlak van collectieve cultuurcommunicatie.

4. Heeft Het Depot specifieke toekomstplannen?

De verbouwing is een groot project. Het ultieme doel hiervan is de fysieke integratie van de werking. Dit is ook zo in onze huidige, maar voorlopige locatie in de oude verpleegstersschool. De repetitieruimtes, de producersruimte en de workshopruimte zijn allemaal aanwezig in dezelfde locatie. Zowel de activiteiten voor muzikanten, de educatieve werking als de concertwerking bevinden zich onder één dak. Die fysieke integratie is belangrijk en geeft een ander gevoel aan je huis dan wanneer deze zaken verspreid zijn over verschillende locaties. Nu voel je ook dat het depot elke dag open is, iedereen ziet wie met wat bezig is en dit geeft een andere en positieve dynamiek aan de gehele organisatie.

5. Werken jullie met sponsors?

Ja. KBC, Stella, Coca Cola, Studio Brussel, MTV, HUMO, Win For Life en Radio 1.

6. Van wie krijgen jullie subsidies: de Vlaamse overheid, de stedelijke overheid en de provincie?

Ja, van deze drie overheden ontvangen wij subsidies. Maar over de subsidies van de Vlaamse overheid zijn we niet tevreden. Het laatste advies van de beoordelingscommissie luidde dat Het Depot te commercieel is en ervoor kiest om zijn zalen vol te steken. Maar dit is een absurde redenering. We doen heel veel moeite om onze zalen vol te krijgen maar we hebben altijd geprobeerd om een gezond evenwicht te vinden. Je moet sowieso een aantal avonden programmeren die volledig uitverkocht zullen zijn, op die manier kan je ook artiesten programmeren die veel minder evident zijn. Wij programmeren redelijk gelijkaardig met bijvoorbeeld Democracy.

Wij hebben de redenering van de Vlaamse overheid nog steeds niet kunnen ombuigen en willen deze blijven aanvechten. Het is uiteraard zo dat Het Depot vaak een grote naam vraagt. Maar dit zorgt ervoor dat het Depot bekend raakt en dat er ook volk komt naar minder populaire namen en dat de zaal veel voller zit dan in andere huizen.

De subsidies van de Vlaamse overheid zijn met de besparingen gezakt van 160.000 naar 153.000. En we ontvangen 60.000 van de stad en 50.000 van de provincie. Dit zijn structurele subsidies, voor de rest krijgen we ook nog projectsubsidies.

Het is absurd dat Het Depot minder krijgt dan sommige huizen met een kleiner bereik en kleiner potentieel. Het Depot vraagt 250.000, wat realistisch is en niet eens bij de top.

7. Wat is het aantal toeschouwers per concert of voorstelling?

Wij hebben ongeveer 55000 bezoekers per jaar.

8. Wat is het aantal concerten of voorstellingen per jaar?

We hebben ongeveer 75 optredens per jaar plus een aantal optredens op locatie en 20 externe. Dit is dus een vrij hoge bezetting.

Het Depot streeft er naar om los van de werkingskosten en de loonkosten om de concerten op jaarbasis break-even te houden. Ook hier had de Vlaamse Gemeenschap en de beoordelingscommissie een opmerking op. De werkingssubsidies dienen om je loonkosten te betalen en de commissie verwijt ons dat we teveel vragen voor personeel en een te klein artistiek budget hebben. Terwijl Het Depot net dit alles kan realiseren doordat we zo een sterk team hebben. En daardoor en door de concerten die uitverkopen kunnen we een eigen artistiek budget genereren.

Een muziekclub of muziekcentrum moet er volledig voor gaan om als vol te aanzien worden door de mensen. Dit betekent dat Het Depot meer dan één concert per maand moet organiseren en dat de programmatie van het Depot breed moet zijn. We mogen ons dus niet specifiek mag richten op één bepaald niche, maar moeten een breed spectrum in het pop- en rockgenre bespelen, met daarbij de nadruk op bepaalde concepten. Het depot staat bijvoorbeeld heel sterk in stonerrock omdat we goed samenwerken met Orange Factory. Ook soul en funk zijn populaire concepten, dit komt vanuit de eigen voorkeur en was reeds van in het begin aanwezig in de werking.

We programmeren van Yevgueni tot Motorpsycho en alles ertussen. Je moet durven breed gaan. En dit hoeft geen probleem te zijn. Het is enkel belangrijk dat je als gesubsidieerde organisatie werkt voor je publiek.

Vorig jaar hebben we met 260 000 euro subsidie 1, 5 miljoen euro omzet verwezenlijkt. Dit is heel veel voor zo 'n klein team. Dit is enkel mogelijk omdat het team zo hard werkt.

Onze economische impact ligt echter niet ver van een nuloperatie. Op het martelarenplein waren we wel een grote toeleverancier van de horeca.

DEEL II: Infrastructuurvragen

9. Beschikken jullie over eigen infrastructuur?

Ja, Zaal Eden is onze eigen infrastructuur. Dit wordt nu verbouwd, daarom zijn we nu tijdelijk verhuisd naar Kapucijnenvoer.

10. Zijn jullie eigenaar of huurder van Zaal Eden?

In het begin was Zaal Eden eigendom van de stad en was Depot de exclusieve gebruiker. Een aantal keer per jaar moest de zaal ter beschikking gesteld worden van andere initiatieven. Nu is Depot de hoofdhuurder en zijn er enkele onderhuurders. Na de renovatie van het Depot krijgen we het gebouw voor 27 jaar in erfpacht.

11. Wat is de capaciteit van deze infrastructuur?

Na de verbouwingen zal plaats zijn voor 800 personen.

12. Hoe werd deze infrastructuur gevonden?

Het Vlaams Radio Orkest verhuisde van Zaal Eden in Leuven naar Flagey in Brussel waardoor Zaal Eden leeg kwam te staan. Er waren twee mogelijke opties: ofwel zou de stad het verkopen ofwel trok Het Depot erin.

13. Wat zijn de voordelen van een eigen zaal?

Er zijn vele voordelen. Op financieel vlak ligt het in het begin wel wat moeilijk. Je hebt meer vaste kosten met een eigen locatie en dit kan zwaar doorwegen. Maar zonder eigen locatie moet je zaalhuur betalen en op lange termijn komt dit veel duurder uit dan het hebben van een locatie in eigen beheer. Uiteraard hebben we de subsidies nodig van Vlaanderen en van de stad want alles afbetalen dat zou niet lukken.

Daarnaast hebben we nog andere extra inkomsten door het beheer van een eigen zaal zoals horeca- en infrastructuurinkomsten.

Ik vind dat er geen nadelen zijn. Je moet wel meer met logistiek bezig zijn en je hebt een grotere verantwoordelijkheid maar dit weegt niet op tegen de voordelen van een eigen locatie.

Heel belangrijk is het zetten van een eigen sfeer en het creëren van een eigen vibe!! We willen een warm en open huis zijn. Wij vinden het ook belangrijk dat iedereen van het personeel aanwezig is tijdens de concertavonden, zo ziet het publiek ook wie Het Depot is en kunnen ze ons aanspreken.

Wanneer je een eigen locatie hebt, kan je jouw eigen filosofie letterlijk vertalen in je infrastructuur terwijl je bij een gehuurde zaal ⁶ die mogelijkheid niet hebt.

Het allerbelangrijkste voor ons is de concertwerking en de namen die we trekken. Het tweede belangrijkste is de sfeer en vibe die we uitstralen en de relatie die we opbouwen tussen artiesten, medewerkers, vrijwilligers en publiek. Een eigen locatie werkt op al deze punten faciliterend. Het versterkt je artistieke werking en binding met publiek en maakt je merk fysiek en niet enkel iets vaag.

Democracy is de enige club die ik ken die er in slaagt om een eigen profiel neer te zetten zonder eigen locatie. Ze hebben wel geluk dat ze zo goed als altijd in Vooruit kunnen werken en dat deze laatste geen fulltime concertprogrammatrice heeft. Democracy is op vlak van werking een van de weinige voorbeelden van hoe je als muziekclub zonder eigen locatie toch kan blijven bestaan. De club bestaat werkelijk in de hoofden van de mensen. Een van de nadelen van geen eigen zaal te hebben is dat je telkens opnieuw moet opstellen en afbreken. Als wij nu opstellen, kan alles gerust een aantal maanden blijven staan. Stel dat we toch eens moet opruimen, maar het de avond zelf te laat is of we niet voldoende gemotiveerden vinden, dan kunnen we nog altijd beslissen om het de dag nadien te doen. Wanneer je een zaal huurt, heb je die flexibiliteit niet. Een eigen locatie heeft volgens mij alleen maar voordelen.

14. Was het noodzakelijk om een eigen zaal te hebben om de toekomst van jullie organisatie te verzekeren?

Ja, Het Depot werd steeds groter. We deden steeds meer concerten zodat we niet meer altijd konden rekenen op onze partners. Om te kunnen doen wat we wouden doen, moesten we onafhankelijk worden van onze zaalverhuurders en dus over een eigen locatie beschikken. Bovendien konden we plots niet meer terecht bij een van onze partners en hadden we dus te weinig zalen om ons concerten in te organiseren. Toen is ons oog gevallen op Zaal Eden, waar we voordien al in geprogrammeerd hadden.

15. Hoe hebben jullie deze infrastructuur gevonden?

Het Depot is opgericht in lente 2003. Eerst hebben we enkele jaren gewerkt zonder eigen infrastructuur. De bedoeling was dat we dan zouden intrekken in het Entrepotgebouw aan de Vaartkom. Daar konden we niet direct in maar dit was ook niet erg. Als je organisatie nog niet volledig op poten staat is het niet altijd een voordeel om al onmiddellijk over infrastructuur te beschikken. Ik geloof eerder in een organisatie die organisch opgebouwd is dan een organisatie zoals bijvoorbeeld Trix in Antwerpen. Zij hadden direct een infrastructuur

⁶ Met gehuurde zaal wordt hier bedoeld dat je geen vaste huurder bent. Dus de situatie waarin Democracy zich bevindt.

gekregen en hebben daar direct een vrij zwaar team in moeten zetten. Die organisatie is niet organisch gegroeid. Er werken ook een aantal mensen in Trix die voor de stad werken en door de stad worden betaald, dit zorgt soms voor moeilijke situaties. Bij Muziekodroom is het een heel ander verhaal. Die club is organisch gegroeid en je merkt dit direct wanneer je daar bent. Zulke organisaties hebben veel meer feeling.

Dat het Entrepotgebouw niet beschikbaar ging zijn, vonden we dus absoluut geen probleem. We zijn heel bescheiden begonnen met op verschillende locaties op te treden. In 2004 werden de repetitiekoten van het toenmalige Fredpop atelier geïntegreerd in de werking en hadden we voor het eerst een vast adres. Toen Het Depot groter begon te worden hebben we andere locaties ingeschakeld, onder andere Zaal Eden. Op de dagen dat het VRO er niet was, konden wij er concerten organiseren. Naast Zaal Eden kon ook beroep worden gedaan op een zaal van het jeugdhuis Sojo en de zaal van het STUK.

In 2005 verhuisde het VRO van Leuven naar Brussel en wou de stad Zaal Eden verkopen. Op datzelfde moment konden we door problemen bij het jeugdhuis geen gebruik meer maken van hun zaal en ineens hadden we geen zalen meer om onze concerten in te organiseren. De renovatie van het Entrepotgebouw ging toen nog vijf jaar in beslag nemen (tot 2010) dus hebben we aan de stad gevraagd of wij niet in Zaal Eden mochten trekken. Het stad stelde ons voor de keuze: Zaal Eden of het Entrepot. Na een aantal studies kozen we voor Zaal Eden. We kregen de locatie eerst voor drie jaar in bruikleen van de stad. Deze eigen locatie betekende de echte start voor Het Depot. Sindsdien (september 2005) is het heel snel vooruit gegaan. Snel werd echter duidelijk dat ook Zaal Eden moest verbouwd worden. Deze verbouwing was gepland rond 2008-2009, maar de werken zullen pas in april 2011 starten. Wij hopen dat alles klaar is tegen zomer 2012. Na de renovatie van het Depot krijgen we het gebouw voor 27 jaar in erfpacht. Om de werken te kunnen uitvoeren moest het Depot echter weg uit Zaal Eden en moesten we dus opnieuw op zoek naar een andere tijdelijke locatie. Begin maart is Het Depot verhuisd naar Kapucijnenvoer, een oude verpleegstersschool.

Af en toe wijken we nog wel eens uit naar een andere locatie, er zijn bijvoorbeeld een aantal grotere concerten die we in de aula van de universiteit hebben laten doorgaan. Als je een eigen locatie hebt waar je 90% van de tijd je eigen ding kan doen, kan het geen kwaad om eens uit te wijken naar een andere locatie wanneer die meer geschikt zou zijn.

16. Hoe hebben jullie deze voorlopige infrastructuur gevonden?

De verpleegstersschool stond al twee jaren leeg. Na gesprekken met de Zusters van Liefde, hebben wij deze school tijdelijk ter onzer beschikking gekregen.

17. Heeft een eigen zaal invloed op het publiek?

Ja, het publiek herkent ons beter. Ze identificeren ons weldegelijk met de Zaal Eden aan het Martelarenplein.

18. Heeft een eigen zaal invloed op de publiekswerking?

Waarschijnlijk wel. Maar in het begin hadden we absoluut nog geen nood aan een vaste zaal. We hebben het geluk gehad dat we eens we een vaste zaal wouden, niet lang meer hebben moeten rondreizen. Nu zitten we wel niet op onze eigen vaste locatie, maar ze is ook vast.

19. Heeft een eigen zaal invloed op jullie profilering en herkenbaarheid?

Dit heeft zeker wel een invloed. Als je een eigen zaal hebt, kan je die gebruiken om je profiel uit te bouwen en aan op te hangen. In gehuurde zalen is dit veel moeilijker of onmogelijk.

20. Heeft een eigen zaal invloed op jullie sponsorwerving?

Ja, het is eenvoudiger om sponsors te werven met een vaste locatie waarvan wij de belangrijkste huurder zijn.

21. Was het een financiële trigger die jullie bewogen heeft om te kiezen voor een eigen zaal?

Neen, doordat de zaal van het jeugdhuis wegviel, hadden we een andere locatie nodig. Vaste huurder zijn van Zaal Eden was de enigste optie.

22. Heeft een eigen zaal invloed op jullie onafhankelijkheid qua programmatie en productie?

Ja, als je een vaste locatie voor je concerten hebt en weinig of geen rekening moet houden met andere gebruikers kan je in principe doen wat je wil.

23. Heeft het Leuvens stadsbestuur geholpen bij het zoeken naar een locatie?

Het initiatief komt voornamelijk vanuit Depot. Zaal Eden was van de stad. Wanneer Het Depot voorstelde om in Zaal Eden te trekken, zijn ze snel akkoord gegaan.

Ook het Kapucijnenvoer heeft Het Depot zelf ontdekt. Maar ik vind dit geen probleem, het is maar logisch dat wij als organisatie zelf op zoek gaan naar een locatie. Er is wel een paar keer overlegd met de stad over potentiële locaties maar daaruit is niets gekomen, omdat er ook gewoon niets is in Leuven. Er is geen overschot aan zalen of ruimtes in de stad. Dit speelt ook mee in het succes en de bekendheid van het Depot, er is gewoon geen alternatief in Leuven.

24. Krijgen jullie subsidies voor de infrastructuurwerken van de provincie, de Vlaamse Gemeenschap of de stad?

De totale kostprijs van de werken bedraagt vijf miljoen euro. De stad is bouwheer en prefinanciert alles. De stad Leuven subsidieert voor 2,7 miljoen, de Vlaamse Gemeenschap 1,3 miljoen en de provincie 150.000.

De bijdrage van de provincie kadert in de ondersteuning van jong talent uit de regio.

Depot moet ook 20% (1 miljoen) bijdragen en afbetalen in de vorm van erfpachtbijdrage.

25. Heeft een eigen infrastructuur invloed op de hoogte van jullie subsidies?

Dit heeft geen impact gehad, de hoogte van de werkingssubsidie is gelijk gebleven.

26. Heeft een eigen infrastructuur invloed op de afhankelijkheid van de overheid voor programmatie en productie?

Niet echt. Dat we een erfpachtovereenkomst met de stad hebben, speelt hier wel in mee. We moeten verantwoording afleggen voor wat we doen en we moeten de zaal als goede huisvaders beheren maar er is niemand die over onze schouders staat mee te kijken wat betreft de invulling, artistieke en zakelijke.

Dit is ook een van de redenen waardoor we kunnen doen wat we nu doen, doordat we in grote vrijheid en flexibiliteit we nu staan waar we staan. Daardoor hebben we ook mensen kunnen vinden die in ruil voor die vrijheid en flexibiliteit driedubbel zoveel van zichzelf willen geven.

Dit is een heel andere situatie dan bij Trix. Trix werkt goed maar er werken een aantal mensen die vast benoemd zijn bij de stad en die gedetacheerd zijn bij Trix. Dit geeft een ander gevoel, niet beter of slechter. Het is gewoon anders dan wanneer alles gegroeid en ontwikkeld is vanuit de medewerkers.

Bijlage 5.

Villanella: Interview Marc Verstappen

28 maart 2011

DEEL I: Algemene vragen

1. Kan u de organisatie kort omschrijven?

Villanella is opgericht in 1994 als kunstencentrum. Daar is heel bewust voor gekozen. Als kunstencentrum kan je zowel presenteren als produceren en dat was wat ik wou. Ik wou veel breder werken dan een podiumkunstenorganisatie of theatergezelschap. Op het moment dat wij ontstonden, was het voor kunstencentra nog een verplichting om een eigen infrastructuur te hebben. Villanella had dit echter niet. Toch heeft de Vlaamse regering telkens weer beslist dat Villanella, ondanks het gebrek aan eigen locatie, subsidies kreeg. In 2001 is het beleid veranderd en was het niet meer verplicht om een eigen locatie te hebben. Om de simpele reden dat privéorganisaties wanneer zij verplicht werden tot het beschikken over een eigen infrastructuur van de overheid verwachtten dat zij dit betaalden. Maar de budgetten voor infrastructuur waren zelfs na een stijging lang niet hoog genoeg om die kost te kunnen dragen. Bovendien kwamen er steeds meer organisaties bij.

In '94 was de context nog helemaal anders. Toen was er maar één theaterinfrastructuur in Vlaanderen met infrastructuur namelijk het KJT (nu Het Paleis). Bronx en Speeltheater (Kopergietery) hadden geen eigen gebouw maar dit was niet zo abnormaal die tijd.

Ik wou bewust geen eigen locatie maar toch een kunstencentrum te zijn. Die keuze was heel bewust omdat ik eerst wou beginnen met de software en niet met de hardware. We wouden eerst een sterk merk of een sterk label maken en vertrekken vanuit een soort inhoudelijke analyse waarin we ons de vraag stelden of er voor jeugdtheater een goed publiek was te vinden in de stad en of er mogelijkheden waren op het vlak van experimenten voor muziektheater enzovoort. We toonden aan dat het mogelijk is om met relatief weinig middelen een werking te starten die gericht is op artiesten en publiek.

We zijn in die zin altijd een buitenbeentje geweest binnen de andere kunstencentra. De andere kunstencentra zijn altijd heel erg gericht geweest op het ontwikkelen van de kunst en de kunstenaars. Wij hebben onszelf altijd gezien als een driehoek. De eerste pijler is het publiek, we willen de ontwikkeling van de kunst voor jongeren en jonge kinderen vooruit helpen. De tweede pijler is de kunst en de derde pijler is de functie als mediator tussen de kunst en het publiek. En hier heb je in principe geen gebouw voor nodig.

Wij hanteren het principe 'de stad als podium'. Voor ons is de stad onze speelplek. Zeker de eerste tien jaar hebben wij zeer veel stedelijke projecten gedaan. Dat was eigenlijk een voorloper van wat men nu de sociaalartistieke projecten noemt. We gingen spelen op

plekken waar het publiek zich bevindt. Dit gebeurde niet zomaar, we hadden wel degelijk een ruggengraat voor een werking. Er waren een aantal centra die geïnteresseerd waren in het organiseren van een werking voor kinderen, jongeren en scholen. Bijvoorbeeld het cultureel centrum in Berchem, de Singel in Antwerpen en Muhka. We maakten dus eigenlijk een seizoensprogrammering in drie zalen. Eigenlijk zelfs op meer locaties want we zijn ook nog gaan spelen in de zoo van Antwerpen.

De blauwdruk van Villanella vind je in het project Antwerpen '93 dat ik georganiseerd heb. Op verschillende plaatsen werden toen voorstellingen georganiseerd. De reflex om te zoeken naar publiek waar het publiek zit en daar te gaan spelen, hebben we vanaf het begin gehad. De eerste jaren hebben we wel moeten zoeken naar de middelen om te kunnen doen wat we wilden doen. We hebben toen vijf jaar aan een stuk een projectsubsidie gekregen om voorstellingen te maken waarmee we dan naar scholen trokken. We waren voortdurend 'on the move'.

Die tournees gingen vaak ook door Europa. Een aantal voorstellingen waren internationale hits en zo creëerden we omzet en geld om de organisatie uit te bouwen. Het is dus mogelijk om je inhoudelijk project te ontplooiën zonder eigen locatie. Door de afwezigheid van een eigen huis kan je een totaal andere organisatiestructuur opzetten dan centra met een huis.

Wij hebben van het gebrek aan een eigen locatie een voordeel gemaakt door van in het begin een projectorganisatie uit te bouwen. Dit is een vlakke organisatiestructuur waarbij een organisatie verschillende projecten heeft met telkens een andere projectleider. Na verloop van tijd krijg je een aantal specialisaties en ontwikkelt ieder zijn eigen kwaliteiten. Enkele van onze projecten zijn bijvoorbeeld Goesting en Hotel Ideal. Binnenkort komt er opnieuw een project aan op linkeroever samen met Laika. Het voordeel van de organisatie stap voor stap uit te bouwen was dat we snel ook voor anderen zijn kunnen gaan werken. We hebben bijvoorbeeld in opdracht van stad Antwerpen het Paul van Ostaijen-jaar georganiseerd, we hebben veel projecten gedaan voor de stad Brugge en we organiseerden zelfs eens de Gouden Uil. Als projectorganisatie konden we dit perfect organiseren, we bezitten de capaciteiten en de mogelijkheden voor een dergelijke organisatie.

Begin de jaren '90 is er veel veranderd op het vlak van subsidiëring. Onder andere dankzij Ministers Dewael en Anciaux. Daardoor waren er veel meer overheidsopdrachten mogelijk. En daar zijn wij snel op beginnen inzetten, samen met andere externe opdrachten. Wij zochten naar nieuwe en originele projecten en hadden als voordeel geen eigen zaal te hebben. Zo waren we veel meer bezig met wat de productie nodig had in plaats van alles af te stemmen op de infrastructuur. We hebben altijd proberen kijken wat de beste locatie is om

een project te spelen. Ik ben er een zeer grote voorstander van om elke organisatie te verplichten minstens een aantal keer per jaar buiten zijn deuren te treden.

Voor het uitvoeren van dergelijke projecten werden we bovendien ook betaald, wat ons de mogelijkheid gaf om andere dingen te doen en te netwerken en goede relaties met verschillende partners te onderhouden. Zowel met Studio Brussel als Radio 1, De Morgen als De Standaard, als HUMO en Knack hebben we goede relaties. Als projectorganisatie komen we voortdurend op nieuwe terreinen en zo worden we verplicht na te denken.

Het grote voordeel van tien jaar werking zonder zaal is dat je jezelf schoolt tot netwerkorganisatie. Intern ontwikkelt alles zich organisch, iedereen heeft vele verantwoordelijkheden en een grote verantwoordelijkheid betekent een groot werkgelek. Extern ben je verplicht om een netwerk met partners te onderhouden zoals met Petrol en 5 voor 12. Je bouwt andere publieksbanden op. Die zijn daarom niet beter, ze zijn in elk geval vluchtiger dan bij een organisatie met een vaste locatie. Telkens je op een andere locatie speelt, creëer je een nieuwe identiteit en hangt er een andere sfeer. We hanteren geen gestroomlijnde communicatie maar werken per project. Een van de redenen waarom we zowel in het nieuws van de Standaard als de Morgen komen en zowel op Studio Brussel als Radio1 is omdat Villanella enkel te koop is per project. Het voordeel hiervan is dat je sterke merken creëert. Maar het nadeel is dat niemand precies weet wie of wat erachter zit, wie het moederhuis is.

Dit probleem komt opnieuw terug met het intrekken in de Studio. Studio Herman Teirlinck is een merk dat oneindig keer sterker is dan Villanella en heeft een zeer grote emotionele en historische waarde. Er moet dus nagedacht worden over de vraag hoe hard we ons daar voor gaan schuiven of omgekeerd: hoe hard wij de Studio voor ons laten schuiven. Studio Herman Teirlinck zal in elk geval sowieso de Studio heten.

De grote vrijheid die er in Vlaanderen is, is van heel groot belang geweest voor de ontwikkeling van Villanella. Voor kunstencentra zijn er maar zeer weinig beperkingen; je centrale missie moet kloppen en je moet je cijfers halen. En dit lukt ons: we moeten 100 activiteiten per jaar doen, maar we doen er 300, we moeten 12 procent eigen inkomsten halen, maar halen er 90 procent.

Na tien à vijftien jaar zijn we er uiteindelijk last van beginnen hebben dat we geen eigen infrastructuur hadden. Op het moment dat je een goede werking hebt; je cijfers zijn in orde, je doet speciale en nieuwe dingen en voegt iets toe aan het landschap, dan krijg je na verloop van tijd nood aan een eigen plek omdat je aantal activiteiten te groot wordt in vergelijking met wat je ter beschikking kan krijgen van partners. Er is een kritische grens, eens die overschreden wordt, heb je een eigen locatie nodig. Deze kritische grens was voor ons voornamelijk kwantitatief. Villanella zit hier wel in een aparte context omdat wij nooit huur hebben hoeven te betalen. Wij kregen programmatiebudgetten om ons ding te doen maar

hebben bijna nooit gehoord. Op een bepaald moment wouden we kunstenaars ook structureel steunen: jonge kunstenaars konden bij ons een kleine projectsubsidie verkrijgen maar daarvoor heb je werkplekken nodig, en dit konden we niet bieden. De switch naar een eigen locatie was een soort natuurlijkheid, het had te maken met een kwantitatieve noodzaak: we hadden ruimte nodig voor productie en presentatie. Ten tweede was de Studio ook gewoon een kans. Dit is uiteraard geen overhaaste beslissing geweest. We hebben zelfs ook een plan uitgewerkt om met De Singel samen te werken, maar De Singel heeft dit afgewezen. Villanella was te groot om te huizen in de gebouwen van De Singel zonder te voorkomen dat beide organisaties elkaar zouden besmetten.

De Studio was bovendien niet zomaar een gebouw, het was een ultieme kans. We wouden niet zomaar in eender welk gebouw trekken. Dit kwam dus zeer goed uit, temeer we steeds meer tegen de praktische bezwaren van het ontbreken van een eigen locatie aanliepen. Bovendien spreekt ook de omgeving waarin de Studio ligt ons aan. Zowel de kunstomgeving, de stedelijke context, maar ook Vlaanderen. In Vlaanderen heeft het jeugdtheater een probleem van zichtbaarheid omdat ze telkens op verschillende plaatsen moeten spelen. Met deze vestiging op een vaste locatie en de creatie van een huis keren we eigenlijk terug naar de roots, na 17 jaar. Wij geloven echter niet in het principe van 'de programmator weet alles'. Door het ontwikkelen van een netwerk kunnen we vragen wie we willen en zelf op zoek gaan. Dit beslissen we niet alleen maar we vragen een soort betrokkenheid van het publiek. We zijn een open instelling, zowel letterlijk als figuurlijk. De Studio pakt dit DNA mee. We werken met zeven partners in de Studio, maar wij bepalen niet wat zij spelen, uiteraard moeten afspraken gemaakt worden maar er wordt steeds gezocht naar een consensus. Die partners betalen huur aan Villanella. Villanella is de hoofdgebruiker, bestuurt het huis, zorgt dat het huis functioneert, is de conciërge.

Nu kunnen we met zes gezelschappen samen de communicatie en marketing doen.

Eigenlijk een omgekeerde beweging: vroeger gebruikten we sterke merken zoals Muhka, CC Berchem en de Singel om het merk Villanella en nu willen we de Studio gebruiken om al die merken sterker en zichtbaarder te maken.

Het is zeer positief dat we tijdens de zomer al eens in de Studio hebben kunnen werken. We leerden het gebouw kennen en het was een goede oefening om te bepalen hoeveel personeel nodig is om het gebouw te runnen en projecten te organiseren.

2. Zijn jullie actief in of met andere organisaties?

Ja, in De nachten en Kunstbende. Villanella zal ook samen met theaterpartners Laika, FroeFroe, Luxemburg vzw, Muziektheater Transparant, Het Gevolg en De Maan in Studio zitten en dit houdt meer in dan het delen van een gebouw.

3. Hoe is de organisatie gestructureerd? Welke functies zijn er?

We werken hier met 12 personen waaronder ik, de algemeen leider, een zakelijk leider en zakelijk medewerker, een programmator, twee personen voor de communicatie, een iemand voor productie, een iemand voor techniek, twee personen voor de Kunstbende, een iemand voor de verkoop en planning en een webredacteur. Daarnaast kunnen we ook rekenen op de inzet van vrijwilligers.

4. Heeft Villanella specifieke toekomstplannen?

De intrek in de Studio en samenwerking met zes andere organisaties is een belangrijk project in de toekomst

5. Werken jullie met sponsors?

Ja, Villanella wordt gesponsord door De Standaard, De Morgen, Knack, Humo, Radio 1, Studio Brussel. We kunnen al deze sponsors aantrekken omdat we per project werken en ook op die manier op zoek gaan naar sponsors.

6. Van wie krijgen jullie subsidies: de Vlaamse Gemeenschap, de provincie Antwerpen en de stad Antwerpen?

Van de Stad Antwerpen en Vlaamse Gemeenschap.

7. Wat is het aantal toeschouwers per jaar?

We bereiken per jaar gemiddeld 35.000 - 40.000 toeschouwers.

De Studio heeft een voorzien bereik van 30.000-40.000 toeschouwers per jaar. Eventueel zelfs 50.000 wanneer we daar de nachtprogramma's bij rekenen.

8. Wat is het aantal concerten of voorstellingen per jaar?

Villanella organiseert en produceert in totaal ongeveer een 250tal activiteiten per jaar.

DEEL II: Infrastructuurvragen

9. Beschikken jullie wel/niet over eigen infrastructuur?

We zijn nu nog een rondreizende organisatie maar voor niet lang meer. In mei of juni zal het contract getekend worden dat onze intrek in de Studio vastlegt.

10. Zijn jullie eigenaar van deze infrastructuur?

Het pand is eigendom van de Artesis, wij krijgen het in erfpacht. Zo kunnen we de regie van de bouw in eigen handen houden. Het voordeel is dat je als privé-instelling sneller kan werken dan een overheid. We kunnen niet om het even wat doen maar zijn wel veel vrijer.

11. Wat is de termijn van het beschikkingsrecht?

Dit is in onderhandeling, eind mei of eind juni zal dit duidelijk zijn.

12. Hoe hebben jullie Studio Herman Teirlinck gevonden?

In zomer 2005 organiseerde Villanella voor het eerst 'Studio Villanella' in Studio Herman Teirlinck. In 2008 zou het gebouw leeg komen te staan door dat de kleinkunstafdeling naar De Singel verhuist. Toen hebben we al laten verstaan dat we er graag in zou trekken. In 2009 hebben we de Studio gekocht. We zijn op zoek gegaan naar geld bij verschillende overheden – de stad en de provincie Antwerpen en de departementen cultuur, jeugd en onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap - en privé-instellingen. Het geld komt echter niet zo makkelijk binnen. Er moet minstens 2,5 miljoen euro gevonden worden om te kunnen starten.

Over het renovatiebedrag lopen de meningen echter uiteen. De technische dienst van de provincie denkt dat er uitgebreide werkzaamheden nodig zijn om het gebouw bruikbaar te maken. In dat scenario bedraagt het kostenplaatje twaalf miljoen euro en sluit het gebouw drie jaar. Maar wij verkiezen een andere aanpak. Met een eerste schijf van 2,5 miljoen euro kunnen we het gebouw in een jaar tijd veilig en toegankelijk maken. Ons voorbeeld is Vooruit in Gent. Daar heeft het ook twintig jaar geduurd voor men helemaal rond was. Het is mogelijk een gebouw tot leven te wekken en er ondertussen in te werken. Beter dan dat het er helemaal leeg staat.

13. Heeft een eigen zaal invloed op jullie sponsorwerving?

Ja. Over het algemeen hebben we een stevig netwerk van mediasponsors gehad tot nu toe. Dat was dus niet afhankelijk van wel of geen lokatie hebben. Integendeel: we slaagden erin om sponsoring aan te trekken per project wat ons juist een grote vrijheid van handelen heeft gegeven. We hadden De Morgen en De Standaard, HUMO en Knack, Radio1 en Studio Brussel. Het intrekken in het gebouw creëert natuurlijk een "momentum" en dat gaan we zeker gebruiken voor het benaderen van sponsors en mecenasen.

Vorig jaar hadden we dankzij de Studio een belangrijke cash sponsoring van Red Bull die er anders niet was geweest. Dus een eigen locatie zorgt zeker voor een toename van sponsors.

14. Heeft een eigen zaal invloed op de financiële werking?

We hebben voordien nooit huur moeten betalen, maar zullen nu meer kosten hebben. En hopelijk ook meer inkomsten.

15. Julie zijn op zoek naar een vaste locatie, zal dit jullie werking niet beïnvloeden of wijzigen?

Dit zal de werking niet wijzigen, het zwerversbestaan blijft behouden. Villanella zal in Studio Herman Teirlinck intrekken maar ook nog projecten op locatie doen. In principe is de Studio iets dat bij de huidige werking komt, maar niet in de plaats van. Het vervangt onze werking zonder locatie niet.

Voor een project als bijvoorbeeld De Kunstbende is het essentieel dat dit goed gespreid is over tiental plekken in Vlaanderen, dus dit zal ondanks dat we een eigen locatie hebben zo blijven.

Rond de Studio wordt ook een tweede netwerk gebouwd dat zich richt op jong talent en opleidingen. En dit heel breed, niet enkel toegepast op kunstrichtingen. De opleidingen (masterclasses) worden gegeven door docenten en zijn toegepast op media, journalistiek, journalistiek, fotografie, digitalisering, cultuur enz. We doen dit vanuit de gedachte dat we niet alleen jonge artiesten vooruit willen helpen, dit is voor ons de vroegere definitie van een kunstencentrum. Wij draaien die definitie om door een aanbod te creëren voor mensen die talent hebben en gedreven zijn, die een mix zoeken tussen een artistieke carrière, professionele carrière, geld verdienen, skills hebben, reeds een opleiding hebben genoten en ervaring hebben. De opleiding zijn ook gericht op buitenlanders. Ons opleidingssysteem is veel te regionalistisch, met de masterclasses willen we internationale talenten aantrekken. Enerzijds wil Villanella met de Studio een podium zijn voor de betere jeugdvoorstellingen. Zo wordt de theaterzaal gereserveerd voor de partners van het huis, Laika, Theater Froe Froe, Luxemburg en Muziektheater Transparant, maar ook voor gezelschappen als fABULEUS, Kopergieterij en Zonzo.

Anderzijds moet de Studio ook een competentiecentrum worden voor jonge creatievelingen. We denken aan workshops van topmensen uit sectoren van gaming tot literatuur, multidisciplinaire events en cursussen fundraising en pitchen voor jonge starters.

16. Heeft een eigen zaal invloed op jullie onafhankelijkheid qua productie en programmatie?

Ja, we zullen minder afhankelijk zijn van partners voor het organiseren van onze activiteiten.

17. Heeft het stadsbestuur geholpen bij de zoektocht naar een locatie?

Het stadsbestuur heeft niet actief mee helpen zoeken maar zij heeft wel voorstellen aangereikt en ondersteund.

18. Krijgen jullie subsidies voor jullie infrastructuurwerken van de provincie, de Vlaamse Gemeenschap of de stad Antwerpen?

Dat hopen we. Voor de eerste fase van de werken rekenen we op 1 miljoen van de provincie en 1 miljoen privé-inkomsten. Die 2 miljoen gaan we proberen verdubbelen met Europa.

Voor de tweede fase willen we de privéfinanciering uitbreiden en het publiek mee laten participeren. Maar dit is nog niet opgestart. We willen eerst officieel het contract tekenen alvorens dit naar het publiek en de privésector te communiceren.

19. Heeft een eigen infrastructuur invloed op de hoogte van de subsidies?

Doordat we een eigen locatie zullen hebben, hebben we 400.000-500.000 euro meer werkingssubsidies nodig. Dit bedrag zal in het nieuw beleidsplan komen en we zijn ervan overtuigd dat we dit zullen krijgen.

20. Heeft een eigen infrastructuur invloed op de afhankelijkheid van de overheid voor programmatie en productie?

Niet echt voor productie en programmatie, wel op financieel vlak. Maar dit hoort erbij. Het is een gegeven en het kan niet anders. Met podiumkunsten valt geen geld te verdienen. Totaal privé werken gaat niet. Bij popmuziek zoals bijvoorbeeld de AB kan dit wel, terwijl zij wel veel subsidies krijgen!

Bijlage 6.

De Kreun: Interview Stijn Roggeman: De Kreun

14 april 2011

DEEL I: Algemene vragen

1. Kan u uw organisatie kort omschrijven?

De Kreun is een muziekclub.

2. Hoe is de organisatie gestructureerd? Hoeveel mensen werken hier en welke functies zijn er?

We werken hier met vijf personen; ik als algemeen directeur, iemand voor programmatie en administratie, iemand voor programmatie en creatie, iemand voor coproducties, educatie en popinfo (Pop up) en iemand voor communicatie en promotie.

3. Zijn jullie actief in of met andere organisaties?

Ja, we werken heel hard samen met ander Kortijkse spelers voor Kortijk Congé.

En we doen ook vele coproducties. Vorig jaar hebben we 51 producties gedaan waarvan 15 coproducties.

4. Werken jullie met sponsors?

Ja, Hogeschool West-Vlaanderen, Brooklyn, Studio Brussel, Win For Life, MTV.

5. Van wie krijgen jullie subsidies: Vlaamse overheid, stedelijke overheid, provincie?

We ontvangen van alle drie deze overheden subsidies.

6. Wat is het Aantal concerten per jaar?

Vorig jaar organiseerden we 51 concerten en 12 externe activiteiten.

7. Wat is de capaciteit van de infrastructuur?

De huidige zaal heeft een capaciteit van 600 personen. In Limelight konden 240 personen. In Bissegem 180 personen.

DEEL II: Infrastructuurvragen

8. Jullie beschikken over eigen infrastructuur. Zijn jullie eigenaar of huurder?

Wij zijn eigenaar van deze infrastructuur.

9. Om welke redenen kozen jullie voor een eigen infrastructuur?

De Kreun bestaat nu 30 jaar, we zijn ontstaan in 1981. Sedert 10 jaar was het de bedoeling om echt groot te worden. Vanuit dit elan hebben we meegeholpen aan de ontwikkeling van het muziekdecreet en het ontstaan van Clubcircuit. In diezelfde beweging is de idee ontstaan om op zoek te gaan naar een betere locatie.

De reden was zeker niet financieel. We hadden veel minder kosten aan de zaal in Bissegem dan dat we nu hebben. Bovendien zitten we nog met een afbetaling die 150% bedraagt van de huur van onze tijdelijke locatie (Limelight).

Het exploiteren van een eigen zaal houdt een enorme kost in. We hebben geen extra subsidies ontvangen voor het uitbaten van een eigen zaal. Het was een van de voorwaarden van FoCI, dat je jouw eigen zaal kan uitbaten met de middelen die je op dat moment bezit. Die kosten omvatten onder andere onderhoud. Na elk concert komt er bijvoorbeeld een kuisfirma (Cleaning Boy) en dit kost ons 250 euro. We kunnen dus gegarandeerd 250 euro extra per concert bijschreven bij onze kosten.

We exploiteren onze zaal en hiermee halen we natuurlijk heel wat geld op. Los van de festivals kostten de 51 concertavonden die we vorig jaar gegeven hebben ons 50.000 euro. En met de 12 externe activiteiten haalden we 30.000 euro binnen.

De onafhankelijkheid op vlak van programmatie en productie die we nu hebben is groter dan in Bissegem en Limelight in de zin dat we nu een veel ruimere zaal hebben. Vooral in Limelight konden we niet onafhankelijk werken door klachten van geluidsoverlast. We hebben daar niet echt ons zin kunnen doen en veel op locatie gewerkt.

Qua publieksbereik hebben we met deze nieuwe zaal ook een enorme evolutie doorgemaakt. Dit is uiteraard niet alleen een gevolg van ons nieuwe gebouw. Het heeft ook te maken met ons personeelsbeleid, ons organisatorisch beleid. Maar het gebouw heeft hier zeker ook toe bijgedragen. Sinds we dit gebouw hebben, hebben we volop kunnen inzetten op profilering en publieksbereik.

Ons communitybeleid is helemaal gewijzigd sinds we in dit gebouw zitten. Het communitybeleid hebben we in eerste instantie opgebouwd rond het gebouw. Het was de bedoeling om rond dit gebouw een sfeer en een gevoel te creëren, een thuis te maken voor artiesten en publiek. Na verloop van tijd konden we het gebouw zelf opzij zetten omdat er een voldoende sterk beeld was gecreëerd.

Op vlak van comfort is deze nieuwe zaal ook zeker een voordeel. Ik heb het hier niet over het op- en afbouwen van materiaal. Aangezien we in Bissegem de enige huurder waren, konden we daar ook altijd ons materiaal laten staan. In de nieuwe zaal is dit niet anders. Het is vooral aangenaam om te werken in een nieuwbouw waar je zelf de plannen hebt mee kunnen uittekenen. Het op- en afbouwen van materiaal is uiteraard een element dat mee speelt. Voor wie geen vaste locatie heeft en op verschillende gehuurde locaties concerten organiseert is dit een enorme kost.

Het nadeel is wel dat we onder een veel hogere druk moeten werken. We moeten de exploitatie van een gebouw erbij nemen, zonder dat we iemand extra kunnen aanwerven. Het feit dat we over een eigen infrastructuur beschikken, heeft dus geen impact op onze subsidies.

We ervaren ook een groter verantwoordelijkheidsgevoel tegenover de maatschappij. We hebben ongeveer een miljoen euro subsidies gekregen en worden verwacht om af en toe de drempel te verlagen en publiekstrekking te programmeren. Bovendien leidt het huizen in een nieuw gebouw tot een grote mentale belasting. Je wil alles proper houden en dit vergt veel tijd, geld en energie. Dan zijn er ook de hoge onderhoudskosten, EGW, de complexiteit van de technische kant van een eigen infrastructuur en de verzekering, hoewel die op zich nog meevalt.

Een laatste nadeel is het groter risico dat je hebt door het bezitten van een eigen locatie. Doordat we een eigen locatie hebben, komen we nog zeer weinig buiten. In ons eigen gebouw kunnen we kostenefficiënter werken maar betekent dit dat je ook artistiek beter werkt? Toch kunnen we het ons niet permitteren om veel op locatie te werken. Daarvoor is dit gebouw een veel te grote investering geweest en moeten we bovendien nog te veel afbetalen.

Dat we niet veel buiten komen, betekent niet alsof we op een eiland leven en enkel met ons zelf bezig zijn. We doen ook vele coproducties en werken samen met andere partners voor Kortrijk Congé.

10. Was het noodzakelijk om een eigen zaal te hebben om de toekomst van jullie organisatie te verzekeren?

Ja, we huurden voordien een zaal in Bissegem en die was oud en versleten. We wilden groeien maar dit kon niet in Bissegem, we wilden naar het centrum van Kortrijk en we wilden onze werking veel beter kunnen omkaderen, zowel voor artiesten als publiek. Daarvoor hadden we geschikte infrastructuur nodig.

We zijn gestart met het bouwproject eind jaren 90. Begin de jaren 2000 was er een dynamiek die er voor zorgde dat er veel in culturele infrastructuur werd geïnvesteerd, ook in Leuven.

Vanuit die dynamiek ging men onder andere investeren in kunstencentrum Buda. Wij zijn toen naar de stad gestapt met een voorstel voor onze nieuwe concertzaal. Na veel onderhandelen was het voor de stad in orde, met als enige voorwaarde dat zij er geen geld in gingen steken. Stefaan Declerck was toen burgemeester en was niet echt een voorstander van het bouwproject. Hij had liever gezien dat er een complex kwam waar ook ruimte was voor een multimediale bibliotheek. Wanneer we echter in dit verhaal waren mee gestapt, stond ons gebouw er nu nog niet.

In 2008 is alles uiteindelijk gestart. De plannen werden uitgetekend en de middelen werden verzameld. We hebben middelen verzameld bij FoCI en een eigen financieringsplan opgesteld.

In 2008 startten we met de bouw, dit was toen nog zonder recht van opstal. Dit betekent dat het terrein toen nog van de stad was. Door echter al te beginnen met bouwen, wilden we wat druk uitoefenen.

11. Over welke infrastructuur beschikten jullie voordien?

Onze eerste zaal was Bissegem. We zijn niet onmiddellijk van de zaal in Bissegem naar deze locatie gegaan, ertussen hebben we nog drie jaar in Limelight gezeten. Dit was een bewuste keuze omdat we niet overhaast de stap wouden maken naar een plaats in het centrum. Het was voor ons goed om hiervan eerst even te proeven in de Limelight. Daar waren we ook de enige huurder, maar het gebouw was in slechte staat. Het was oud en slecht geïsoleerd, waardoor we zeer veel problemen hebben gehad met geluidsoverlast. Het was zelfs zo erg dat we het laatste jaar veel op andere locaties gewerkt hebben, omdat het daar niet meer te doen was wegens voortdurende klachten van geluidsoverlast. In Bissegem en Limelight waren we de enige huurder.

12. Heeft een eigen zaal invloed op jullie sponsorwerving?

Ja, het is veel eenvoudiger om sponsors te werven, met een eigen zaal. Zo kunnen we ons veel duidelijke profileren. Onze barinkomsten zijn ook gestegen maar recht evenredig met aantal bezoekers want we hadden in Bissegem en in de Limelight al een bar. Een hoog drankverbruik trekt bovendien ook sponsors aan.

13. Heeft de stad geholpen in de zoektocht naar een nieuwe locatie?

De stad heeft niet meegeholpen in deze zoektocht. We hebben alles zelf gedaan en uitgezocht. Zij hebben enkel de goedkeuring gegeven.

14. Kregen jullie subsidies voor de infrastructuurwerken van de stad Kortrijk, de provincie en Vlaanderen?

Uiteindelijk kregen we een subsidie van de provincie ter waarde van 125.000 euro. De stad kon toen niet achterblijven en heeft ook 125.000 euro op tafel gelegd. De Vlaamse regering legde via FoCI 900.000 euro op tafel en wij zijn een lening aangegaan twv 600.000 euro. We hebben ook subsidies van Europa ontvangen ter waarde van 200.000 euro.

15. Heeft een eigen infrastructuur invloed op de hoogte van jullie subsidies?

Neen, we moeten de zaal met onze eigen middelen exploiteren. Voor een dergelijke werking, met de exploitatie van een zulke zaal krijgen we in principe te weinig subsidies. We staan onder veel druk en werken zeer hard. Dit kan niet blijven duren.

16. Heeft een eigen infrastructuur invloed op de afhankelijkheid van de overheid voor programmatie en productie?

Neen, we moeten wel een aantal publiekstrekkingen voorzien maar ervaren dit niet als een afhankelijkheid. We zetten ons trouwens bewust af tegen een te grote overheidsinmenging.

Bijlage 7.

5 voor 12: Interview Eric Smout.

9 mei 2011

DEEL I: Algemene vragen

1. Kan u de organisatie kort omschrijven?

5 voor 12 is opgericht in Gent in 1994 en organiseerde ter gelegenheid van de twaalfde verjaardag van Studio Brussel 5 concerten, vandaar ook de naam “5 voor 12”. Hieruit is het technofestival Ten Days Off gegroeid en enkele jaren later is de organisatie naar Antwerpen getrokken. Daar ontplooidde ze een clubwerking en De Nachten⁷. Petrol is ontstaan in 2004 en wordt uitgebaat door 5 voor 12. Dit is opgestart als een tijdelijke locatie want 5 voor 12 werkte toen telkens voor een aantal maanden op verschillende locaties. Petrol is uiteindelijk onze permanente concertlocatie geworden omdat ze zo goed was. De toekomst van die locatie is echter heel onzeker. Het nieuw voetbalstadion van Beerschot komt misschien op 't Zuid. Er is nog geen beslissing genomen en in afwachting hiervan mag 5 voor 12 haar werking in Petrol blijven organiseren. Er is echter geen lange termijn zekerheid. 5 voor 12 huurt Petrol van het stedelijk ontwikkelingsbedrijf van de stad Antwerpen en die keurt gezien de onzekerheid over de locatie enkel huurovereenkomsten voor maximum een jaar goed. 5 voor 12 heeft nog geen plan B.

2. Zijn er gelijkenissen met Democracy?

De verankering van 5 voor 12 in de stad is veel minder dan Democracy. Democracy heeft verschillende goedlopende en sterke samenwerkingen in de stad maar 5 voor 12 niet. Er is een verankering dankzij Petrol en de samenwerking met Villanella voor de Nachten maar buiten deze twee zijn er weinig andere. Petrol moet daarom structurele partners zoeken. Zelfs al draait de werking in Petrol nog op volle toeren.

3. Is 5 voor 12 actief in of met andere organisaties?

In samenwerking met Antwerpen Open organiseert 5 voor 12 jaarlijks een project in het kader van de Zomer van Antwerpen (o.a. Luna, Cuba, Liverpool, Hospitaal, Petrol De Luxe). In opdracht van Studio Brussel zet 5 voor 12 geregeld evenementen op (Stubru Punt Uit) of worden programma's live voor een publiek gepresenteerd (o.a. Collage, Club Brussel).

7 De Nachten is een uniek festival met muziek, literatuur, ervaringstheater en video. Het is het resultaat van een samenwerking tussen Villanella, 5 voor 12 en de Singel. Onlangs raakte echter bekend dat De Nachten er na 15 jaar een punt achter zet omdat het tijd was voor iets nieuws.

Daarnaast zijn er tal van eenmalige samenwerkingsverbanden, tijdelijke projecten (bv. Soirée Gainsbourg, Clubside Down) en muzikeducatieve activiteiten (bv. workshops dj doe, sampling, hiphop). En uiteraard is er de samenwerking met Villanella en de Singel voor De Nachten.

4. Hoe is de organisatie gestructureerd? Hoeveel mensen werken er en welke functies zijn er?

5 voor 12 werkt met 5 personeelsleden: een coördinator, verantwoordelijke communicatie, productiemedewerker, verantwoordelijke horeca en verantwoordelijke boekhouding en administratie. Tijdens activiteiten wordt het team aangevuld met een viertal freelance medewerkers. Daarnaast kan 5 voor 12 rekenen op veel vrijwilligers en tijdelijke werkrachten.

5. Werkt 5 voor 12 met sponsors?

Ja, 5 voor 12 heeft veel sponsors waarvan voornamelijk horecasponsors: Maes, Red Bull, Coca Cola ...

6. Van wie kreeg 5 voor 12 subsidies: de Vlaamse overheid, de stedelijke overheid en de provincie?

Ja, de meeste subsidies komen van de Vlaamse en stedelijke overheid.

7. Wat is het aantal toeschouwers per jaar ?

Ongeveer 80.000 per jaar. Maar De Nachten stopt er mee, dit zal een effect hebben op de bezoekerscijfers.

8. Wat is het aantal concerten of voorstellingen per jaar?

5 voor 12 doet 30 tot 40 activiteiten per jaar.

DEEL II: Infrastructuurvragen

1. Beschikken over eigen infrastructuur?

Tot aan de zomer van 2004 had 5 voor 12 geen eigen ruimte, en werkte de vzw met verschillende podia: o.a. Hof ter Lo, Monty, Bourla, Vooruit en Café D'Anvers. In 2004 ontstond Petrol en werd die uitgebaat door 5 voor 12. Zoals reeds vermeld is hier geen lange termijnvisie want 5 voor 12 huurt Petrol van het stadsontwikkelingsbedrijf dat slechts voor maximum één jaar een huurcontract verleent.

2. Is 5 voor 12 de eigenaar of huurder van deze locatie?

5 voor 12 is de enige huurder maar eigenlijk is het zelfs geen huurcontract maar een ter beschikkingstelling. Dit geeft geen rechten op lange termijn en is dus zowat het slechtst contract dat je kan hebben.

3. Wat is de termijn van het beschikkingsrecht?

Maximum 1 jaar.

4. Wat is de capaciteit van de infrastructuur?

1200 personen.

5. Waarom kozen jullie voor een eigen zaal?

Aan een eigen zaal zijn allerlei voordelen verbonden.

Zowel qua programmatie, productie, profilering en publieksbereik. 5 voor 12 heeft met Petrol een enorme groei doorgemaakt.

Aan de profilering moet voortdurend gewerkt worden, zelfs met een vaste locatie. 5 voor 12 was vroeger de leidende figuur in het Antwerpse clubcircuit. Nu is Trix veel meer opgekomen en heeft zij die rol van 5 voor 12 overgenomen. Trix programmeert veel breder dan 5 voor 12 doet. 5 voor 12 is zich gaan toespitsen op een beperkt aantal genres en wordt veel enger in werking dan Trix. 5 voor 12 moet zich herprofilieren en herpakken. 5 voor 12 wordt te veel gepercipieerd als fuifzaal voor jonge gasten terwijl dat niet zo is. Er moet iets veranderen aan de beeldvorming.

Op financieel vlak is de intrek in Petrol geen voordeel geweest. 5 voor 12 heeft alle kosten aan Petrol eerst zelf betaald. Pas 3 jaar na de opening heeft de stad beslist om gedurende zes jaar een subsidie van 75.000 euro toe te kennen. Het verhaal is dubbel. De verbouwingen waren financieel gezien een heel zware last maar zorgden ook voor een gigantische omzetstijging. Wat wel vast staat is dat 5 voor 12 er nu zeker niet beter voor staat dan toen. De kosten wegen zwaar door, 5 voor 12 kampt nog steeds met een verlies dat zeer moeilijk weg te werken is. Die subsidie zorgt ervoor dat de kost om een zaal te exploiteren wel heel laag ligt, 5 voor 12 heeft een eigen PA kunnen aankopen. Het helpt wel iets maar niet alles.

5 voor 12 heeft met die verbouwingen een heel groot risico genomen. Petrol is zonder overgangperiode van tijdelijke locatie een permanente locatie geworden. Tijdens de verbouwingen waren er nog steeds activiteiten.

Ook nu nog zit het bij 5 voor 12 qua financiën nog niet volledig in orde. Ze heeft nu wel een zaal maar kan niet zeggen dat er al is. Als Democracy ooit aan een infrastructuurproject zou beginnen, moet het zeker niet op deze manier. Dit was te risicovol.

6. Was het noodzakelijk om een eigen zaal te hebben om de toekomst van 5 voor 12 te verzekeren?

De locatie was inderdaad essentieel voor de werking. Dat we voordien al even op zoek waren illustreert dit ook. Het is belangrijk te beseffen dat de situatie in Antwerpen veel anders is dan in Gent. In Antwerpen is er niet zoiets als Vooruit of Handelsbeurs waar 5 voor 12 over kan beschikken. De zoektocht naar een eigen zaal is dan ook moeilijk te vergelijken met die van Democracy.

7. Hoe hebben jullie de huidige infrastructuur gevonden?

We hebben Petrol zelf gevonden, zonder hulp van de stad. Petrol is een voormalig afvalverwerkingsbedrijf dat leeg stond. Door de sterke muren van het gebouw zijn er absoluut geen problemen met geluidsoverlast. Optredens in openlucht zijn wat moeilijker maar concerten binnen met open deuren lukken zeker.

8. Over welke infrastructuur beschikten jullie voordien?

Voordien was er geen infrastructuur. Er was wel een plan om een muziekclub te realiseren in een leegstaand pand van Katoen Natie maar die plannen zijn uiteindelijk niet uitgevoerd. 5 voor 12 had dit pand zelf gevonden. Het project was in samenwerking met de stad. De stad wou het gebied Spoor Noord volledig opwaarderen en de locatie die 5 voor 12 toen op het oog had, lag volledig binnen dit gebied. Er was een volledig plan uitgewerkt maar het is uiteindelijk toch niet uitgevoerd.

9. Zijn jullie op zoek naar andere infrastructuur? Wat zijn de voorwaarden of eisen aan deze infrastructuur?

5 voor 12 heeft geen plan B of is niet op zoek naar een andere infrastructuur.

10. Heeft een eigen zaal invloed op het publiek?

Ja, het publiek leert je organisatie en je zaal veel beter kennen als je een vaste locatie hebt.

11. Heeft een eigen zaal invloed op de publiekswerking?

Als je een eigen zaal hebt kan je dit gebruiken in je communicatie en promotie.

12. Heeft een eigen zaal invloed op profilering en herkenbaarheid?

Ja. Als je een eigen zaal hebt, kan je zelf je profilering zelf bepalen en wordt die niet ingevuld door de zaaluitbater of verhuurder.

13. Heeft een eigen zaal invloed op jullie sponsorwerving?

Ja, je sponsoring is gelinkt aan je locatie, je infrastructuur en hoe je die exploiteert. Voor een sponsor zijn de omzetcijfers belangrijk, het aantal en de soort bezoekers die je trekt. Voor een horecasponsor komt je drankverbruik daar ook bij.

5 voor 12 heeft in haar zalen een heel hoog drankverbruik (50% van de inkomsten) en dit trekt de sponsors aan. De drankinkomsten bij 5 voor 12 liggen veel hoger dan bij Democracy doordat Democracy zelf geen bar heeft en een deel van de inkomsten moet afgeven.

14. Heeft een eigen zaal invloed op jullie onafhankelijkheid qua programmatie en productie?

Ja, vroeger moest 5 voor 12 haar programmatie en productie afstemmen op de zalen waar ze mee samenwerkte: Monty, Bourla, Hof ter Lo enz. Nu hoeft dit niet meer en heeft 5 voor 12 alle vrijheid.

15. Kreeg 5 voor 12 subsidies voor de infrastructuurwerken van de provincie, de Vlaamse Gemeenschap of de stad Antwerpen?

5 voor 12 heeft eerst alles zelf gefinancierd. We hebben pas nadien subsidies ontvangen van de stad Antwerpen. Dit is heel uniek!

16. Heeft een eigen locatie invloed op de hoogte van de subsidies?

Nadat de eigen locatie er was zijn de werkingssubsidies gestegen. Dit kan iets te maken hebben gehad met de eigen locatie maar het is niet echt duidelijk.

Nadien zijn de subsidies weer gedaald. Grotendeels ook een gevolg van de slechte beeldvorming. Door de gewijzigde profilering heeft 5 voor 12 minder het imago van een muziekclub in vergelijking met vroeger. De club lijkt heel commercieel te zijn, maar dit is niet zo.

17. Heeft een eigen infrastructuur invloed op de afhankelijkheid van de overheid voor programmatie en productie?

Dit is dubbel, 5 voor 12 is onafhankelijk voor productie en programmatie maar is voor haar locatie en werkingssubsidies wel afhankelijk. Anderzijds is 5 voor 12 er in geslaagd om de verbouwingen in eerste instantie volledig zelf te betalen, dit wijst op haar onafhankelijkheid.

Bijlage 8.

Democracy: Interview Eric Smout

15 april 2011

- 1. Jullie zijn op zoek naar een eigen locatie. Is er behalve de Minnemeers een plan B? Hoe zit het met de plannen van een locatie voor Democracy op de ACECsite?**

Ik weet daar niets van. Er was inderdaad een plan voor de ACECsite, maar ik ben hier niet bij betrokken geweest dus kan je ook geen antwoord geven op de andere vragen.

- 2. Stad Gent geeft een infrastructuursubsidie zodat jullie minder huur hoeven te betalen in de Vooruit en de Vooruit zelf heeft ook zijn prijs verlaagd voor jullie? Hoeveel?**

We krijgen nu 24.000 euro subsidie van de stad Gent. Het totaalbedrag van de subsidie is inderdaad verhoogd en de Vooruit verhuurt inderdaad aan een lager tarief, maar dat doen ze ook voor andere organisaties zoals bijvoorbeeld Kozzmozz.

- 3. Wat zijn jullie voorwaarden of eisen nieuwe infrastructuur?**

Hier moeten we over samen zitten met iedereen van Democracy en een tweetal uurtjes over brainstormen. Ik stel voor dat jij hiervoor mailt en een datum voorstelt in de week na de paasvakantie.

- 4. De beleidsplannen moeten opnieuw worden ingediend. Gaan jullie een nieuwe aanvraag indienen voor een infrastructuurproject?**

Dat is de bedoeling. Maar er is niemand binnen Democracy die dit echt opvolgt of ervoor verantwoordelijk is.

- 5. Zijn er andere partners mogelijk dan de stad? De Vlaamse overheid?**

Nee, de Vlaamse overheid zal geen geld meer geven.

- 6. De onderhandelingen liggen blijkbaar stil, maar binnenkort moet het subsidiedossier ingediend worden..**

We wachten eigenlijk op de Vooruit. Zij gingen ons contacteren. We moeten het eens hebben over onze samenwerking in de toekomst en een infrastructuur. De Vooruit weet hiervan maar ze hebben blijkbaar nog geen stappen ondernomen. Rik Vandecaveye leidt deze onderhandelingen.

Wat betreft het infrastructuurproject moeten we nagaan of het niet mogelijk is dat de vooruit deze zaal beheert (en deels financiert) en dat wij de zaal huren.

Het is aan de grote spelers om hun verantwoordelijkheid te nemen: NTGent, Vooruit en de stad.

Misschien zijn er nog onderhandelingen bezig, maar niet met ons alleszins. Het is ondertussen een half jaar geleden sinds ik op een onderhandeling aanwezig was.

7. Je hoort vaak dat er in Gent voldoende platformen zijn voor concerten, dus waarom een extra zaal voor Democracy?

Er zijn platformen, maar niet specifiek voor pop- en rock. Dit ontbreekt in Gent. Het is niet omdat we er nu in slagen om onze werking op verschillende plaatsen te organiseren dat dit in de toekomst ook zal lukken. Het is kortzichtig om zo te denken. Als we op die manier moeten doorgaan, blijft Democracy niet bestaan. Het is dus echt wachten op de Vooruit, dat we nu doen.

8. Wat beschouwt u als het grootste nadeel aan de huidige werking van Democracy?

We zijn te afhankelijk van onze partners, zaaluitbaters. We hebben ons programmatie, productie, profilering en financiën niet in eigen handen en dit is nadelig voor onze organisatie. Op lange termijn is het mogelijk dat we niet meer in de locaties van onze partners terecht kunnen en dan hebben we een probleem.

Op financieel vlak zal een eigen zaal niet eenvoudig zijn, er zullen veel vaste kosten bijkomen. Maar op lange termijn geloven we dat hier wel voordeel kan uit gehaald worden. Maar dat is niet ons voornaamste reden. Qua financiën draait de werking goed. We willen gewoon zekerheid dat we kunnen blijven concerten programmeren en daarvoor hebben we een eigen zaal nodig.

9. Welke financiële wijzigingen verwacht je met een eigen zaal?

Met een eigen zaal moet je niet meer voor elk concert alles opbouwen en afbreken. Zo bespaar je veel tijd en kosten aan techniek en productie.

De huurprijs voor een vaste locatie zal vermoedelijk lager liggen dan de prijzen die we nu betalen. We zullen de vaste huurder zijn, het zal een structureel contract zijn op lange termijn enz. Dit bevordert het vertrouwen tussen beide partners en kan de huurprijs doen dalen.

De vaste kosten (onderhoud, techniek) zullen echter enorm stijgen.

Onze drankinkomsten zullen ook sterk kunnen stijgen, hierdoor zullen ook de sponsorinkomsten uit stijgen.

Bijlage 9.

Democracy: Interview Eric Smout (2)

9 mei 2011

De vragen uit deel 1 en enkele vragen uit deel 2 van de vragenlijst hoeven we tijdens dit interview niet meer te stellen vermits we deze informatie al hebben.

1. Wat is de belangrijkste reden om te kiezen voor een eigen zaal?

Het element dat bij ons het minst mee speelt is het financiële. We zijn er ons van bewust dat we met een eigen zaal veel meer kosten zullen hebben. Misschien ook wel veel meer inkomsten, maar dit kan je niet op voorhand inschatten. Belangrijke triggers om te gaan voor een eigen zaal zijn onafhankelijkheid, publiek, profilering en meer kunnen programmeren en produceren. Nu moeten we vaak artiesten weigeren omdat er geen plaatsen of data zijn om op te treden. De programmatie volledig zelf bepalen gaat niet want we zijn te sterk afhankelijk van derden. Derden hebben andere prioriteiten, andere noodzaken en andere gevoeligheden. Ook in onze uitvoering worden we geleefd door de derden. Dit zijn de negatieve effecten aan geen eigen zaal hebben. Er zijn uiteraard ook positieve kanten aan zoals het uitbouwen van goede samenwerkingen en het creëren van een netwerk.

Op termijn wil Democracy zich vestigen op een vaste locatie maar we willen nog naar buiten blijven gaan. En dan vooral naar Vooruit. We sluiten niet uit dat we ook nog in andere locaties zullen programmeren, maar blijven verder programmeren in de Vooruit lijkt ons de meest realistische optie. Vooruit zal altijd een belangrijke partner blijven waarmee we willen blijven samenwerken.

2. Is het noodzakelijk om een eigen zaal te hebben om de toekomst van Democracy organisatie te verzekeren?

Ja, het is niet omdat we er nu in slagen om onze werking op verschillende plaatsen te organiseren dat dit in de toekomst ook zal lukken. Het is kortzichtig om zo te denken. Als we op die manier moeten doorgaan, blijft Democracy niet bestaan.

3. Heeft een eigen zaal invloed op de publiekswerking?

Zeer zeker. Vanuit een eigen locatie ga je heel anders te werk. Als je een eigen locatie hebt, communiceer je in de eerste plaats die locatie en de continuïteit van de locatie in plaats van de artiesten zoals we nu doen. Het ultieme doel zou dan kunnen zijn dat de mensen gewoon naar je zaal komen zonder zich vooraf te informeren omdat ze er een idee van hebben wat ze mogen verwachten in jouw concertzaal en er op vertrouwen dat het goed zal zijn.

4. Heeft een eigen zaal invloed op het publiek?

Een vaste locatie zou over veel groter bereik zorgen. Wanneer je in je communicatie kan focussen op een specifieke locatie is die veel krachtiger en heb je een beter publieksbereik. Een locatie kan de werking overstijgen. Er zijn natuurlijk ook evidente nadelen en beperkingen aan over één locatie beschikken. Vandaar dat we willen blijven inzetten op de samenwerking met Vooruit.

5. Heeft een eigen zaal invloed op profilering en herkenbaarheid?

Ja, het is veel handiger om een eigen zaal hebben en daar je werking aan op te hangen. Wij kunnen dit onmogelijk doen omdat we altijd gebruik maken van zalen die zelf een werking hebben. Dit heeft ongetwijfeld gevolgen op ons bereik, onze profilering, onze bekendheid en herkenbaarheid.

6. Zien jullie nadelen van een eigen zaal?

Jazeker, een eigen zaal creëert een pak vaste kosten die er nu niet zijn, onder andere hoge kosten voor techniek, onderhoud en materiaal.

Bijlage 11.

Het locatieprobleem van Democracy: Interview Rik Vandecaveye

30 maart 2011

1. Wat is uw mening over de zoektocht van Democracy naar een eigen locatie?

Er zijn zeer weinig muziekclubs zonder eigen infrastructuur en veel van de infrastructuur is eigendom van de steden. Veel organisaties zijn echter begonnen in scoutslokalen of huizen zoals N9 of zijn gegroeid uit jeugdhuizen zoals Democracy. Ze beschikten in het begin dus over een minimale infrastructuur. Met de nieuwe subsidieregeling van een achttal jaar geleden, zijn deze organisaties erkend als muziekclub en hebben ze iets meer subsidie gekregen. Al deze locaties zijn op een gegeven moment als onveilig bestempeld door de brandweer. Op dit moment was er blijkbaar toen in Vlaanderen nog geld om te bouwen want een aantal muziekclubs hebben toen mooie nieuwe locaties gekregen: De Kreun, Nijdrop, Trix, 4AD.

Democracy had vroeger een gereputeerde zaal in de Reinaertstraat dus weet wat de voordelen zijn van een zaal om je te profileren in het landschap. En Eric Smout komt van 5 voor 12. 5 voo 12 had ook een aantal jaar geen eigen huis, maar zit nu in Petrol.

Mijn rol in het verhaal van Democracy is redelijk intensief. Ik ben algemeen coördinator van Vooruit en verantwoordelijk voor het gebouw en voor de aansturing van alle logistieke diensten: horeca, gebouw, planning, publieksbegeleiding. Ik heb Vooruit samen met mijn vrienden opgericht. Dit was een vervallen gebouw dus wij zijn altijd veel met de infrastructuur bezig geweest en dit in een gesubsidieerde context dus met zeer veel administratie. Want vanaf je subsidies krijgt, moet je beantwoorden aan een ongelofelijk zware wetgeving. Ik heb veel ervaring opgebouwd en ben hierdoor sinds een tiental jaar ook bij vele andere infrastructuurprojecten als adviseur betrokken geweest.

Wat betreft Democracy heb ik een viertal jaar geleden drastische wijzigingen doorgevoerd in de organisatie. Ik zat toen al een aantal jaar in de RvB, en Democracy draaide langs geen kanten, de organisatie was ten dode opgeschreven.

Een muziekclub is voor elke grootstad en zeker voor een studentenstad belangrijk. Een muziekclub is een katalysator van jongerencultuur waarbij meer dan muziek maar het hele uitgangleven aan jongeren wordt gepresenteerd en waar zij op een goede manier mee in contact nemen. Wanneer je dit weg snijdt uit een stadsegment komt de stad volgens mij in de problemen.

Stad heeft ongelofelijk veel studenten (60.000) met een relatief goed cafécircuit en met een redelijk goed uitgaanscircuit. Qua grote zalen is het oké, maar voor de kleinere zalen is het iets minder oké. Net hier heb je een muziekclub nodig.

Ik vond een muziekclub dus dermate belangrijk dat ik vond dat Democracy moest overleven. Ik heb tegen mijn collega's van de RvB voorgesteld om allemaal te stoppen, iedereen te ontslaan en een volledig nieuwe ploeg aan te stellen. Er is toen iemand aangesteld om een audit te maken van Democracy, die heeft dit zeer goed gedaan. Hierop is Eric Smout dan aangeworven.

In die zin ben ik zeer goed bekend met de problematiek van Democracy. Wetende dat ze geen eigen locatie hadden, zijn we op zoek gegaan naar een locatie waar ze vaak terecht konden, dit is de Minnemeers geworden. En voor de grote concerten was het de bedoeling om naar de Vooruit te komen.

Dit heeft een aantal jaren goed gemarcheerd, maar eigenlijk zijn we sindsdien voortdurend op zoek naar een vaste locatie.

Voor een stad als Gent met een grote studentenpopulatie denk ik dat het goed zou zijn dat er een muziekclub is, een beetje zoals de Charlatan. Maar de Charlatan zit dan op een ander niveau, meer in het 'nightlife'. Een muziekclub die vanuit een vaste stek en vanuit een goede leuke zou kunnen werken is precies wat Gent nodig heeft.

Maar dan beginnen de problemen. Want hoe kan je als privéorganisatie met amper 200.000 euro subsidie die tot twee jaar geleden met veel gecumuleerd verlies zat een eigen locatie exploiteren? Democracy heeft niet veel overschot, ze heeft een beperkte winst maar hiermee kan je niet veel doen. Misschien een half-time aanwerven maar daar doe je geen exploitatie mee, laat staan dat je leningen kan afbetalen.

Een exploitatie van een eigen huis houdt in dat je het commercieel kan exploiteren, dat je er winst uit kan halen, maar dan moet je minstens één iemand hebben die daar zijn tijd in kan steken. Maar je komt overal in de knelling te zitten, zowel als bouwheer, als exploitant en als organisatie begint het allemaal te rammelen eens je met vaste infrastructuur begint. De andere organisaties hebben dit probleem blijkbaar niet omdat die hun huizen gefinancierd gekregen hebben uit hun verleden. En dit heeft de huidige Democracy nagelaten. Zij hadden op een bepaald moment een heel goede locatie (Reinaertstraat) en toen zaten zij echt op het toppunt van hun werking maar zij hebben bijna geen geld opzij gezet. Dit moet natuurlijk bekeken worden in de context van toen. Het clubcircuit toen was een heel zwart circuit, mensen werkten er als dopper en er werden gigantische winsten gemaakt op de drank (de aankoop en verkoop gebeurde in het zwart maar wel aan modale caféprijzen). In die tijd was er veel mogelijk. Democracy is jammer genoeg te vroeg in die zaal moeten stoppen. Die zaal was een fantastische zaal, daar werden de legendarische optredens van Nirvana gehouden, de zaal werd vaak verhuurd en de werking draaide goed. Maar de tijden zijn veranderd, de reglementering van de brandveiligheid is veel strenger geworden, het personeel is gigantisch veel duurder geworden en er kan niets meer in het zwart. Ik zeg niet dat dit slecht is, integendeel, maar dit heeft wel serieuze financiële repercussies gehad.

Demo heeft niet de kans gehad, wat de andere clubs wel hebben gehad, van onder druk te komen staan door de overheid maar wel nog in een zaal te zitten. De overheden zijn de clubs beginnen aansporen en ondersteunen om andere infrastructuren te zetten. Democracy is op een gegeven moment buiten gezet door de huisbaas, en zij zaten toen zonder locatie maar dit was net iets te vroeg om te kunnen genieten van de ondersteuning die de andere clubs een aantal jaren later wel hebben gekregen.

De reden dat het stadsbestuur of de overheid daar nu geen ondersteuning voor geeft is omdat er niet zoveel financiële mogelijkheden zijn.

De Vlaamse gemeenschap (afdeling cultuur) heeft een structuur in haar subsidies.

Als je in een monument zit (zoals de Vooruit) krijg je voor het onderhoud subsidies van Ruimte & Erfgoed. Maar dit is uitzonderlijk. Het geld van cultuur is normaal geld dat bestemd is voor infrastructuur. Hier bestaat een fonds voor, het fonds voor culturele infrastructuur (FoCI), dit is een onderdeel van de cultuuradministratie van de Vlaamse gemeenschap. En zij hebben drie grote potten, één voor hun eigen gebouwen (cultuurhuizen waar de Vlaamse Gemeenschap eigenaar van is), dit is de grootste pot. De tweede pot is er een voor grote culturele infrastructuren, hiermee heeft bijvoorbeeld de Vlaamse Gemeenschap het resterende subsidiebedrag voor het MAS ter beschikking gesteld. De derde en kleinste pot is voor al de rest, dit is slechts een bedrag van 1,5 miljoen euro. Alle privé organisaties die geen stedelijke eigendom zijn, kunnen geld vragen om te bouwen, te renoveren en te onderhouden. Voor de twee eerste potten bestaan decreten, maar voor het derde potje bestaat een reglement op basis waarvan de minister kan beslissen om dit klein potje voor de komende aantal jaar voorrang te geven aan bijvoorbeeld depots van musea, erfgoed en de trekkenwanden in theaters. Ook de muziekclubs zijn gedurende enkele jaren prioritair geweest, zij werden bij aanvragen dus voorgetrokken. Daar hebben de kreun, 4 AD, Nijdrop en Muziekodroom van geprofiteerd. Het Depot was net te laat, vandaar dat Het Depot met allemaal stadgeld wordt gefinancierd.

Democracy was niet te laat maar heeft zich destijds laten vangen door een initiatief van de plaatselijke politiker Dany Vandenbossche met de Basilea-boot. Er is toen zeer veel geld van uit dat derde *potteke* naar de Basilea-boot gevloeid. Toen hebben ze mij ook gevraagd om omwille van mijn ervaring met bouwen en exploiteren, in de RvB te komen.

Uit interesse voor de muziekclub en voor het Basilea-project heb ik dit gedaan. Ik vond echter vanaf het begin dat alles veel te amateuristisch verliep en vreesde voor de slaagkansen van het project. Ik heb jammer genoeg gelijk gekregen, maar toen was er wel reeds twee miljoen euro in het project gepompt. De Basilea was een verschrikkelijk verhaal en daar heeft Democracy zijn kansen gemist. Hadden ze toen een andere keuze genomen, dan zaten ze nu waarschijnlijk met een eigen infrastructuur. Na afloop van heel het Basilea-project was Democracy geen prioriteit meer voor de infrastructuursubsidies.

Vier jaar geleden kwam er de verandering in de structuur van Democracy met Eric Smout en een volledig nieuwe ploeg. Iedereen vindt dat Democracy een eigen locatie zou moeten hebben, maar de Vlaamse Gemeenschap geeft geen geld meer: Democracy is geen grote infrastructuur, ze zijn geen eigendom van de Vlaamse Gemeenschap en ze zijn niet prioritair voor het kleine derde potje.

De provincie heeft nog nooit in infrastructuur geïnvesteerd en de stad Gent heeft daar de middelen niet voor. De stad heeft hun eigen opera en het NTG waar veel geld naar toe gaat. Daarnaast ondersteund de stad ook nog in andere organisaties infrastructureel. Bijvoorbeeld Vooruit krijgt jaarlijks 250.000 euro, dit maakt het mogelijk om het dagelijks onderhoud van de vooruit te runnen.

Belangrijk om weten is dat de situatie in stad Gent heel anders is dan in Antwerpen. Bijna alle musea in Gent zijn eigendom van de stad. Er gaat dus veel stadsgeld naar het onderhoud van deze musea, dit is de stad haar plicht. Dit zorgt er wel voor dat de stad Gent weinig geld heeft voor extra investeringen. Dit wordt ook duidelijk wanneer je situatie van het SMAK bekijkt dat heeft te kampen met een slechte acclimatisering en de bijbehorende vochtigheidsproblemen. De situatie in Antwerpen is heel anders. In Antwerpen zijn behalve het MAS alle musea eigendom van de Vlaamse gemeenschap (MSKA, Mukha, Plantijn Moretus).

Het enige dat mogelijk zou zijn, is om een PPS te creëren. Er zijn veel jonge projectontwikkelaars enthousiast om fuifzalen of concertzalen te bouwen. Er kan dan afgesproken worden dat de projectontwikkelaar alles betaalt en Democracy alles afbetaalt op 20 jaar en zo kan je zonder dat je zelf grote investeringskosten hebt een gebouw plaatsen. Het geld dat je dan niet meer moet uitgeven aan het huren van een concertzaal kan je dan opzij zetten in een maandelijkse of jaarlijkse huur/afbetaling aan de projectontwikkelaar. Dit is ook voor de overheid een aantrekkelijk verhaal, zo moet de overheid maar voor een beperkt bedrag bijspringen en is er toch een hele jongerencultuur in Gent mee vooruit geholpen.

Dan begint natuurlijk de exploitatie. Demo krijgt geld van de Vlaamse Gemeenschap voor hun werkingskosten (200.000 euro), en zal dan meer subsidies nodig hebben om ook dat gebouw te kunnen exploiteren. De Vlaamse overheid heeft echter beslist de subsidies niet te laten stijgen omwille van het feit dat een organisatie een eigen locatie heeft.

Democracy zit eigenlijk op veel vlakken in een negatieve spiraal. Dit is nog niet zo lang. Vier jaar geleden, met de overgang van de oude naar de nieuwe Democracy was ik daar veel optimistischer over. Het is heel moeilijk nu en er zullen zich niet zoveel mogelijkheden meer aandienen.

Het zal moeten komen uit de opportuniteit van een projectontwikkelaar of van een af ander groot stadsproject waarbij ze dit even meenemen terwijl ze toch bezig zijn met de werken.

Zoals bijvoorbeeld in Antwerpen. In het station van Antwerpen zijn ze voor de TGV zwaar beginnen graven en daar hebben ze van een uithoek een concertzaal gemaakt. Dit is aan Petrol aangeboden om die zaal te gaan exploiteren. Waar ze natuurlijk niet aan gedacht hebben is dat dit zeer veel criminaliteit zou aantrekken. Geen enkele exploitant was zo gek om deze locatie te willen exploiteren. Het is een beetje te vergelijken met Minus One. Die zaal is in zeer slecht beheer, wordt kapot gefuifd, ligt afgelegen en in een migrantenbuurt, waar niet iedereen zich op zijn gemak voelt. Het is een mooi initiatief maar het beleid heeft hier te weinig bij nagedacht.

Met veel creativiteit kunnen de problemen die Democracy in de weg staan, opgelost worden. Bijvoorbeeld met die PPS, of door een overkoepelende vzw op te richten zoals bijvoorbeeld de vzw die de Minard runt. Dit is een vzw waarin het NTG, Campo en Vooruit zitten.

Stel dat er in de buurt van Vooruit een mogelijkheid is om een concertzaal te bouwen zou Vooruit kunnen instaan voor het onderhoud. Voor Vooruit is dit geen grote moeite, er zijn al vijf podiumzalen die onderhouden moeten worden, één meer of minder zal de werking niet fundamenteel veranderen. Dit is een spoor waarop we met Democracy aan het denken zijn. Het moet mogelijk zijn om in het centrum van de stad een goed exploiteerbare zaal voor 400-500 personen te realiseren waarbij een investeerder wordt gezocht (niet de overheid, tenzij heel beperkt) en waarbij Vooruit exploiteert. De volledige inhoudelijke werking (programmatie en verhuur) wordt dan door Democracy geregeld.

Voor een nieuwbouw is geen plaats meer in de stad, dus het zal moeten gaan over een gerenoveerd gebouw.

Er is overleg tussen stad en Democracy, de stad Gent probeert te doen wat het kan maar zij hebben heel beperkte middelen. De provincie doet ook heel wat voor de pop- en rockcultuur maar dit betreft voornamelijk hun eigen initiatief Rockconcours dat nieuw talent aan bod laat komen. De Vlaamse Gemeenschap heeft een hele administratie waar de beleidslijnen worden getekend, hiervoor werden de steunpunten opgericht zoals VTI, Muziekcentrum, Poppunt... Poppunt heeft tot bedoeling de pop-, dance- en uitgangscultuur zoveel mogelijk te propageren en mogelijk te maken in het Vlaamse land. Zij moeten richting geven aan het beleid van de minister. Naast Poppunt heb je ook Clubcircuit. Clubcircuit heeft de bedoeling om de muziekclubs te verenigen zodat ze als een stem kunnen spreken met Poppunt en de overheid. Hiernaast heb je ook nog OKO (Overleg Kunstenorganisaties). Hier is Democracy ook lid van, maar dit betreft puur de zakelijke en financiële problemen. Hier worden wel ook detecties gemaakt van de problemen binnen de sector en zij trekken daarmee naar de overheid. De overheid neemt die au serieux omdat ze die zelf hebben aangesteld.

Door het feit dat de meeste geen infrastructurele problemen hebben, staat Democracy er wat alleen voor. Vanuit geen enkele van de net genoemde organisaties zal een sterk signaal richting overheid gestuurd worden. Diegenen die in de toekomst het grootste probleem zullen hebben is Petrol. Zij zullen op een bepaald moment weg moeten uit hun locatie.

2. Kan democracy zonder eigen locatie?

Het lukt al 30 jaar zonder locatie maar voor de continuïteit en bestendinging van de organisatie zou een eigen locatie zeer goed zijn.

3. Wat vind u van de Minnemeers als vaste locatie?

Dit was een goede locatie. Toen Democracy daar een plek vond, leken de locatieproblemen opgelost. Het is ideaal gelegen aan de parking van de Vrijdagsmarkt en in centrum Gent. Het is jammer van de geluidsproblematiek maar het was een goede zaal.

4. Is de ACECsite een optie ? Democracy zal daar de komende twee jaar actief zijn in het kader van DOK, opent dit mogelijkheden?

De urbanisatieplannen van dit gebied zijn allemaal getekend maar dit kan zeker opgevolgd worden! Veel hangt er van af wie de financiering doet en van wat er reeds allemaal gepland is. De overheid beslist uiteindelijk wat waar komt.

5. Stel dat Democracy een eigen locatie heeft, wat is dan de beste optie: een erfpachtovereenkomst, een huurovereenkomst of volledige eigenaar zijn?

Eigenaar zijn is uitgesloten. Erfpacht geeft je zekerheid en vrijheid op lange termijn en ontlast de eigenaar van zijn eigenaarslasten. Huur op lange termijn is ook een mogelijkheid. Maar veel is afhankelijk van de finaliteit van de overeenkomst. Bijlage 12.

Het locatieprobleem van Democracy: Interview Katrien Laporte

7 april 2011

1. Wat is uw mening over de zoektocht van Democracy naar een eigen locatie?

De stad beseft dat Democracy een belangrijke werking is en begrijpt hun vraag naar een eigen locatie. We stonden ook achter het Basileaproject dat jammer genoeg gefaald heeft en waarin vele euro's zijn verdwenen. Dat dit project gefaald heeft, heeft echter geen invloed gehad op de goodwill van de stad om Democracy aan een vaste locatie te helpen en hun werking te ondersteunen.

Maar organisaties staan er soms te weinig bij stil wat een eigen locatie allemaal inhoudt. Velen willen naast hun werking ook nog een eigen infrastructuur uitbouwen, maar daar komt zeer veel bij kijken. De kost om een gebouw te exploiteren is immens: personeel, onderhoud, verwarming. Daarom dat Democracy niet moet ambiëren om een zaal in eigen beheer te hebben, hiervoor hebben ze niet voldoende subsidies en dit weten ze Eric Smout ook. Daarom was Minnemeers zo een goede locatie. Voor beide partijen, zowel voor NTGent die op zoek was naar een extra invulling voor dit gebouw en voor Democracy. De schaal van die zaal is perfect voor het clubverhaal, want er zijn geen zalen met een dergelijke grootte in Gent. Ofwel moet je naar de kelder van De Centrale waar plaats is voor 100 personen of wel naar de concertzaal van Vooruit die dan weer te groot is voor bepaalde groepen die Democracy programmeert. Helaas waren er de klachten van geluidsoverlast. Er zijn toen studies gemaakt door het facility management om na te gaan welke investeringen nodig zijn om de zaal geluidsdicht te maken. Alles is onderzocht, berekend en in kaart gebracht. De conclusie van facility management was dat er een black box moest gebouwd worden in de zaal, een soort doos in een doos. De kost hiervan was veel te hoog. Ook het dak moest opgelicht worden, er moest betonstructuur op het dak geplaatst worden enz. Minnemeers was vroeger een loods dus ook van onderuit moesten nog werken gebeuren. Zo ging het hele project een miljoen euro kosten en dit was zeer veel.

Dit bericht kwam ook net op het moment dat we met saneringen geconfronteerd worden en bovendien was het niet voorzien in de begroting. Een dergelijk project hoort thuis in de buitengewone dienst van de stedelijke boekhouding en binnen die dienst valt heel moeilijk te schuiven. Het was onmogelijk om een bijkomend bedrag van die omvang in te schrijven in de begroting. Er is ook geprobeerd om jeugd daarbij te betrekken omdat zij daar ook wel iets mee te zien hebben en dat Democracy tot slot tot voor vier jaar nog bij departement Jeugd zat, maar ook zij hebben weinig middelen in hun buitengewone dienst.

Daarbij komen dan ook nog de vele neveneffecten zoals verkeersoverlast, nachtlawaai enzovoort. Maar de stad heeft echt wel de intentie om een oplossing te vinden voor Democracy.

We zien ook dat sinds Eric Smout er is dat de organisatie een volledig nieuw elan heeft gekregen, de schulden worden weggewerkt en de omzet stijgt. Dit was tot voor enkele jaren geleden nog helemaal niet het geval, als stad vroegen wij ons dan ook af of het raadzaam is te investeren in een infrastructuurproject wanneer er eerst nog werkingsproblemen moeten opgelost worden.

Ondertussen helpt de stad Demo echt wel op andere vlakken. Ten eerste heeft de Vooruit de huurprijs verlaagd en ten tweede legt het stad het verschil bij met het budget dat ze hebben om stadsdagen te kopen. Er zijn een aantal instellingen waar de stad overeenkomsten mee afsluit, in ruil voor de subsidies die ze krijgen moeten ze de stad een aantal dagen geven

zodat het stadsbestuur gebruik kan maken van de infrastructuur van Gentse culturele instellingen. Dit geldt voor Vooruit, de Opera, NTGent enz. Die dagen zijn gegeerd en zijn dus snel op maar met het budget dat we hebben kunnen we ook nog dagen kopen bij die instellingen. Met dit budget hebben wij voor al de dagen dat Democracy niet meer in Minnemeers terecht kon stadsdagen afgekocht van Vooruit. Dit was een indirecte tegemoetkoming aan de infrastructuur van Democracy, we hebben ook de werkingsmiddelen verhoogd en we hebben de middelen van vzw Repetitieruimtes die de ruimtes in de Leopoldskazerne beheerde, ook aan hun werking toegevoegd.

2. Is er een andere locatie mogelijk in plaats van de Minnemeers?

Het is belangrijk is dat er naast plan A (Minnemeers) ook een plan B bestaat, want als dit project definitief wordt afgekeurd, staat Democracy opnieuw nergens.

3. Hoe ziet u plan B?

Wie zien dit als een andere locatie, al dan niet in samenwerking met andere partners. Er zijn een aantal pistes die we kunnen onderzocht worden.

Iedereen kent het probleem van Demo. Ook het autonoom stadsontwikkelingsbedrijf AGP SOB zoekt mee naar oplossingen. Zij zijn onlangs ook met twee mogelijke denkplaatjes gekomen die relevant zouden zijn voor Democracy.

Er wordt dus zeker wel gezorgd naar oplossingen. Maar ik denk wel, met de subsidiëring van Vlaanderen die er is, dat volledig in eigen beheer exploiteren niet mogelijk is.

4. Is de ACECsite een optie? Democracy zal daar de komende twee jaar actief zijn in het kader van DOK, opent dit mogelijkheden?

Dit is in eerste instantie niet de bedoeling, het ruimtelijk ontwikkelingsplan van de Oude Dokken ligt vast en een dergelijke culturele functie is er niet voorzien. Er is wel nog altijd een hal in de site die een culturele functie moet krijgen. Maar ik weet echt niet of daar mogelijkheden voor zijn, er staat daar een loods, maar als je dit wil ombouwen tot concertzaal ben je ook vertrokken voor een paar miljoen euro.

5. Wat met de Vlaamse overheid? Zal zij, nu muziekclubs geen prioriteit meer zijn, nog in de infrastructuur van Democracy investeren?

Democracy heeft ooit eens een nota gemaakt met een lijst van alle muziekclubs in Vlaanderen die subsidie hadden gekregen als argumentering dat de stad zijn verantwoordelijkheid moest nemen. Uit dit document blijkt dat alle clubs subsidiëring hebben gekregen vanuit Vlaanderen, dus dit is nooit enkel stedelijk.

Anderzijds kwam de financiering van muziekclubs vanuit Foci, maar nu wordt het reglement aangepast en muziekclubs komen er niet meer in voor.

Elke stad heeft zijn eigen context en eigenheid, het is moeilijk om steden met elkaar te vergelijken. Gent is niet Diksmuide of Antwerpen. Bovendien zijn er wel degelijk pop- en rockpodia in Gent. Het is niet dat er in Gent geen pop- en rock kan getoond worden. Een eigen locatie geeft je inderdaad een grotere identiteit, en de manier waarop Eric Smout de werking in Minnemeers heeft georganiseerd was bewonderenswaardig. Er kwam veel publiek op af en de werking draaide goed. Ik kan me inbeelden dat hij zwaar ontgoocheld was toen ze er weg moesten, zeker omdat ze even hebben kunnen proeven van de werking en het succes en dat nadien weer hebben moeten afbouwen.

6. Is PPS een optie?

Op de ACECsite staat er een oud industrieel gebouw dat nog een culturele functie moet hebben. De eigenaar is hiervoor al eens komen praten met de schepen om te kijken of er een zaal zou kunnen komen in een publiek-privaat beheer. Maar de basiskost hiervan is zeer hoog.

In het cultuurbeleidsplan wordt creatie bestempeld als een van de belangrijkste speerpunten van het cultuurbeleid en dit houdt logischerwijs in dat je ook moet inzetten op infrastructuur. Dit is ook onze taak ten opzichte van Vlaanderen. Vlaanderen subsidieert eerder de werking en de lokale overheden de condities waarin ze kunnen werken, aldus de infrastructuur. Sommige beleidsmakers zetten in op grote projecten zoals een nieuw museum maar wij hebben met de stad enorm ingezet op de ondersteuning van infrastructuur voor de kunsten. Er is veel geld gegaan naar HNL (LOD en les ballets C de la B) en naar de Expeditie. De Expeditie zit op de ACECsite en dit is een bijzonder goed verhaal. Eerst een vooral omdat daar met vijf partners wordt samengewerkt: Arne Sierens, Circuscentrum, Mira Miro, Jes en Victoria Deluxe. Deze vijf zullen de locatie allen gebruiken en huren. Het is een goed businessplan, een goed model waarvan je weet dat het garanties heeft om te slagen. De stad wil veel investeren maar eens de zaal af is, moeten het exploitatiemodel en de inkomsten die de partners binnen brengen voldoende zijn om de kosten te dragen. Dit is het geval bij De Expeditie. In een dergelijk verhaal wil de stad zeker meestappen omdat dit duurzaam is.

Het is dus een aanbeveling naar Democracy om op zoek te gaan naar partners die ook in een dergelijk verhaal willen stappen.

7. Is het een onmogelijke zaak om de politiek te overtuigen om in Minnemeers te investeren?

Neen, als Democracy de coalitie kan overtuigen en er een consensus komt binnen de coalitiepartijen dan kan dit werkelijkheid worden. Maar een muziekclub in Minnemeers blijft een preciaire zaak omdat het in een woongebied ligt. Er is enerzijds het probleem van de financiering en anderzijds het probleem van de context en localiteit.

Bovendien staat Democracy niet alleen met zijn vraag. Ik ben er van overtuigd dat er de komende legislatuur minstens vier infrastructuurdossiers zullen ingediend worden.

Het feit dat Gent de erkenning gekregen heeft van de Unesco als creative city of music zijn zaken die wel helpen. Er wordt hier een vzw voor opgericht en in het beleidsplan van die toekomstige vzw staat ook dat investeren in de condities voor muziekcreatie en om in optimale omstandigheden te laten functioneren een van de doelstellingen is.

Maar ik denk echt dat er naar een plan B moet uitgekeken worden. Het is daarom niet nodig om plan A volledig te lossen maar ondertussen kan er uitgekeken worden naar mogelijke alternatieve locaties, welke partners mogelijk zijn, wat het draagvlak is enzovoort.

Ik beseft dat de situatie in Vooruit niet optimaal is. Zowel voor Democracy maar ook voor Vooruit is de samenwerking niet altijd eenvoudig. Door de hoeveelheid aan concerten die Democracy er organiseert, betekent dit voor Vooruit een extra last: hun materiaal wordt gebruikt, ze moeten personeel voorzien...

Bijlage 13.

Het locatieprobleem van Democracy: Interview Bram Ghyoot

8 april 2011

1. Wat is uw mening over de zoektocht van Democracy naar een eigen locatie?

Circa volgt de Gentse organisaties op en leest de jaarverslagen en de jaarrekening na. Deze organisaties zijn verdeeld over de medewerkers van Circa en ik volg Democracy op.

Circa heeft ook geen eigen locatie dus weet precies wat het betekent om zonder locatie te moeten werken en telkens locaties te moeten huren en samen te werken met partners.

Anderzijds zijn de voordelen van geen eigen locatie te hebben ook niet te onderschatten: je moet weinig of geen kosten betalen voor onderhoud, geen personeel voorzien voor de exploitatie, geen nutsvoorzieningen enzovoort. Dit zorgt er ook voor dat je keuze hebt tussen verschillende locaties en je zaal kan laten afhangen van het verwachte aantal mensen.

Uiteraard zijn er ook de nadelen: het gebrek aan identiteit, je moet alles onmiddellijk vrij maken, je kan je materiaal (belichting, geluid) niet laten staan tot het volgende concert omdat de organisatie van wie je huurt ondertussen zelf de zaal nodig heeft, je bent afhankelijk van de zaaluitbater.

Maar er is wel degelijk nood aan een middelgrote concertzaal, daar is iedereen het over eens. De Centrale en Vooruit heeft concertzalen maar die capaciteiten of kwaliteiten zijn niet conform met wat Democracy nodig heeft. In de Centrale kan men in de kelderzaal met 100 personen, in de turbinezaal met 400 personen maar dit is niet zo een goede concertzaal. Vooruit heeft een goede concertzaal maar die is vaak veel te groot. Vooruit is een zeer mooie locatie en strategisch gelegen, maar ze is niet altijd geschikt voor Democracy. Een locatie is pas goed als je ze ook kan vol krijgen. Het is niet alleen Democracy die vragende partij is voor een middelgrote concertzaal, ook andere organisaties zijn hiernaar op zoek. Met de stadsdagen kunnen we Capitole, de concertzaal en de Opera ter beschikking stellen van verschillende groepen, maar vaak is die capaciteit veel te groot en vraagt men naar een zaal van ongeveer 500 personen. Dit is ook waar Democracy naar op zoek is. Er bestaat dus weldegelijk een zeker draagvlak. Maar er zijn veel organisaties op zoek naar een eigen plek; bijvoorbeeld Jeugdtheater Larf en dansschool De Ingang. De troef van Democracy is dat ze open staan voor zeer veel samenwerkingen. Er is een risico dat dit wegvalt wanneer ze eigen locatie hebben. Er bestaat een kans dat ze dan veel meer met hun eigen werking bezig zijn en gaat minder met partners samenwerken. Democracy is bijvoorbeeld een geweldige partner voor Boomtown.

Er is dus zeker ook een keerzijde aan de medaille van een vaste locatie. Bovendien vind ik

dat Democracy echt wel zichtbaar is. Ze communiceren zeer goed, houden veel concerten, zijn aanwezig in het straatbeeld, op evenementen enz.

2. Wat vindt u van Minnemeers als locatie voor Democracy?

Minnemeers was de ideale locatie, midden in het stadscentrum, goede grootte en dicht bij de parking van de vrijdagmarkt. Bovendien loste de realisatie van een muziekclub in Minnemeers het tekort aan middelgrote fuifzalen in Gent grotendeels op. Maar het verhaal van Minnemeers is voornamelijk een budgettair probleem. Na de klacht van geluidsoverlast is een onderzoek gevoerd en is gebleken dat om het gebouw geluidsdicht te maken dit ongeveer 1 miljoen euro zou bedragen. Dit geld was er toen niet voorhanden. Het was ook niet voorzien in de begroting want dit onderzoek was op een nogal onverwacht tijdstip gebeurd, naar aanleiding van de klacht over geluidsoverlast. Wanneer de coalitie het er de volgende legislatuur over eens raakt dat Democracy een eigen locatie nodig heeft kan hier wel geld voor opzij gezet worden.

Er zijn ook reeds andere plannen geweest. Een daarvan was om een concertzaal te bouwen in een industrieel gebouw op de ACECsite, een privé eigendom van Hans De Neef. Dit was een heel concreet idee, er waren architectuurplannen voor uitgetekend maar dit is uiteindelijk toch niet tot uitvoering gekomen.

3. Zijn er mogelijke partners waarmee Democracy gezamenlijk een locatie kan beheren?

Ik zie niet direct mogelijke partners. Jeugdtheater Larf is op zoek naar een eigen stek en zoekt partners. Maar dit is een muziektheater en verschilt dus heel sterk van de werking van Democracy. Misschien is Ladda vzw ook wel een mogelijkheid? Het idee van met verschillende partners samen te werken is mooi en kan tot interessante projecten leiden maar soms zijn dergelijke initiatieven programmatisch echt niet efficiënt. Ook naar investeringen toe moet de zaak ook pragmatisch bekeken worden. De investeringen voor het geluidsdicht maken van een concertzaal voor Democracy liggen bijvoorbeeld veel hoger dan voor wat een jeugdtheater nodig heeft.

4. Wordt er nog verder onderhandeld?

Neen, het dossier ligt stil, het is een beetje wachten op wat er uit de volgende beleidsbeslissing zal komen (oktober 2011).

5. Wat met de Vlaamse overheid? Zal zij, nu muziekclubs geen prioriteit meer zijn,

nog in de infrastructuur van Democrazy investeren?

Ik denk het niet. Er wordt vooral geld verwacht van de stad. Een miljoen euro is niet onoverkomelijk, het bouwen van een nieuwe infrastructuur kost minstens zoveel, maar er zijn nog vele projecten die geld vragen dus de stad moet een selectie maken.

Bijlage 15. Actualiseringstabel: afbetalen op 15 jaar

huurbedrag	4004,71
jaren	13
rente	4,00%
inflatie	2,00%
NPV	548.921,67 €

Bijlage 16. Actualiseringstabel: afbetalen op 8 acht jaar

huurbedrag	4004,71
jaren	6
rente	4,00%
inflatie	2,00%
NPV	271.072,74 €

Bijlage 19. Dossier infrastructuur en structurele verankering. Democracy en Minnemeers.

Muziekclub Democracy, Gent. Infrastructuur en structurele verankering. Minnemeers.

Een klassiek merk, lange geschiedenis, vanaf 2008 opnieuw een geloofwaardige werking

Vzw Democracy is een Gentse Muziekclub met een lange geschiedenis. Democracy geldt binnen de sector als credibel, is een sterk merk en heeft een legendarische staat van dienst. Recent werd de werking na een mindere periode opgewaarderd : ze geldt opnieuw als **trendsettend**. Het aantal activiteiten en publieksbereik stegen spectaculair: over 2009 ruim 104 activiteiten met een totale opkomst van 63.500 bezoekers. Het volume eigen middelen steeg met 456 % tegenover 2007 en met 40 % tegenover 2008. In bijlage 1 leest u de goede financiële resultaten die we in 2009 realiseerden.

Rondreizende Muziekclub met nood aan profilering en eigenheid

Democracy als rondreizende Muziekclub ontwikkelde afgelopen jaren partnerships met Vooruit, Charlatan, de Centrale en met NTGent voor concerten in Minnemeers. Op eerstgenoemde plekken is Democracy 1 van de organisatoren. In Minnemeers (waar geen concerten door derden plaatsvinden) kan Democracy zich ten volle profileren en de werking communiceren als 'Democracy'.

Evaluatie na anderhalf jaar werking: **Minnemeers als draaischijf en spil** van de werking, op korte tijd een bekende plek geworden voor interessante muzikale concepten en prestigieuze concertavonden. Resultaten: 30 activiteiten op jaarbasis en uitverkochte concerten van o.m. Butthole Surfers, Madrugada, Mulatu Astatke, Daan, Black Box Revelation, Nouvelle Vague, Helmet, Triggerfinger, Absynthe Minded, ...

Karakter en mogelijkheden Minnemeers

Troeven van Minnemeers: ligging in het stadscentrum, goede bereikbaarheid, ideale en flexibel aan te passen capaciteit, voldoende productionele mogelijkheden, zeer goede akoestiek, ... Zowel publiek, pers als agenten en impresario's beschouwen Minnemeers als een zeer goede en interessante speelplek binnen de context van de Stad Gent. Minnemeers betekent een meerwaarde binnen het stedelijke aanbod.

Huidige situatie van de werking

De geplande concertreeks voorjaar 2010 kon niet langer in Minnemeers plaatsvinden en werd verplaatst naar Vooruit. Zowel NTGent als Kunstencentrum Vooruit namen hun verantwoordelijkheid op om deze deparnaginge mogelijk te maken. Ook tijdens het volgende seizoen 2010-2011 wordt er in **nauw partnership met Kunstencentrum Vooruit** samengewerkt. Er situeert zich evenwel een probleem op het vlak van de beschikbaarheid van voldoende data.

Toekomstige werking van Democracy, belang van Minnemeers

In Minnemeers kan een zeer interessante en vruchtbare **synergie** tot stand komen tussen een Theaterhuis (NTGent) en een Muziekclub (Democracy). Zowel op inhoudelijk vlak als op het vlak van agendabeheer, productie, technieken en publieksbereik zijn beide werkingen complementair. De huidige afspraken (planning van seizoenen, verdeling verantwoordelijkheden, ...) kunnen op korte en middellange termijn verder uitgewerkt worden en in een vast stramien gegoten worden.

Democracy ambieert om op jaarbasis 40 concerten en muziekavonden te organiseren in Minnemeers. Stijl- en muzikafbakening is zeer 'open' en breed: pop, rock, electronica, hiphop, reggae, funk & soul, metal, afro, dubstep, drum and bass, electro, ... Het is tevens de plek bij uitstek waar inhoudelijke concepten en een thematisch aanbod kan worden opgebouwd.

Met Minnemeers als **1 van de peilers van de werking** (naast Vooruit als andere belangrijke poot, zie het gebruik van de Concertzaal, capaciteit>700 pers.) kan op korte en middellange termijn de **identiteit** en uitstraling van Democracy behouden worden:

-Eenzijds blijft Democracy een rondreizende Muziekclub, waarbij partnerships en samenwerkingen de motor van de werking vormen.

-Anderzijds kan Democracy samen met NTGent een inhoudelijke stempel drukken op Minnemeers. Concerten kunnen op deze plek herkenbaar geprofileerd worden als 'Democracy-concerten': er is

genoeg agenda-vrijheid om dit te realiseren, het volume aan activiteiten is voldoende en er zijn geen andere concertprogrammatoren aan het werk. Minnemeers kan aldus het karakter verwerven van een **'semi-permanente' locatie met inhoudelijke labelling vanuit Democracy.**

Belang van een infrastructuurproject

Democracy drukt al geruime tijd de wens uit om op haar werking op een locatie te verankeren. Minnemeers biedt hiervoor op dit moment de beste mogelijkheden. Er is geen plan B voorhanden, noch betaalbare alternatieven om een (semi)permanente locatie te beheren. Elk alternatief zal wellicht meer tijd en middelen vragen ter realisatie.

Indien Democracy er niet in slaagt om op korte termijn een dergelijk scenario te realiseren zijn we bevreesd dat de huidige hoogconjunctuur in de werking niet langer gegarandeerd kan worden: **bij gebrek aan infrastructureel perspectief dreigt de spankracht van de werking verloren te gaan.**

Voorbeelden andere steden: Muziekclubs en stedelijke infrastructuur

In verschillende Vlaamse steden werd er recent vanuit **stedelijke, Vlaamse en provinciale middelen** geïnvesteerd in infrastructuur voor de plaatselijke Muziekclub. De voorbeelden zijn legio: Trix in Antwerpen, MOD in Hasselt, Nijdrop in Opwijk, de Kreun in Kortrijk, 4AD in Diksmuide, De Zwerver in Leffinge. Gepland: Het Depot in Leuven. Zie in bijlage 2 een oplisting van een aantal van deze investeringen en een korte bevraging van de belangrijkste initiatieven.

Gent als enige grote Vlaamse stad ontbreekt in dit lijstje en kan niet achterblijven:

- Dé Vlaamse studentenstad bij uitstek heeft nood aan een Muziekclub met aangepaste infrastructuur en voldoende agendamogelijkheden.
- Een degelijk uitgebouwd platform met uitstraling is een structurele voorwaarde om de overlevingskansen van een Muziekclub op middellange en lange termijn te garanderen.

Voorbeelden andere steden: Muziekclubs in een woonomgeving

Een goede ligging in een stedelijk centrum is een niet te onderschatten kenmerk van een goed werkende concertzaal of muziekplek. We stellen vast dat vele toonaangevende podia in centrumsteden vanuit een **centrale ligging** werken: AB Brussel, Paradiso en Melkweg Amsterdam, Het Depot Leuven, ... De ligging van Minnemeers zou dus eerder als troef dan als nadeel moeten uitgespeeld worden.

Na anderhalf jaar werking in deze buurt (waar ook ons kantoor is gevestigd, onze ervaring is dus vanuit een dagdagelijks contact) stellen we vast dat de voorbije activiteiten overwegend in **harmonie** met de Waterwijk-buurt plaatsvonden: positieve tot zeer lovende reacties van bewoners, goede contacten met wijkagent en buurtcomité, participatie van vele bewoners in concerten en muzikale activiteiten, ...

Binnen de organisatie en vanuit mijn ervaring als concertorganisator is er zeer veel expertise in de benadering en opzet van een muziekclub binnen een woonomgeving. De buurt rond Minnemeers is dan ook vol lof over onze communicatie tav. bezoekers en muzikanten (vermijden van afgeleide hinder, kanaliseren van verkeersstromen, beheersing van de parkeersituatie, ...). Dit bleek ook uit de commentaren op de hoorzitting die eind 2009 op initiatief van de Gentse horecacoach werd georganiseerd.

Conclusies

- Minnemeers is potentieel een **uitstekende concertzaal** met intrinsiek voldoende mogelijkheden. De waarde ervan kwam binnen een korte tijdsspanne voldoende tot uiting: kwalitatieve concerten en een broodnodige profilering als Democracy. Het gebruik van Minnemeers was/is een belangrijk element in de heropleving van Democracy als Muziekclub.
- Democracy heeft nood aan een **concreet toekomstbeeld op infrastuctureel vlak** om de continuïteit en de kwaliteit van de werking te kunnen blijven garanderen. Naar analogie met voorbeelden in andere Vlaamse steden stelt Democracy een concrete vraag aan de stedelijke overheid om te investeren in deze infrastructuur.
- De aanwezigheid van een Muziekclub in de wijk rond Minnemeers is haalbaar mits correcte afspraken, duidelijke communicatie en de goede wil van alle betrokken partijen.

Bijlage 1 bij dit dossier: Financiële situatie Democracy vzw 2010.

OMZET.

De totale omzet in 2009 bedroeg **903.976€**, waarvan 622.942€ uit ticket- en drankinkomsten. Dit betekent een **stijging van eigen middelen** met 40% t.ov. 2008, en een stijging van 456% t.o.v. 2007. Op jaarbasis realiseerde Democracy **104** activiteiten (waarvan 39 als co-producent), met een totale opkomst van **63.500** toeschouwers.

SUBSIDIES.

De werkingssubsidies bedroegen in 2009 **164.890€** en de personeelssubsidies **89.291€**, beide vanwege de Vlaamse Gemeenschap. Voor de periode 2010 - 2012 zijn de werkingmiddelen opgetrokken naar **194.000€**. Van de Stad Gent ontving Democracy in 2009 **25.000€**.

PERSONEEL.

Momenteel bestaat de ploeg uit **4 voltijdse werknemers** (coördinator / financiën / productie / communicatie). Ter aanvulling kan Democracy beroep doen op 2 werknemers met het artikel 60-statuut, stagiairs en een grote ploeg vrijwilligers. In het najaar van 2010 is de aanwerving gepland van een verantwoordelijke voor de horecawerking en de vrijwilligerscoördinatie.

GECUMULEERD VERLIES.

Op 31/12/09 bedraagt dit **102.844€**. Het overgedragen verlies is t.o.v. 2008 **met 7,5% gedaald** dankzij het behaalde winstcijfer in 2009 van **8.135€**. In de periode 2010 - 2012 streven we naar hogere jaarresultaten, zoals aangetoond in het meerjarenplan, om de schuldenlast uiteindelijk volledig weg te werken. Zo wordt er voor dit jaar een resultaat van 25.000€ winst begroot, wat volgens de projecties van een gunstig eerste kwartaal een haalbare kaart is. Dit winstcijfer wordt volledig aangewend om het structureel verlies af te bouwen, wat een absolute prioriteit is voor de volgende jaren.

HUURLAST.

Voor de huur van diverse zalen (bij gebrek aan eigen accommodatie), waren de uitgaven voor 2009 in totaal **31.436€**. Huur materiaal (klank & licht) bedroeg ruim **88.000€**.

LIQUIDITEIT.

De liquiditeitssituatie is aanzienlijk verbeterd dankzij de gestegen cashflow positie (groei eigen middelen). Democracy beschikt momenteel over een kaskrediet, maar heeft dit in de laatste 6 maanden niet meer moeten aanspreken.

BEGROTING 2010.

Het jaar 2009 betekende het eerste volledige kalenderjaar in de nieuwe werking van Democracy, wat meteen ook een eerste duidelijk beeld geeft van de inhoudelijke én financiële mogelijkheden van de huidige werking. In 2010 plannen we een gelijkaardig volume activiteiten, met een geringe omzetstijging van 3%, maar met een **winstcijfer** van **25.000€** om op een termijn van 4 jaar tijd het gecumuleerd verlies naar nul te herleiden. Het eerste kwartaal was in ieder geval zeer positief.

BOOMTOWN.

Ondanks de grote onzekerheid omtrent Boomtown einde 2008 kende het festival in 2009 toch een succesvolle editie. Evenwel, wegens het grote risico, trad Democracy enkel op als inhoudelijke en logistieke mede-organisator, **zonder financiële betrokkenheid**. In 2010 behouden we deze strategie

CONCLUSIE

Democracy heeft zich op relatief korte termijn grondig kunnen herpakken, niet alleen inhoudelijk en qua publieksbereik, maar ook op financieel vlak. Er is een sterke **stijging** van de **eigen middelen**, in het laatste boekjaar werd er **winst** behaald, en volgens een realistische begroting kan er in 2010 reeds **één vierde** van het gecumuleerd verlies worden weggewerkt.

Bijlage 2 bij dit dossier: Landschapstekening Vlaamse Clubs.
(op basis van enquête, telefonische bevraging en vragen per mail)

Bevraagde clubs

Ancienne Belgique, Anspachlaan 110 1000 Brussel
Eigen infrastructuur (stedelijk en Vlaamse middelen)
In bebouwd gebied

Recyclart, Ursulinenstraat 25, 1000 Brussel
Huur infrastructuur
In bebouwd gebied

4AD, Kleine Dijk 57, 8600 Diksmuide
Eigen infrastructuur
In bebouwd gebied

De Kreun, Conservatoriumplein 1, 8500 Kortrijk
Eigen infrastructuur
In bebouwd gebied

N9, Molenstraat 165, 9900 Eeklo
Eigen infrastructuur
In bebouwd gebied

VUB Kulturkaffee, Pleinlaan 2, 1050 Brussel
Infrastructuur van VUB
In bebouwd gebied

Muziekodroom, Bootstraat 9, 3500 Hasselt
Eigen infrastructuur
Niet in bebouwd gebied

Nijdrop, Doortstraat 4, 1745 Opwijk
Eigen infrastructuur
In bebouwd gebied

VK, Schoolstraat, Molenbeek
Huur infrastructuur (gemeenschapscentrum)
In bebouwd gebied

Kost verbouwingen en participatie overheden:

4AD:

Totale bouwkost: 1.150.000,00

Aandeel stad: erfpacht grond: stad helpt niet in vorm van subsidies, maar wel aan de hand van vrijstelling van huur, elektriciteit, water

Aandeel provincie: 110.000,00

Aandeel Vlaamse Gemeenschap: 626.000,00

Eigen middelen en lening: 414.000,00

De Kreun:

Totale bouwkost: 2.000.000,00

Aandeel stad: 7% = 140.000,00

Aandeel provincie: 7% = 140.000,00

Aandeel Vlaamse Gemeenschap: 49% = 980.000,00

Aandeel Europa: 10% = 200.000,00

Eigen middelen: 27% = 540.000,00

Nijdrop:

Het gebouw van Nijdrop werd via een recht van opstal voor 50 jaar opgetrokken op gemeentelijke grond.

Totale bouwkost: 2.000.000,00.

Aandeel provincie: 55.000,00

Aandeel Vlaamse Gemeenschap: 799.000,00

Eigen middelen: 125.000,00

Lening: 1.000.000,00 (af te lossen over 25 jaar)

Het Depot:

Verbouwingen huidig gebouw: voorlopige schatting 1.500.000

Subsidies: 75%

 waarvan: 20% stad
 20% provincie
 60% Vlaamse Gemeenschap

Eigen middelen en lening: 25%

Petrol

Verbouwing met eigen middelen

Jaarlijkse infrastructuursubsidie stad Antwerpen: 75.000 euro (over een periode van 6 jaar)

Trix

Groot aandeel stedelijke subsidies in verbouwing Clubzaal (gerealiseerd).

Grote zaal (Hof ter Lo): planning verbouwing voor 2011-2012, ook hier groot aandeel stedelijke subsidies.

Ancienne Belgique Anspachlaan 110 1000 Brussel (Marc Vrebos) **in bebouwd gebied**

(Telefonisch contact)

- *Heeft de zaal problemen met klachten van geluidsoverlast (gehad)?*
Ja, de zaal ligt in de oude stadskern.
- *Zijn er verbouwingen nodig geweest om de zaal in orde te krijgen?*
Grote verbouwingen in 1996: gemeenschappelijke muur die grenst aan buurtgebouwen isoleren

Bijkomende ontkoppelingen: box-in-box-systeem

Momenteel is er nog maar één appartementsgebouw dat grenst aan grote zaal: als een appartement leeg staat, huren we dat zelf, en steken we er personeelsleden in. Onderaan is de ticketshop en Muziekcentrum Vlaanderen gevestigd.

Buurtcontact: goede verstandhouding = belangrijk! Geen eiland zijn, maar geïntegreerd worden in buurt.

Technisch: 100 DB, boxen aan veren en line array-systeem

- *Hoe pakken jullie de werking aan om overlast te vermijden of, indien dit onmogelijk is, ervoor te zorgen dat de klachten het verder bestaan van de zaal niet in gevaar brengen?*

Geluidsproductie wordt laag gehouden (nu: 100 DB)

Einduur: 22u30

Buurtcontact: vrijkaarten (op guestlist indien gewenst)

Bij nachtactiviteiten tot in de vroege uurtjes wordt vooraf gecommuniceerd met de buurt!

Evt: hotelkamers aanbieden in Brussel, verder weg van AB

Intern wordt een limiet opgelegd geluidsniveau: artiesten sensibiliseren

Meetapparatuur: we houden een historiek van aantal decibel bij op computer: om 'woord tegen woord'-fenomeen tegen te gaan

Recyclart Ursulinenstraat 25 1000 Brussel (Dirk Seghers) **in bebouwd gebied**

- *Heeft de zaal problemen met klachten van geluidsoverlast (gehad)?*

Ja. Verweven met andere klassiekers: wildplassen + graffiti + vandalisme. Allemaal gegronde klachten.

We hebben nu voor onze nachtactiviteiten (van 22 tot 05 uur) vanaf middernacht een steward in dienst om orde te handhaven op ons plein en omliggende straten. Het werkt maar gecombineerd met onze milieuvergunning die stipuleert dat we 4 securities in dienst moeten nemen vanaf 01 uur, moeten we voor dergelijke nachten maar liefst 4 secu's (goedgekeurd door wet Tobback) + 3 stewards (eerder praters en ontraders van geweld) in dienst nemen. Een dure grap!!! Maar inherent aan het feit dat een grootstad spanningen met zich meebrengt. Je zal mij niet horen beweren dat secu's overbodig zijn: ik heb in de jaren '90 iemand van onze ploeg 4 messteken in de buik zien krijgen...hij was bijna gestorven.

- *Zijn er verbouwingen nodig geweest om de zaal in orde te krijgen?*

Neen. Is ook niet mogelijk bij ons vermits het pand toebehoort aan Infrabel spoorwegen. Bovendien is isolatie - zoals jullie weten zeer moeilijk en nooit absoluut: idealiter moet je al een binnenwand bouwen voor de bestaande muur met een vacuum tussen van een paar tientallen centimeters en om de trillingen te vermijden moet je eigenlijk een zaal in je zaal bouwen op veren.... I wish you luck. Onderhandelen met de burens, ze af en toe voor een drankje uitnodigen en hen doen inzien dat je er echt aan werkt, is goedkoper en realistischer.

- *Hoe verloopt het buurtcontact? Is er een goede verstandhouding met de buurt(bewoners)?*

Voor het ogenblik wel. Is ook gelinkt aan type muziek. We programmeren wat minder punk, breakcore en trash waardoor je een andere vibe krijgt bij publiek en duidelijk minder vandalisme..

- *Hoe dicht bebouwd/bewoond is de omgeving van de zaal?*

Steeds dichter. Gelukkig geen gemeenschappelijke muren en een grote school die 's nachts uiteraard leeg staat evenals kantoorgebouw dat 's nachts ook leeg is. Door onze specifieke ligging onder de Noord-Zuid spoorwegverbinding maken treinen dikwijls meer lawaai dan wijzelf. Ik zie in vele steden (London) dat de

spoorwegarcades en bruggen in de stad de laatste plekken zijn waar nog plaats is voor nachtelijke muziek. Zijn er spoorwegbruggen in Gent??

Het probleem kadert in een breder geheel waarin het stadscentrum op intensievere wijze bewoond wordt en derhalve de burgervaders ook meer 'opkuisen'. De subculturen verplaatsen zich meer naar de rand van de stad. Dit is vrees ik onomkeerbaar: de stad is een dynamisch gegeven en dus steeds in evolutie. En dus schuiven die grenzen ook verder.

- In mijn vorige job (Beursschouwburg) zijn 2 bewoners er wel in geslaagd in 2005-2006 om de muziekprogrammatie zo goed als stil te leggen door systematisch mails te sturen naar het kabinet van toenmalig minister Anciaux telkens wanneer het naar hun inzien te luid was. Het blijft een roulette: de geluidsnorm is geen exacte wetenschap: zet 150 man in een cafe die met elkaar praten en je zit ook aan 90 dB en dat is wel OK / vele vrachtwagens maken duidelijk meer dan 90 dB om te zwijgen van de trillingen maar ja, mijnheer, de economie mag toch niet stilstaan... etc. Het blijft een vreemd dat een enkeling een werking kan stilleggen die voor honderden personen van belang is. Ik denk dat het essentieel is dat de klagers het gevoel hebben dat je 1) hun klachten au sérieux neemt 2) probeert een oplossing te vinden zonder dat de hele werking stilligt 3) het publiek moet ook beseffen dat zij in deze materie een toegeving moeten doen wat betreft: overlast voor de buurt / openings- en sluitingsuren / niveau van geluid.
Dehaene: "voor een compromis moet IEDEREEN een beetje toegeven."

4AD Kleine Dijk 57 8600 Diksmuide (Patrick Smagghe)

Bebouwd gebied

- *Heeft de zaal problemen met klachten van geluidsoverlast (gehad)?*
In 2 vorige locaties zeer veel last met burens. In 1e locatie stopte elk concert om 22u, in 2e om middernacht
- *Zijn er verbouwingen nodig geweest om de zaal in orde te krijgen?*
Een ganse verhuis naar nieuwgebouwde locatie
- *Hoe verloopt het buurtcontact? Is er een goede verstandhouding met de buurt(bewoners)?*
Zeer zeer goed!
- *Hoe dicht bebouwd/bewoond is de omgeving van de zaal?*
We werken temidden een woonstraat
- *Hoe pakken jullie de werking aan om overlast te vermijden of, indien dit onmogelijk is, ervoor te zorgen dat de klachten het verder bestaan van de zaal niet in gevaar brengen?*
De zaal is volledig geluidsdicht en wij zijn niet verantwoordelijk voor gedrag buiten de zaal vd bezoeker. Het café is niet geïsoleerd en hier staat er een begrenzer op onze geluidsinstallatie

De Kreun Conservatoriumplein 1 8500 Kortrijk (Stijn Roggeman)

In bebouwd gebied

(Telefonisch contact)

- *Heeft de zaal problemen met klachten van geluidsoverlast (gehad)?*
3 jaar gebouw gehuurd: veel klachten van één persoon.
- *Zijn er verbouwingen nodig geweest om de zaal in orde te krijgen?*
Nooit bedoeling gehad te investeren in zaal, dus niet geïsoleerd
"Bij juridische kwestie trekt muziekclub altijd aan het kortste eind" (Stijn Roggeman)
Stadsbestuur gewezen op zijn verantwoordelijkheid: milieuvergunning niet in orde = ook schuld van de stad.
- *Hoe dicht bebouwd/bewoond is de omgeving van de zaal?*

Gebouw nu: nieuwbouw aan station, zonder aangrenzende burens, maar heel duur qua isolatie.

- *Hoe pakken jullie de werking aan om overlast te vermijden of, indien dit onmogelijk is, ervoor te zorgen dat de klachten het verder bestaan van de zaal niet in gevaar brengen?*

Compromis met buurtbewoners: slechts om de twee weken vindt een concert plaats, mogelijkheid voor buurtbewoners om op hotel te gaan (aan de kust)

- Algemeen 'besluit': investeren in bestaand gebouw weegt niet op tov investering in nieuw gebouw, dat gebouwd wordt, specifiek om concerten in te laten plaatsvinden.

N9 Molenstraat 165 9900 Eeklo (Jan De Boever)

in bebouwd gebied

- *Heeft de zaal problemen met klachten van geluidsoverlast (gehad)?
Zijn er verbouwingen nodig geweest om de zaal in orde te krijgen?*
sinds 2005: geen klachten meer dankzij perfecte isolatie
Voordien: 1984-1992 = vaak klachten, ook steeds van één en dezelfde naast wonende buur
(gevolg: 13x voor rechter en herhaaldelijk boetes).
1992 – 2003: stillere programmering
2004 – 2005: intensieve verbouwingen
Nu: (uitzonderlijk) minimale overlast = rokers op straat.
Let wel: verbouwingen voor belangrijk stuk zelf betaald, wel subsidies (ongeveer de helft) van de Vlaamse Gemeenschap.

VUB Kulturkaffee Pleinlaan 2 1050 Brussel (Niklaas Vanden Abeele)

in bebouwd gebied

Kulturkaffee:

- *Heeft de zaal problemen met klachten van geluidsoverlast (gehad)?*
Ja
- *Zijn er verbouwingen nodig geweest om de zaal in orde te krijgen?*
Misschien wel in de toekomst
- *Hoe verloopt het buurtcontact? Is er een goede verstandhouding met de buurt(bewoners)?*
Helaas geen tijd voor
- *Hoe dicht bebouwd/bewoond is de omgeving van de zaal?*
Sinds enkele jaren meer en meer
- *Hoe pakken jullie de werking aan om overlast te vermijden of, indien dit onmogelijk is, ervoor te zorgen dat de klachten het verder bestaan van de zaal niet in gevaar brengen?*
Deuren en vensters dichthouden en de knoppen naar beneden

Muziekodroom Bootstraat 9 3500 Hasselt (Riet Coenen)

niet in bebouwd gebied

- Op industrieterrein, dus weinig last van geluidsoverlast.
- Merk op: zaal is zéér goed geïsoleerd.
- Overlast voorkomen aan de hand van inschakelen van stewards en parkeerwachters: zorgen ervoor dat er niets wordt afgebroken bij de burens en dat het afval wordt opgeruimd.
- Plus: buurt paar keer per jaar uitnodigen op concert zorgt voor goede verstandhouding + weten wat er juist gebeurt in MOD

Nijdrop Doortstraat 4 1745 Opwijk (Mike Heyvaert)

In bebouwd gebied

- *Heeft de zaal problemen met klachten van geluidsoverlast (gehad)?
Zijn er verbouwingen nodig geweest om de zaal in orde te krijgen?*
Nijdrop zit sinds december 2009 in een nieuw gebouw in het centrum van Opwijk. Op 30m van de inkom staat een appartementsblok. Nog geen enkele klacht tot op heden. Centrale inplanting van de zaal, helemaal omgeven door andere ruimtes. Groter probleem vormt het rookverbod. Dat zorgt er voor dat de mensen voor de deur staan om hun sigaret te roken. Wij geloven in de kracht van sociale controle (geen gedoe met buitenwippers) om die zaken op te vangen, lukt goed. Nijdrop heeft naast de concertwerking een lange traditie als jeugdhuis en wij organiseren veel activiteiten buiten de concerten. Dat maakt dat we een relatief grote groep hebben van vrijwilligers die mee instaan voor het goede verloop. Terras aan de achterkant van het gebouw zal de komende maanden een testcase worden. We proberen dat te beheersen door goede afspraken te maken over het sluitingsuur en volume van de muziek op het terras. Dat is niet altijd de beste keuze voor de werking, maar op lange termijn moet je dat zo doen. Zo weet de buurt ook aan wat ze zich kunnen verwachten.
- *Hoe pakken jullie de werking aan om overlast te vermijden of, indien dit onmogelijk is, ervoor te zorgen dat de klachten het verder bestaan van de zaal niet in gevaar brengen?*
Tijdens bouwproces hebben we 3x een buurtoverleg gedaan: om onze plannen voor te stellen (zowel van het gebouw als de maatregelen die wij nemen tegen overlast), en om hun bezorgdheid te weten te komen. Vb. Men vreesde voor zwerfvuil: we hebben structurele maatregelen besproken met gemeente (regelmatig de parking schoonvegen, extra vuilbakken, ...). Ik doe er ook alles aan om te vermijden dat men naar de politie belt bij overlast. Elke buurtbewoner heeft mijn gsm en kan me ten allen tijde bellen. Het is de bedoeling om twee keer per jaar een buurtvergadering te houden.
In 2009 was er een klacht tegen de bouw bij de Raad van State, afkomstig van drie koppels uit dat appartement. Twee van die koppels zijn ondertussen verhuisd, het derde koppel niet. Aanvankelijk zeer stroef overleg met die mensen, maar nu gaat dat vlot en constructief.

VK (Vaartkapoen), Schoolstraat, Molenbeek (Jan Smeets)

In bebouwd gebied

- *Heeft de zaal problemen met klachten van geluidsoverlast (gehad)?*
Ja, wel al eens klagende burens gehad.
- *Zijn er verbouwingen nodig geweest om de zaal in orde te krijgen?*
In '85 is zaal gebouwd volgens toen geldende normen van geluidsinstallatie.
- *Hoe verloopt het buurtcontact? Is er een goede verstandhouding met de buurt(bewoners)?*
Ja, intensieve buurtwerking. Onze vrijwilligers komen uit de buurt.
- *Hoe dicht bebouwd/bewoond is de omgeving van de zaal?*
Ingebouwd intussen! In '85 stond zaal nog los maar buurtbewoners hebben tuinen (illegaal) dichtgebouwd zodat hun living tegen onze muur staat.
- *Hoe pakken jullie de werking aan om overlast te vermijden of, indien dit onmogelijk is, ervoor te zorgen dat de klachten het verder bestaan van de zaal niet in gevaar brengen?*
Intensieve buurtwerking + onze burens erop wijzen dat ze overlast in de hand hebben gewerkt door illegaal hun tuin te hebben dichtgebouwd.

EXTRA PERSARTIKELS:

Ancienne Belgique geeft abonnement als compensatie voor overlast

Buur mag gratis naar alle concerten

BRUSSEL - Ioan Kaes mag gratis naar alle optredens in de Ancienne Belgique in Brussel.

Die tickets krijgt hij omdat hij als buurman deelt in de overlast van de concertzaal.

Ioan Kaes (31), een uitgeweken Limburger, trekt een raampje in de trappenhal van zijn flatgebouw open: 'Dáár is de AB.' Zo dicht wonen Ioan en vriendin bij de Brusselse concertzaal. Eén muur van zijn salon uitbreken en hij staat in het secretariaat van de AB. De Ancienne Belgique dus, waar zowat elke dag iets te doen is. Van Amy Winehouse tot Zita Swoon: allemaal passeerden ze in de vermaarde zaal. En allemaal brengen ze hun schare fans mee. 'Vooral bij jonge punkrockgroepjes is dat leuk om te zien. Als ik om negen uur naar mijn werk vertrek, zie ik vijf fans voor de deur staan. En als ik 's avonds terugkeer, staan diezelfde vijf nog altijd te wachten om op de eerste rij te staan.'

Maar niet alles is even grappig op de hoek van de Anspachlaan en de Steenstraat. Soms begint het 's ochtends al. 'Niet zelden ligt de inhoud van de bloembakken op straat. Dan hebben zatte fans het weer nodig gevonden om de bloemen eruit te sjotten. Of het staat hier vol met lege blikjes. Bij hiphopconcerten weet je al op voorhand dat de ambulances zullen klaarstaan. En na een concert gebeurt het soms dat ze hier tot één uur 's nachts het podium aan het afbreken zijn. Naast onze slaapkamer.' (lacht)

Ach, eigenlijk is dat alles niet zo erg. Het ergste zijn misschien de grote trucks die hier altijd parkeren, op alle mogelijke uren. Toen we hier kwamen wonen, zei de toenmalige huurder het nog: Let op met parkeren. Je moet hier constant uitkijken waar je je wagen zet. Ik zweer het: als je een hele dag verliest omdat de politie je auto liet wegslepen, wegen de voordelen van het buur zijn niet op tegen de overlast.'

Precies wegens die overlast heeft Ioan dat gratis abonnement gekregen van de AB. Een gentleman's agreement dat maakt dat de burens elk concert kunnen bijwonen. 'De eerste drie jaar dat we hier woonden, wist ik niet eens dat zoiets bestond', zegt Ioan. 'Tot ik een andere buur in de AB tegen het lijf liep. Hoezo, dure tickets?' vroeg hij. Man, ik wil niet uitrekenen hoeveel ik tot dan aan AB-tickets betaald had. Toen heb ik contact opgenomen met de AB, en zat ik er aanvankelijk drie à vier keer per week. Gratis.'

'Ondertussen heb ik een goed evenwicht gevonden en pik ik één keer per week een optreden mee. Je moet een beetje bewust leren omgaan met die gratis tickets - die ik overigens terecht vind.'

'Maar hier wonen heeft ook zijn charmes: mensen komen vragen of ze tickets kunnen kopen, en op een keer stonden de leden van de groep Crystal Castles zelfs in onze inkomhal. Ladderzat waren ze. Bleek dat ze op zoek waren naar de backstage van de AB.'

Muziekvrienden van Ioan, die werk vond aan de Hasseltse rockacademie, moeten al voor minder jaloers geweest zijn. 'Het gebeurt dat ze me gelukzak noemen, ja. Dan zeg ik: Ze moeten jou eens om vijf uur wakker bellen.' (lacht)

Einde Vorst Nationaal als rocktempel nog niet in zicht

dinsdag 27 okt 2009

Music Hall Group, uitbater van de concertzaal Vorst Nationaal, ontkent dat eraan gedacht wordt om in de toekomst geen megaconcerten meer te organiseren. Daarmee reageert de uitbater op mediaberichten dat er aan een toekomstconcept van de concertzaal werd gewerkt. Daarin zou geen plaats meer zijn voor megaconcerten. Die zouden teveel overlast veroorzaken voor de omgeving, onder meer door geluidshinder en wildparkeren. De uitbater stelt dat er aan een grondige modernisering wordt gewerkt, waarbij duurzaamheid, ecologisch bewustzijn en comfort centraal zullen staan. Onder meer komt er een nieuw mobiliteitsplan en betere parkeerfaciliteiten door de bouw van een ondergrondse parking. Op dit ogenblik worden de verschillende pistes met de betrokken partijen besproken, maar er is volgens Music Hall nog geen enkele concrete invulling. (MH)

Buurt wil oplossing hinder door Koninklijk Circus

Michel de Bievre van Breevast wil een deel van de ondergrondse parking van het RAC openstellen voor de bezoekers van het Koninklijk Circus - wo. 08-09-2005

Michel De Bièvre van Breevast wil zijn parking openstellen voor bezoekers van het Koninklijk Circus. Jean-Christophe Wasterlaine van het Koninklijk Circus zegt dat ze zullen proberen om meer discipline te bewaren. - wo 07-09-2005

Brussel - Er is een oplossing in de maak voor de parkeerproblemen en de geluidsoverlast in de buurt rond de concertzaal het Koninklijk Circus. Een deel van de ondergrondse parkeergarage van het Rijksadministratief Centrum in de buurt wordt voor de concertgangers opengesteld.

De bewoners van de Onze-Lieve-Vrouw-ter-Sneeuwwijk rond het Koninklijk Circus klagen al geruime tijd over de parkeer- en geluidsoverlast die de aanwezigheid van de concertzaal met zich meebrengt. Concertgangers pikken de parkeerplaatsen in, en de omliggende straten staan op zulke avonden vol auto's. Officieel werd er nog geen klacht ingediend bij de stad Brussel maar het Koninklijk Circus kreeg wel al een anonieme klacht in de bus.

Buurtbewoners klagen ook over het lawaai dat veroorzaakt worden door het laden en lossen aan de achterkant van het Koninklijk Circus. Een bewoner die anoniem wenste te blijven, zei dat het kabaal soms tot drie uur 's ochtends duurt.

Bij het Koninklijk Circus willen we wel hun goeie wil tonen, zegt Jean-Christophe Wasterlaine. "We staan zeker open voor discussie met de bewoners. Maar wij hebben geen directe contactpersoon. En wij proberen - hoe moeilijk het ook is - een zekere discipline te bewaren. We zetten vuilbakken voor de technische ploeg. Er is iemand bij om er op te letten dat het zo stil mogelijk is."

De directie van de concertzaal zit binnenkort samen met de buurtbewoners om de problemen op te lossen. Voor het parkeerprobleem is er alvast een oplossing in de maak. Breevast, de eigenaar van het leegstaande Rijksadministratief Centrum (RAC), wil een deel van de ondergrondse parkeergarage openstellen voor de concertgangers. Binnenkort vraagt Breevast een milieuvergunning aan voor 150 auto's.

Bijlage 18. Gemiddelde drankinkomsten Charlatan

Aantal personen	Drankinkomsten €
152	1472
172	1667
140	1736
142	944
122	2472
178	650
138	770
143	1836
113	733
178	650
142	857
33	2000
90	2649
1743	18436
134	1418

Bron: eigen werk aan de hand van het computerprogramma MS Office Excel

Gemiddelde opkomst Charlatan: 94

Gemiddelde drankinkomsten Charlatan volgens gegevens Vooruit en De Centrale: **994 €**

Bijlage 19. Gemiddelde drankinkomsten Handelsbeurs

Aantal personen	Drankinkomsten €
443	3151
482	4373
477	4246
450	3003
476	3934
545	4858
539	5916
437	3759
464	2200
531	7346
454	1715
408	5565
569	4130
6275	54196
483	4169

Gemiddelde opkomst Handelsbeurs: 494

Gemiddelde drankinkomsten Handelsbeurs volgens gegevens Vooruit: **4.267 €**